

STRATEGIA ROZWOJU OŚWIATY

Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2025-2030

Urząd Gminy i Miasta Koziegłowy

Zebranie i opracowanie wyników:

Zespół ds. opracowania Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie i Mieście Koziegłowy
na lata 2025-2030.

Koziegłowy, grudzień 2024 r.

Spis treści

Wykaz skrótów	4
Wstęp	5
1. Prace nad strategią rozwoju oświaty na lata 2024-2030	7
2. Analiza zgodności z dokumentami strategicznymi w obszarze oświaty	10
2.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	11
2.2. Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego	14
2.3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego, Śląskie 2030	16
2.4. Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030	18
2.5. Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Koziegłowy do 2030 roku	21
3. Inwentaryzacja zasobów gminy w zakresie edukacji	24
3.1. Demografia (aktualna i prognoza)	25
3.2. Placówki oświatowe	32
3.2.1. Wyposażenie	34
3.2.2. Infrastruktura	39
3.2.3. Dowozy	43
3.2.4. Kształcenie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	45
3.2.5. Obwody	52
3.2.6. Wizerunek placówek oświatowych w środowisku lokalnym	60
3.2.7. Finansowanie	62
3.3 Wnioski i rekomendacje	69
4. Analiza strategiczna SWOT	80
4.1. Rozwiązania organizacyjne w edukacji	81
4.2. Dydaktyka i jakość nauczania	82
4.3. Infrastruktura i wyposażenie	83
4.4. Zarządzanie i finanse	85
5. Wizja i misja oświaty oraz główne cele strategii	86
7. Cele strategiczne, operacyjne oraz proponowane działania	88
8. Monitoring i ewaluacja	98
Spis tabel	100
Spis rysunków	100
Spis wykresów	100

Wykaz skrótów

GiM – Gmina i Miasto Koziegłowy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KSRR – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

LGD – Lokalna Grupa Działania

PPP – Partnerstwa publiczno-prywatne

SIO – System Informacji Oświatowej

SMUP – System Monitorowania Usług Publicznych

SP – Szkoła Podstawowa

SPE – Specjalne potrzeby edukacyjne

ZEAOS – Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty Samorządowej Gminy i Miasta Koziegłowy

ZS – Zespół Szkół w Koziegłowach

ZSU – Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030

Wstęp

Organizacja edukacji publicznej, a co za tym idzie zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańek i mieszkańców gminy w tym zakresie należy do zadań własnych gminy. Jest to prawny obowiązek mający swe źródło w Ustawie o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku. Stworzenie z kolei strategii rozwoju oświaty w gminie nie jest obowiązkowe, stanowi jednak odpowiedź na potrzeby i możliwości prowadzenia procesu planowania i realizacji działań w obszarze edukacji. Spisanie strategii w formie dokumentu umożliwi ogólne rozpowszechnianie jej założeń oraz proponowanych rozwiązań.

Strategia oświatowa jest narzędziem umożliwiającym planowanie długofalowe. Wdrażając planowanie strategiczne uwzględniamy perspektywę zmian społecznych, technologicznych i gospodarczych, które mają wpływ na system oświaty. Zgodnie z teorią edukacji długoterminowej (Long-Term Education Planning), opracowanie strategii pozwala na wyznaczenie kierunków rozwoju i wdrożenie działań, które będą miały trwały wpływ na system edukacji, takich jak rozwój infrastruktury szkolnej, wprowadzenie nowych metod nauczania czy wsparcie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Strategia pozwala także na dopasowanie oferty edukacyjnej do specyficznych potrzeb konkretnej społeczności lokalnej oraz na identyfikowanie i adresowanie kluczowych wyzwań. Dzięki temu gmina może skuteczniej inwestować w programy edukacyjne, które odpowiadają na realne potrzeby uczniów, nauczycieli i rodzin.

Posiadanie strategii rozwoju oświaty umożliwia wreszcie optymalizację zasobów, zarówno ludzkich, jak i finansowych. Dzięki temu łatwiej wdrażać nowe działania, pozyskiwać partnerów i zawierać stosowne porozumienia, a także aplikować o zewnętrzne środki finansowe. Rozwój kompetencji nauczycieli przekłada się z kolei na poprawę jakości nauczania.

Strategia rozwoju oświaty pozwala na monitorowanie postępów oraz przeprowadzanie ewaluacji działań edukacyjnych. Dzięki strategii, gmina może na bieżąco dostosowywać swoje działania do zmieniających się potrzeb uczniów i nauczycieli.

Nadrzędną funkcją wynikającą z decyzji o stworzeniu Strategii rozwoju oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2025-2030 jest integracja lokalnej wspólnoty samorządowej wokół procesu formułowania strategii, a później jej realizacji. Tak rozumiany dokument ma na celu diagnozować najważniejsze uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy w obszarze edukacji, określać cele i działania polityki społeczno - ekonomicznej prowadzonej w przestrzeni gminy w perspektywie najbliższych lat. Prace nad niniejszą strategią zakładały otwarcie pola do publicznej dyskusji, stworzyły możliwość partycypacji mieszkańców i innych interesariuszy w grze o rozwój oświaty lokalnej.

Powstanie Strategii rozwoju oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2025-2030 ma być odpowiedzią na istotne obszary związane z działalnością na polu edukacji. Dokument ten wskaże również, które z podejmowanych dotychczas już działań sprawdzają się i należy je w pespektywie kolejnych lat utrzymywać.

1. Prace nad strategią rozwoju oświaty na lata 2025-2030

Prace nad strategią rozwoju oświaty rozpoczęły się w 2023 roku i od samego początku były traktowane jako kluczowy element w dążeniu do podniesienia jakości edukacji w gminie Kozięłowy. Proces ten miał charakter wieloetapowy i angażował szerokie grono ekspertów, nauczycieli, samorządowców oraz przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych. Wspólnym celem było stworzenie wizji edukacji, która nie tylko odpowiada na aktualne wyzwania, ale także wychodzi naprzeciw potrzebom przyszłych pokoleń.

Opracowanie strategii wiązało się z szerokim zakresem działań, by na ich podstawie móc opracować rzetelne rekomendacje oraz stworzyć realistyczny obraz stanu oświaty w gminie, uwzględniając zarówno jej mocne strony, jak i obszary wymagające poprawy. Poniżej zostały przedstawione metody oraz działania, które były wykorzystane w trakcie prac nad strategią rozwoju oświaty w Gminie i Mieście Kozięłowy na lata 2025-2030.

Na początku 2023 roku Pani Anna Rutkowska przeprowadziła ankiety badające "Klimat psychospołeczny w szkole". Badaniem objęto 140 rodziców uczniów, 118 uczniów oraz 91 nauczycieli z terenu Gminy i Miasta Kozięłowy.

W lutym 2023 roku Pan Andrzej Niemczyk przeprowadził warsztaty dla różnych grup interesariuszy zainteresowanych rozwojem oświaty gminnej. W wyniku prac zdiagnozowano stan obecny, zaproponowano metody działania i określono kierunki działań w trzech obszarach: wyposażenie marzeń, nowoczesne metody i kierunki nauki dla dzieci oraz budowanie relacji.

W marcu 2023 roku Pan Grzegorz Pochopień sporządził dokument pn. „Analiza zadań oświatowych Gminy Kozięłowy”, w którym przedstawił ogólny obraz oświaty i finansów (stan na 2022 rok) oraz główne rekomendacje w tym zakresie.

W ramach tworzenia strategii rozwoju oświaty gminnej w 2023r., Panie: Marta Czerepińska, Martyna Kajdzik, Magdalena Myga i Beata Piotrowska-Bilnik, pochyliły się nad węższym zagadnieniem, tj. działaniami na rzecz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach poczynionych prac przygotowano ankietę, w której udział wzięły 32 osoby, przeprowadzono wywiady z rodzicami dzieci posiadających orzeczenia, a ponadto wsłuchano się w potrzeby starszych dzieci podczas rozmów bezpośrednich.

We wrześniu 2024 roku prace nad strategią zostały spięte w ramy i uporządkowane zarządzeniem Burmistrza Gminy i Miasta Kozięłowy z dnia 25 września 2024 o numerze 75/2024. Burmistrz Gminy i Miasta Kozięłowy Jacek Ślęczka powołał Zespół ds. opracowania Strategii Rozwoju

Oświaty w Gminie i Mieście Koziegłowy na lata 2025-2030. Obsługę administracyjno-organizacyjną projektu Strategii przekazano Zespołowi Ekonomiczno-Administracyjnemu Oświaty Samorządowej w Koziegłowach.

W skład Zespołu zostali powołani:

- Koordynator Zespołu - Bożena Kolasa - dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Oświaty Samorządowej w Koziegłowach,
- Członek - Alicja Janowska - przedstawiciel Organu Nadzoru Pedagogicznego,
- Członek - Michał Kubalski - przedstawiciel Rady Gminy i Miasta Koziegłowy,
- Członek - Grażyna Sitek - przedstawiciel Rady Gminy i Miasta Koziegłowy,
- Członek - Karolina Turoń-Miklas - dyrektor Zespołu Szkół w Koziegłowach,
- Członek - Ewa Walentek - dyrektor Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi w Koziegłowach,
- Członek - Joanna Sularz - dyrektor Szkoły Podstawowej w Pińczycach,
- Członek - Krystyna Puszczewicz - zastępca skarbnika Gminy i Miasta Koziegłowy,
- Członek - Krzysztof Suliga - inspektor ds. komunikacji społecznej w Urzędzie Gminy i Miasta Koziegłowy,
- Członek - Ewa Matyja - główna księgowa Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Oświaty Samorządowej w Koziegłowach,
- Członek - Joanna Giewoń - Starszy specjalista Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Oświaty Samorządowej w Koziegłowach,
- Członek - Milena Poczęsny - przedstawiciel rodziców,
- Członek - Justyna Całusińska-Stempniak - zewnętrzny moderator, redaktor dokumentu strategii.

We wrześniu 2024 roku, w wyniku prac zespołowych przeprowadzono, a następnie podsumowano anonimowe badanie ankietowe dające wkład do Strategii Rozwoju Oświaty. W ankiecie wzięło udział: 58 rodziców dzieci przedszkolnych, 154 rodziców dzieci szkolnych, 57 nauczycieli ze szkół oraz przedszkoli/oddziałów przedszkolnych, 309 uczniów od IV klasy szkoły podstawowej szkół z terenu Gminy i Miasta Koziegłowy, łącznie 578 osób.

1 października 2024 roku odbyło się posiedzenie wyjazdowe Komisji Rozwoju Społecznego Rady GiM Koziegłowy, w którym uczestniczyli również członkowie Zespołu ds. Opracowania Strategii Oświaty. Wizytowano szkoły podstawowe w miejscowościach: Lgota Górna, Koziegłówki, Pińczyce, Cynków, Gniazdów, Siedlec Duży, Zespół Szkół w Koziegłowach oraz Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi w Koziegłowach wraz z oddziałami zamiejscowym w Starej Hucie. Spotkania miały

na celu osobiste rozmowy z Dyrektorkami poszczególnych placówek, zapoznanie się z bazą lokalową i bieżącym stanem infrastruktury oraz poznanie najpilniejszych potrzeb wynikających z prowadzenia gminnych szkół i przedszkoli/oddziałów przedszkolnych.

W październiku 2024 roku odbyły się również warsztaty Zespołu ds. Opracowania Strategii Rozwoju Oświaty moderowane przez panią Justynę Całusińską-Stempniak, podczas których opracowano analizę SWOT (zestawienie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń), a także misję i wizję dla lokalnej oświaty. Prace powołanego Zespołu w tym czasie obejmowały ponadto: dokonanie analiz demograficznych, finansowych, inwentaryzację zasobów Gminy i Miasta Koziegłowy w kontekście edukacji. Wypracowano główne cele strategiczne samorządu w obszarze oświaty. Przeprowadzono dwie ankiety wśród Dyktorek gminnych jednostek oświatowych, mające na celu zebranie bieżących informacji o stanie oświaty za 2023/2024 rok.

Dzięki dokładnym analizom, konsultacjom i badaniom, możliwe stało się zaprojektowanie działań, które będą adekwatne do rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej, a jednocześnie efektywne w dążeniu do podniesienia jakości edukacji na każdym poziomie. Proces pozyskiwania powyższych danych był niezwykle istotny, ponieważ stanowił fundament do wyznaczenia kierunków dalszego rozwoju oświaty na nadchodzące lata, mając na uwadze potrzeby zarówno uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

2. Analiza zgodności z dokumentami strategicznymi w obszarze oświaty

W niniejszym rozdziale przeprowadzona zostanie analiza zgodności tworzonej „Strategii Rozwoju Oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2025-2030” z dokumentami strategicznymi w obszarze oświaty, które wyznaczają kierunki i cele rozwoju edukacji na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Celem tej analizy jest zidentyfikowanie spójności pomiędzy opracowywaną strategią, a kluczowymi dokumentami, które wpływają na kształtowanie polityki edukacyjnej w Polsce oraz w województwie śląskim, a także w samej Gminie Koziegłowy.

2.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) jest dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Mając na względzie rozwój oświaty w gminie, należy przyjrzeć się rekomendacjom i trendom wskazywanym w KSRR.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 stanowi istotne odniesienie dla gmin, które opracowują swoje lokalne strategie rozwoju oświaty, ponieważ określa ramy ogólnokrajowe, w których realizowane będą cele związane z edukacją. Dokument wskazuje na kluczowe obszary, w które powinny być inwestowane zasoby i wyznacza cele w kontekście poprawy jakości edukacji oraz zwiększenia dostępności do wysokiej jakości usług edukacyjnych. Tworząc Strategię rozwoju oświaty w Gminie Koziegłowy na lata 2025-2030 należy uwzględnić zalecenia oraz kierunki wskazane w KSRR 2030, które mają na celu wzmocnienie spójności terytorialnej i podniesienie konkurencyjności regionów poprzez odpowiednią jakość kształcenia.

W dokumencie KSRR 2030 kwestia edukacji pojawia się w kilku kluczowych obszarach:

Równość dostępu do edukacji: KSRR 2030 zwraca uwagę na zapewnienie równego dostępu do edukacji dla wszystkich grup społecznych, w tym dzieci i młodzieży z mniejszych miejscowości, grup w trudnej sytuacji społecznej oraz osób z niepełnosprawnościami. W kontekście gminy, ważnym zadaniem w strategii rozwoju oświaty będzie opracowanie działań, które zapewnią wyrównanie szans edukacyjnych, szczególnie w odniesieniu do uczniów z obszarów wiejskich lub mniej rozwiniętych.

KSRR 2030 wskazuje na cyfryzację edukacji, tj. znaczenie nowoczesnych technologii i cyfryzacji w procesie edukacyjnym. W obliczu wyzwań XXI wieku, takich jak globalizacja, cyfryzacja i zmieniające się wymagania na rynku pracy, dokument podkreśla konieczność modernizacji infrastruktury edukacyjnej i wykorzystywania nowoczesnych technologii w nauczaniu. W kontekście lokalnym, strategia rozwoju oświaty w gminie powinna uwzględniać rozwój cyfrowych kompetencji uczniów oraz wyposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i technologie.

W omawianym dokumencie znajdziemy również zagadnienie rozwoju kapitału ludzkiego. KSRR 2030 podkreśla, jak ważny jest rozwój zasobów ludzkich w regionach, w tym poprzez inwestowanie w edukację i umiejętności mieszkańców. Dążenie do wyrównania poziomu

wykształcenia w różnych częściach kraju jest jednym z celów, które mają przyczynić się do poprawy jakości życia oraz zwiększenia efektywności gospodarczej. W kontekście gminy, strategia oświaty powinna brać pod uwagę te zalecenia, koncentrując się na wyrównywaniu szans edukacyjnych, zwłaszcza w obszarach, gdzie dostęp do wysokiej jakości edukacji może być ograniczony.

Obecnie zachodzące zmiany w gospodarce przejawiające się w stosowaniu rozwiązań cyfrowych w nowoczesnych technologiach wymagają od pracowników zdolności do tworzenia innowacyjnych produktów. Co istotnie wskazywane kompetencje nie odnoszą się jedynie do wiedzy technicznej lecz obejmują coraz częściej umiejętność kreatywnego rozwiązywania problemów, zdolność do samodzielnego uczenia się, podejmowania decyzji i ryzyka oraz efektywnej współpracy w grupie. Zbiór tych cech nazywany jest *kompetencjami proinnowacyjnymi* i powinien być kształtowany od najwcześniejszych etapów edukacji szkolnej. KSSR wskazuje, że to zaangażowanie samorządów, jako organów prowadzących szkoły jest kluczowe w procesie przeprowadzania zmian w systemie edukacji w zakresie kształtowania wspomnianych *kompetencji proinnowacyjnych*.

KSSR 2030 promuje rozwój innowacyjnych metod nauczania i kształcenia, w tym poprzez integrację metod aktywizujących oraz projektów edukacyjnych, które rozwijają kreatywność i umiejętność rozwiązywania problemów. Tworząc strategię rozwoju oświaty, gmina powinna uwzględniać te kierunki, rozwijając szkoły jako centra innowacji, gdzie nowe metody nauczania i podejścia do kształcenia stają się standardem.

Inwestycje w kształcenie zawodowe i techniczne, to kolejny aspekt, który należy wziąć pod uwagę planując działania strategiczne w obszarze oświaty. KSSR 2030 podkreśla istotę dostosowywania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy i wyzwań związanych z rozwojem Przemysłu 4.0, tak by szkoły pełniej przekazywały uczniom kompetencje, jakich oczekują pracodawcy. Przemysł 4.0 to transformacja przemysłowa, w której zaawansowane technologie cyfrowe, takie jak: automatyzacja, Internet Rzeczy (IoT), sztuczna inteligencja (AI) i robotyzacja są integrowane z procesami produkcyjnymi.

Istotne jest również promowanie edukacji zawodowej i technicznej. Dokument zwraca uwagę na konieczność rozwijania umiejętności praktycznych oraz dostosowania oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb gospodarki. W strategii rozwoju oświaty w gminie warto uwzględnić te zalecenia, tworząc programy wspierające rozwój kompetencji zawodowych uczniów oraz ich integrację z lokalnym rynkiem pracy.

Podejmując temat pracodawców, KSSR wskazuje również, iż ważnym jest zapewnienie udziału lokalnych przedsiębiorców w procesie kształcenia umiejętności zawodowych.

Rekomenduje się sieciowanie, tworzenie powiązań pomiędzy szkołami średnimi a uczelniami wyższymi i organizacjami pracodawców (w tym w układach międzypaństwowych).

Kolejnym zagadnieniem, które będzie podjęte z poziomu niniejszej strategii, a jest ujęte w KSSR 2030, to wyzwanie jakim jest dla polityki regionalnej łagodzenie niekorzystnych skutków niskiego przyrostu naturalnego i starzenia się społeczeństwa. W prowadzonych działaniach należy skupić się na zmniejszaniu negatywnych konsekwencji wynikających z aktualnych procesów demograficznych. Zmiany liczby ludności wpływają na zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi, w tym na edukację i korzystanie z przeznaczonych na jej cel infrastruktury.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 wskazuje na istotne kierunki rozwoju edukacji, które są niezwykle ważne przy tworzeniu lokalnych strategii rozwoju oświaty. Uwzględnienie tych założeń pozwoli na skuteczne wdrażanie zmian, które zwiększą jakość edukacji w Gminie Koziegłowy i wpłyną na rozwój społeczny i gospodarczy regionu.

2.2. Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego

„Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego” to dokument, który ma na celu wytyczenie głównych kierunków działań w zakresie edukacji w województwie śląskim. Obejmuje on szeroką perspektywę, od edukacji przedszkolnej po kształcenie zawodowe i akademickie, uwzględniając potrzeby regionu, jego specyfikę społeczną, ekonomiczną i demograficzną. Dokument wskazuje na priorytety, które mają na celu podniesienie jakości edukacji, zaspokojenie potrzeb rynku pracy, a także zwiększenie dostępności edukacji dla wszystkich mieszkańców regionu.

Dokument porusza różne aspekty edukacji, które mają bezpośrednie przełożenie na tworzenie strategii rozwoju oświaty w gminie. W kontekście Gminy Kozięgłowy istotne będą poniżej opisane obszary.

W "Regionalnej Polityce Rozwoju Edukacji" podkreślono znaczenie równego dostępu do edukacji, co jest istotnym priorytetem zarówno na poziomie województwa, jak i gminy. Dokument wskazuje na konieczność zmniejszenia dysproporcji w dostępie do wysokiej jakości edukacji pomiędzy różnymi regionami, a także między miastami a obszarami wiejskimi. Dla Gminy Kozięgłowy oznacza to potrzebę szczególnego uwzględnienia równości szans edukacyjnych, szczególnie dla dzieci z mniejszych miejscowości i obszarów wiejskich, a także dla uczniów z rodzin o niższym statusie społecznym.

Wojewódzka polityka rozwoju edukacji kładzie duży nacisk na rozwój kompetencji cyfrowych wśród uczniów i nauczycieli, a także na wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie edukacyjnym. Podkreśla się, że edukacja musi odpowiadać na potrzeby cyfrowego społeczeństwa i rynku pracy, w tym poprzez inwestowanie w cyfryzację szkół, kształcenie nauczycieli w zakresie technologii edukacyjnych oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów.

Dokument zwraca szczególną uwagę na kształcenie zawodowe, które ma odpowiadać na zmieniające się potrzeby rynku pracy. W ramach Regionalnej Polityki Rozwoju Edukacji województwa śląskiego podkreśla się konieczność współpracy między szkołami zawodowymi, instytucjami rynku pracy oraz pracodawcami, aby absolwenci tych placówek byli lepiej przygotowani do podjęcia pracy na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Założenie omawianej polityki podkreśla rolę nauczycieli w procesie transformacji edukacyjnej. W dokumencie wskazano na konieczność inwestowania w rozwój zawodowy nauczycieli, w tym w podnoszenie ich kompetencji w zakresie nowych metod nauczania, cyfryzacji oraz wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

"Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji" zwraca uwagę na znaczenie zrównoważonego rozwoju w kontekście edukacji, w tym na edukację ekologiczną, promowanie odpowiedzialności społecznej oraz rozwój kompetencji związanych z ekologią i zrównoważonym rozwojem. Znaczące będzie tutaj zagadnienie wielokrotnie powielane „*zielona i cyfrowa gospodarka*”.

2.3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego, Śląskie 2030

„Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, to dokument wyznaczający kierunki rozwoju regionu na najbliższe lata, uwzględniający specyfikę i potrzeby województwa. Dokument koncentruje się na takich priorytetach jak: poprawa jakości życia mieszkańców, rozwój gospodarczy, zrównoważony rozwój, transformacja energetyczna oraz innowacje technologiczne. Ponadto, kładzie szczególny nacisk na: modernizację infrastruktury, rozwój kapitału ludzkiego oraz społeczną i gospodarczą spójność regionu. W kontekście edukacji, dokument definiuje strategiczne cele związane z poprawą jakości edukacji, zwiększeniem dostępności do kształcenia na różnych poziomach, a także przygotowaniem mieszkańców do wyzwań związanych z cyfryzacją i zmieniającymi się wymaganiami rynku pracy.

W kontekście opracowywania Strategii rozwoju oświaty w Gminie Kozięłowy na lata 2025-2030 „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego, Śląskie 2030” wskazuje na kilka istotnych aspektów związanych z edukacją, które powinny być uwzględnione w lokalnym planie rozwoju oświaty. Wspólne cele wojewódzkie oraz lokalne wymagają synchronizacji działań, szczególnie w obszarach takich jak: cyfryzacja edukacji, dostępność kształcenia oraz rozwój kompetencji zawodowych mieszkańców regionu.

W dokumencie kładzie się szczególny nacisk na rozwój kapitału ludzkiego jako kluczowego czynnika wzrostu gospodarczego i społecznego regionu. Podkreśla się rolę edukacji w budowaniu konkurencyjności województwa oraz przygotowywaniu obywateli do zmieniających się warunków rynku pracy. Jakość systemu edukacyjnego oraz dostępność do kształcenia w różnych formach są traktowane jako podstawowe elementy zapewniające spójność społeczną i gospodarczą w regionie.

„Śląskie 2030” to kolejna publikacja, która wskazuje na potrzebę intensywnego rozwoju cyfryzacji w regionie, zarówno w zakresie administracji, jak i edukacji. Wzrost kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa, a zwłaszcza uczniów, jest jednym z priorytetów. Dokument podkreśla konieczność modernizacji szkół, wprowadzenia nowoczesnych narzędzi edukacyjnych oraz przygotowania nauczycieli do pracy z nowymi technologiami.

W omawianej strategii podniesiono ponownie już opisaną wyżej konieczność dostosowania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, zwłaszcza w kontekście edukacji zawodowej i technicznej. Dokument promuje rozwój kompetencji zawodowych mieszkańców regionu, aby zwiększyć ich szanse na zatrudnienie i aktywizację zawodową. Zawody przyszłości, takie jak: IT, robotyka, sztuczna

inteligencja, a także kompetencje związane z zieloną gospodarką, powinny stać się integralną częścią oferty edukacyjnej.

„Śląskie 2030” stawia także na wyrównanie szans edukacyjnych, szczególnie w odniesieniu do osób z obszarów wiejskich, mniej uprzemysłowionych oraz z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zrównoważony rozwój edukacji ma na celu poprawę jakości nauczania i dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży w różnych częściach regionu.

„Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego – Śląskie 2030” wskazuje rolę lokalnych grup działania (LGD) w kontekście rozwoju obszarów wiejskich oraz działań wspierających aktywizację lokalnych społeczności. LGD w ramach strategii odgrywają istotną rolę w integracji działań na poziomie lokalnym, pomagając w dostosowaniu ogólnych polityk i działań do specyfiki poszczególnych gmin, zwłaszcza tych mniej uprzemysłowionych i o niższej dostępności do zasobów edukacyjnych czy rozwoju zawodowego. Strategia uznaje LGD za kluczowych partnerów w procesie realizacji zrównoważonego rozwoju regionalnego, w tym rozwoju oświaty i edukacji na poziomie lokalnym, gdzie ich zadaniem jest aktywne wspieranie społeczności w dostosowywaniu edukacji do realiów współczesnego rynku pracy. Działalność Lokalnych Grup Działania w kontekście edukacji i oświaty powinna obejmować m.in.: organizowanie szkoleń, warsztatów, doradztwa zawodowego, czy tworzenie lokalnych strategii rozwoju kompetencji. Dzięki ich zaangażowaniu, możliwe jest dostosowanie oferty edukacyjnej do lokalnych potrzeb, w tym do specyfiki lokalnego rynku pracy.

Strategia wskazuje ponadto na fakt, że rozwój usług opiekuńczych dla dzieci oraz upowszechnianie edukacji przedszkolnej odgrywają kluczową rolę zarówno w aktywizacji zawodowej kobiet, jak i w wyrównywaniu szans edukacyjnych najmłodszych. W województwie śląskim systematycznie zwiększa się liczba żłobków i klubów dziecięcych, co pozwala na stworzenie większej liczby miejsc w tych placówkach. Pomimo, że żłobki formalnie nie należą do systemu oświaty, a są częścią systemu opieki społecznej, to warto o nich wspomnieć w Strategii Rozwoju Oświaty, ponieważ odgrywają kluczową rolę we wczesnym rozwoju dziecka, zapewniając podstawy społecznego, emocjonalnego i poznawczego funkcjonowania, które są niezbędne do dalszej edukacji. Żłobki wspierają rozwój umiejętności takich jak: komunikacja, współpraca i samodzielność, co ma bezpośredni wpływ na gotowość dzieci do rozpoczęcia edukacji przedszkolnej. Ponadto, jako miejsca wczesnej interwencji, mogą pomóc w identyfikacji i wspieraniu dzieci z różnorodnymi potrzebami rozwojowymi, co sprzyja wyrównywaniu szans edukacyjnych. Uwzględnienie żłobków w Strategii Rozwoju Oświaty pozwala także lepiej zaplanować spójny system wsparcia rodziców oraz stworzyć ciągłość pomiędzy opieką, wychowaniem i edukacją na różnych etapach życia dziecka.

2.4. Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030

„Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030” (ZSU 2030), opublikowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w 2020 roku, to dokument określający długofalowe cele i kierunki działań związanych z rozwojem kompetencji i umiejętności w Polsce. Strategia koncentruje się na podniesieniu poziomu umiejętności ludzkich w różnych obszarach, uwzględniając zmieniające się wymagania rynku pracy, postęp technologiczny oraz potrzebę dostosowania systemu edukacyjnego i kształcenia do nowych wyzwań. Dokument wskazuje na konieczność reformy systemu edukacji, szczególnie w zakresie kształcenia zawodowego i technicznego, a także w kontekście umiejętności cyfrowych, które stają się fundamentem współczesnego rynku pracy.

Dokument ten kładzie nacisk na rozwój kompetencji, które są niezbędne dla aktywnego uczestnictwa w gospodarce przyszłości. W szczególności podkreśla znaczenie umiejętności cyfrowych, umiejętności adaptacyjnych, kreatywności, a także kompetencji związanych z przedsiębiorczością i zrównoważonym rozwojem. W związku z tym, dla Gminy Koziegłowy opracowującej Strategię Rozwoju Oświaty na lata 2025-2030, istnieje szereg powiązań i obszarów, które wymagają szczególnej uwagi.

Pierwszym aspektem jest promowanie umiejętności cyfrowych, które w ZSU 2030 jak i w opisanych wyżej dokumentach, zostały uznane za jedną z podstawowych kompetencji przyszłości. Dokument wskazuje, że w najbliższych latach konieczne będzie zwiększenie dostępu do narzędzi cyfrowych oraz nauka obsługi technologii cyfrowych na różnych poziomach kształcenia. Dla Gminy Koziegłowy oznacza to konieczność inwestowania w infrastrukturę cyfrową w szkołach oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Strategia oświatowa Gminy powinna uwzględniać programy edukacyjne, które pozwolą młodym ludziom lepiej przystosować się do cyfrowych wyzwań rynku pracy, jak również zapewnić nauczycielom dostęp do szkoleń w zakresie nowych technologii, aby mogli efektywnie prowadzić zajęcia z wykorzystaniem cyfrowych narzędzi.

Kolejnym ważnym obszarem wskazanym w ZSU 2030 jest kształcenie zawodowe i rozwój kompetencji zawodowych, które są coraz bardziej istotne w kontekście potrzeb rynku pracy. Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 podkreśla potrzebę dostosowania oferty edukacyjnej do rzeczywistych potrzeb gospodarki, zwłaszcza w sektorach takich jak technologie cyfrowe, odnawialne źródła energii, a także branże związane z ekologią i zrównoważonym rozwojem. W tym kontekście Gmina Koziegłowy, jako część regionu, powinna stworzyć lokalne plany kształcenia

zawodowego, które będą odpowiadały na zapotrzebowanie rynku pracy w rejonie, współpracując z lokalnymi firmami i instytucjami, aby oferować młodzieży praktyczne umiejętności, które umożliwią im łatwiejsze znalezienie zatrudnienia po zakończeniu edukacji. Dodatkowo, Gmina powinna dążyć do tworzenia programów, które oferują możliwość uzyskania kwalifikacji zawodowych jeszcze w trakcie nauki w szkole średniej.

ZSU 2030 kładzie również nacisk na rozwój umiejętności społecznych, takich jak: kreatywność, zdolność do pracy zespołowej, komunikacja, a także umiejętność rozwiązywania problemów i zarządzania zmianami. Te kompetencje są istotne nie tylko w życiu zawodowym, ale również w codziennym funkcjonowaniu w społeczeństwie. W związku z tym, Strategia Rozwoju Oświaty w Gminie Koziegłowy powinna uwzględniać takie programy nauczania, które rozwijają umiejętności miękkie uczniów, w tym projekty grupowe, warsztaty, czy też włączanie nowych metod nauczania opartych na współpracy i interakcji.

Ważnym aspektem Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 jest także podejście do uczenia się przez całe życie. Dokument promuje ideę, że edukacja nie kończy się po ukończeniu szkoły średniej, ale powinna trwać przez całe życie, aby umożliwić ludziom dostosowanie się do zmieniających się warunków rynku pracy. Gmina Koziegłowy, realizując Strategię Rozwoju Oświaty, powinna uwzględniać nie tylko edukację formalną, ale także oferować różne formy nauki poza szkołą, takie jak: kursy, warsztaty, szkolenia i programy edukacyjne skierowane do dorosłych mieszkańców gminy. W ten sposób można wspierać ich w podnoszeniu kwalifikacji i umiejętności przez całe życie.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 podkreśla również proces włączania osób z różnych środowisk społecznych do systemu edukacji, w tym osób z grup wykluczonych. Dokument promuje wyrównywanie szans edukacyjnych i zwiększanie dostępności do kształcenia na różnych poziomach, co jest szczególnie istotne w kontekście Gminy Koziegłowy, gdzie istnieje potrzeba zwrócenia szczególnej uwagi na grupy społeczne z mniejszych miejscowości, dzieci z rodzin o niższym statusie materialnym, czy osoby z niepełnosprawnościami. Odpowiednia strategia oświatowa powinna więc obejmować programy wsparcia dla tych grup, oferując im równy dostęp do wysokiej jakości edukacji, co w efekcie pozwoli na ich lepszą integrację w społeczeństwie i na rynku pracy.

Podsumowując, „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030” dostarcza cennych wskazówek, które mogą zostać włączone do Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie i Mieście Koziegłowy. Kluczowe obszary, takie jak: rozwój umiejętności cyfrowych, dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, rozwój kompetencji społecznych oraz edukacja przez całe życie, powinny znaleźć odzwierciedlenie w lokalnym planie oświatowym.

Wszystkie cztery dokumenty odnoszą się również do edukacji zdrowotnej oraz programów profilaktycznych stanowiących istotne elementy wspierające rozwój dzieci i młodzieży, zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym. Opisane strategie podkreślają, że inwestowanie w zdrowie dzieci, to fundament budowania lepszej jakości życia, rozwijania kapitału ludzkiego i zapewniania zrównoważonego rozwoju społecznego.

Edukacja zdrowotna odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu postaw prozdrowotnych. Jest traktowana jako integralna część procesu edukacyjnego, mającego na celu rozwijanie świadomości zdrowotnej i naukę dbania o zdrowie fizyczne, psychiczne oraz społeczne. Zawarte w strategiach założenia wskazują, że szkoły powinny odgrywać istotną rolę w promowaniu zdrowego stylu życia, w tym odpowiedniego odżywiania, aktywności fizycznej oraz profilaktyki chorób cywilizacyjnych. Szczególny nacisk kładzie się na działania edukacyjne przeciwdziałające współczesnym zagrożeniom, takim jak: uzależnienia, zaburzenia emocjonalne czy negatywne skutki cyfryzacji. Programy profilaktyczne, również szeroko uwzględnione w dokumentach, mają za zadanie wspierać dzieci i młodzież w radzeniu sobie z problemami zdrowotnymi i społecznymi. Ich celem jest zapobieganie problemom, takim jak: uzależnienia, wady postawy, otyłość czy zaburzenia psychiczne. Realizacja tych programów powinna odbywać się we współpracy z lokalnymi ośrodkami zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz rodzicami, co zapewnia zintegrowane wsparcie uczniów.

Gimnastyka korekcyjna z kolei stanowi odpowiedź na rosnący problem wad postawy wśród dzieci i młodzieży. W dokumentach podkreśla się konieczność organizowania zajęć korekcyjnych w szkołach jako elementu systemowego wsparcia zdrowia fizycznego uczniów. Te działania wymagają odpowiednich zasobów kadrowych, infrastrukturalnych oraz finansowych, które można pozyskiwać zarówno z budżetów samorządowych, jak i funduszy krajowych czy unijnych. Szczególną uwagę zwraca się na potrzebę włączania gimnastyki korekcyjnej w codzienną pracę szkół oraz promowanie aktywności fizycznej jako podstawowego narzędzia prewencyjnego.

Strategie na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym wskazują, że kluczem do sukcesu jest kompleksowe podejście do zdrowia dzieci i młodzieży. Połączenie edukacji zdrowotnej, działań profilaktycznych i zajęć gimnastyki korekcyjnej tworzy spójny system, który wspiera wszechstronny rozwój młodych ludzi, przeciwdziała negatywnym trendom zdrowotnym i poprawia jakość życia lokalnych społeczności. Władze samorządowe, placówki edukacyjne oraz społeczność lokalna powinny współpracować, aby skutecznie wdrażać te działania i zapewniać dzieciom odpowiednie warunki do nauki, rozwoju i życia w zdrowiu.

2.5. Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Koziegłowy do 2030 roku

„Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Koziegłowy do 2030 roku”, przyjęta w 2021 roku, stanowi dokument wyznaczający kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i infrastrukturalnego gminy. W kontekście Tworzenia Strategii Rozwoju Oświaty, dokument ten odgrywa kluczową rolę, wskazując na potrzeby i cele, które powinny być uwzględnione w dalszym rozwoju sektora edukacji w gminie. Zakres dat Strategii Rozwoju Oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy został dostosowany do ram czasowych Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Koziegłowy do 2030 roku, aby zapewnić spójność planowania oraz harmonijne osiągnięcie celów rozwojowych w obu obszarach. Strategia Rozwoju Gminy uwzględnia zarówno wyzwania związane z finansowaniem oświaty, jak i różnorodne kierunki działań, które mogą w przyszłości wspierać rozwój edukacji na poziomie lokalnym. Zawiera ona również istotne powiązania z szeroko rozumianą polityką edukacyjną, wskazując na obszary, które wymagają wsparcia i dostosowania do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Jednym z głównych zagrożeń dla rozwoju gminy wskazanych w strategii jest wzrost obciążeń finansowych budżetu gminy, szczególnie w kontekście finansowania oświaty. To ważna kwestia, która powinna zostać uwzględniona w tworzeniu Strategii Rozwoju Oświaty, ponieważ zabezpieczenie odpowiednich środków na edukację jest fundamentem zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych. Istnieje potrzeba efektywnego zarządzania finansami gminy, aby sprostać rosnącym wymaganiom infrastrukturalnym i kadrowym w sektorze oświaty, a także zapewnić odpowiednią jakość nauczania i dostosować ofertę edukacyjną do potrzeb uczniów.

Placówki oświatowe, jako ważne ogniwa w strukturze gminy, pełnią rolę świadczenia usług społecznych. Dokument podkreśla, że szkoły są odpowiedzialne nie tylko za naukę, ale również za szeroko pojęty rozwój społeczny, w tym integrację społeczności lokalnych. W związku z tym, w Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie Koziegłowy powinny zostać uwzględnione działania, które będą sprzyjały integracji społecznej, współpracy między szkołami, a także współpracy z lokalnymi instytucjami. Tego rodzaju współpraca może obejmować organizowanie wspólnych wydarzeń, projektów społecznych i działań mających na celu zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie edukacyjne gminy.

Dokument zwraca uwagę na konieczność rozwoju infrastruktury edukacyjnej, która nie tylko poprawia warunki nauki, ale także wspiera procesy edukacyjne. Potrzeba modernizacji i remontu infrastruktury przyszkolnej jest kolejnym ważnym punktem, który należy uwzględnić przy tworzeniu strategii oświatowej. W dokumentach gminnych mowa o konieczności poprawy stanu technicznego budynków szkolnych, co ma bezpośredni wpływ na jakość nauczania i komfort uczniów

oraz nauczycieli. W tym kontekście, modernizacja placówek edukacyjnych oraz inwestowanie w nowe obiekty, takie jak budowa krytej pływalni, czy sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Cynkowie, stanowi istotny element wspierający rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w gminie. Zmiany te umożliwiają wprowadzenie nowych form nauczania, szczególnie w obszarze wychowania fizycznego i sportu, które mają kluczowe znaczenie dla poprawy kondycji fizycznej dzieci i młodzieży. W kontekście rozwoju infrastruktury i wyposażenia placówek oświatowych, gmina widzi potrzebę dalszych inwestycji, które poprawią jakość edukacji, a także umożliwią wprowadzenie nowoczesnych technologii edukacyjnych. W ramach strategii rozwoju oświaty w Gminie Koziegłowy warto uwzględnić rozwój kompetencji cyfrowych, zarówno wśród nauczycieli, jak i uczniów. W tym zakresie istotne będzie wprowadzenie nowoczesnych narzędzi dydaktycznych, które wspomogą procesy nauczania, a także poprawią dostęp do materiałów edukacyjnych online.

W dokumencie z 2021 roku wskazano budowę żłobka gminnego w Koziegłowach jako istotny kierunek działań strategicznych gminy. W 2024 roku plan staje się rzeczywistością, żłobek rozpocznie swoją działalność w styczniu 2025 roku. To ważny element, który może mieć bezpośredni wpływ na rozwój wczesnej edukacji i opieki nad dziećmi w gminie. Utworzenie takiej placówki jest krokiem w stronę poprawy dostępności do usług opiekuńczych, zwłaszcza w kontekście rosnącego zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Temat żłobka miejskiego powinien być uwzględniony w Strategii Rozwoju Oświaty, szczególnie w zakresie zapewnienia dostępu do odpowiednich form edukacji na wczesnym etapie życia.

Poprawa dostępności i jakości oferty edukacyjnej na każdym etapie kształcenia, to kolejny kluczowy punkt, który bezpośrednio wpływa na rozwój edukacji w gminie. W strategii gminnej mowa jest o zapewnieniu uczniom dostępu do różnorodnych form kształcenia, w tym zajęć dodatkowych, które mogą pomóc w rozwoju kompetencji i zainteresowań uczniów. Tworzenie oferty zajęć rozwijających uzdolnienia i kompetencje uczniów, a także oferujących wsparcie dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest zgodne z celami tworzenia nowoczesnej strategii oświatowej, która odpowiada na potrzeby zróżnicowanych grup uczniów.

W strategii gminnej wskazano również na promocję działań ekologicznych, co może stanowić ważny element w kontekście edukacji proekologicznej. Realizacja projektów ekologicznych i innowacji pedagogicznych może być częścią większej strategii edukacyjnej, promującej zrównoważony rozwój, ochronę środowiska i odpowiedzialność społeczną. Podobnie innowacje technologiczne w edukacji, w tym wykorzystanie nowoczesnych narzędzi cyfrowych, będą miały kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju edukacji w gminie.

Ważnym aspektem jest również międzynarodowa współpraca szkół, która w Strategii Rozwoju Gminy jest postrzegana jako sposób na wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz zwiększenie możliwości rozwoju uczniów. Współpraca z instytucjami rynku pracy ma również ogromne znaczenie, szczególnie w kontekście zapewnienia uczniom odpowiednich narzędzi i umiejętności, które będą niezbędne do odnalezienia się na rynku pracy.

W kontekście organizacji edukacji w Gminie Koziegłowy, dokument wskazuje także na konieczność współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami samorządowymi, Lokalną Grupą Działania (LGD) oraz lokalnymi przedsiębiorcami. Takie partnerstwa mogą przyczynić się do wzbogacenia oferty edukacyjnej o dodatkowe projekty, staże zawodowe, a także programy edukacyjne, które będą ściśle powiązane z rzeczywistymi potrzebami lokalnej społeczności i rynku pracy.

Podsumowując, uwzględniając powyższe elementy w tworzeniu Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie Koziegłowy, zapewnimy spójność z rekomendacjami głównej Strategii Rozwoju Gminy, będącej nadrzędnym dokumentem strategicznym. Opisane elementy kompleksowo przedstawiają wyzwania związane z rosnącymi potrzebami edukacyjnymi, finansowymi oraz infrastrukturalnymi gminy w obszarze oświaty w perspektywie najbliższych kilku lat. Takie podejście pozwoli Gminie Koziegłowy skutecznie przygotować młodsze pokolenia do wyzwań współczesnego rynku pracy i życia społecznego, jednocześnie zapewniając mu wysoką jakość edukacji i równe szanse w dostępie do kształcenia.

Analiza zgodności z powyższymi dokumentami ma na celu zapewnienie, że tworzone cele i działania w ramach Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie Koziegłowy będą skoordynowane z wytycznymi i priorytetami na poziomie regionalnym i krajowym, a także dostosowane do potrzeb lokalnej społeczności.

3. Inwentaryzacja zasobów gminy w zakresie edukacji

Gmina i Miasto Koziegłowy jest organem prowadzącym dla 6 szkół podstawowych, w których realizowany jest również proces wychowania przedszkolnego, 1 Zespołu Szkół (szkoła podstawowa i liceum ogólnokształcące) oraz 1 samodzielne przedszkole z oddziałami integracyjnymi. Priorytetem Gminy i Miasta Koziegłowy jest zapewnienie uczniom wysokiej jakości edukacji, bezpiecznego środowiska oraz wszechstronnych możliwości rozwoju. Szczególną uwagę poświęca się wspieraniu dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, indywidualizacji procesu nauczania oraz skutecznym działaniom wychowawczym.

Rozdział ten przedstawia inwentaryzację zasobów edukacyjnych Gminy i Miasta Koziegłowy. Zawiera on opis placówek oświatowych, ich struktury oraz dostępnych zasobów, które wspierają proces nauczania i wychowania. Celem inwentaryzacji jest ocena obecnych możliwości edukacyjnych gminy oraz identyfikacja obszarów wymagających dalszego rozwoju.

3.1. Demografia (aktualna i prognoza)

Tabela 1. Liczba uczniów i dzieci w placówkach oświatowych w latach 2022-2024

LICZBA UCZNIÓW I DZIECI W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH						
L.P.	Nazwa placówki	Liczba uczniów wg stanu SIO na dzień 30.09 danego roku (w tym przedszkole i oddziały przedszkolne w szkołach)				
		2022	2023	2024	Różnica 2022 do 2023	Różnica 2023 do 2024
1.	ZESPÓŁ SZKÓŁ W KOZIEGŁOWACH	424	443	454	19	11
	SP W KOZIEGŁOWACH	335	337	356	2	19
	LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W KOZIEGŁOWACH	89	106	98	17	-8
2.	SP W LGOCIE GÓRNEJ	209	189	200	-20	11
3.	SP W PIŃCZYCACH	234	237	236	3	-1
4.	SP W CYNKOWIE	145	128	137	-17	9
5.	SP W GNIAZDOWIE	84	73	81	-11	8
6.	SP W SIEDLCU DUŻYM	62	77	87	15	10
7.	SP W KOZIEGŁÓWKACH	94	88	82	-6	-6
8.	PRZEDSZKOLE Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W KOZIEGŁOWACH	221	231	232	10	1
	RAZEM	1473	1466	1509	-7	54
	PLACÓWKI NIEPUBLICZNE					
1.	Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Św. Antoniego z Padwy w Mysłowie	124	111	109	-13	-2
2.	Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Św. Ojca Pio w Winownie	52	41	44	-11	-3
	RAZEM	176	152	153	- 23	-5
	RAZEM CAŁA GMINA	1649	1618	1662		

W roku szkolnym 2023/2024 liczba uczniów w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Kozięgłowy, według danych z SIO (stan na dzień 30 września 2024 r.) wynosi 1509, co oznacza wzrost o 54 uczniów w porównaniu z rokiem poprzednim. Przyczyny tego wzrostu można wytłumaczyć analizą wcześniejszych roczników szkolnych oraz zmian w przepisach dotyczących obowiązku szkolnego.

W roku szkolnym 2016/2017, w związku z obowiązującymi wówczas przepisami, rodzice mieli możliwość wyboru, czy ich dzieci rozpoczną naukę w klasie pierwszej, czy pozostaną jeszcze rok w oddziale przedszkolnym („zerówce”). W efekcie, w 2016 roku do klasy pierwszej przystąpiło jedynie 55 uczniów, co czyniło ten rocznik jednym z najmniej licznych. Byli to uczniowie, którzy ukończyli ósmą klasę w roku szkolnym 2023/2024. Z kolei w roku szkolnym 2017/2018, już po zmianie przepisów, do klas pierwszych przystąpiło aż 120 uczniów – niemal dwukrotnie więcej. Obecnie są oni uczniami klas ósmych, co znacząco wpłynęło na ogólną liczbę uczniów w placówkach oświatowych gminy w bieżącym roku szkolnym.

Warto również zauważyć, że w placówkach niepublicznych w tym samym okresie odnotowano niewielki spadek liczby uczniów – o 3 osoby. Sugeruje to, że wzrost liczby dzieci uczęszczających do placówek gminnych jest efektem zarówno demograficznych trendów, jak i preferencji rodziców w wyborze placówki edukacyjnej. Podsumowując, wzrost liczby uczniów w roku 2024 wynika przede wszystkim z liczniejszego rocznika przystępującego do nauki w 2017 roku oraz z migracji uczniów między placówkami publicznymi i niepublicznymi.

Największy spadek liczby uczniów w stosunku do stanu z 2023 roku odnotowano w Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kozięgłowach – 8 uczniów i Szkole Podstawowej w Kozięgłówkach – 6 uczniów. Według danych za poprzedni rok szkolny (2022/2023), największy spadek ilości uczniów wynosił aż -20 osób w Szkole Podstawowej w Lgocie Górnej. Tak więc obecne dane pokazują jednak tendencję wzrostu. Wyraźny przyrost liczby uczniów widzimy w Szkole Podstawowej w Kozięgłowach (+19 osób).

Województwo śląskie, w tym powiat myszkowski, od kilku lat notuje wyraźny spadek liczby dzieci i młodzieży, co ma wpływ na liczbę uczniów w szkołach podstawowych i prognozowaną przyszłość edukacji. Prognozy wskazują, że do 2032 roku populacja dzieci w wieku szkolnym w regionie będzie się zmniejszać. Wpływa na to zarówno niski przyrost naturalny, jak i migracje, szczególnie z obszarów mniejszych miast do większych ośrodków, co prowadzi do starzenia się społeczności na tych terenach.

Poniższe trzy tabele zostały opracowane na podstawie „Prognozy ludności na lata 2023-2060” (opracowanie GUS). Wskazują, potwierdzają i prognozują one spadek urodzeń.

Tabela 2. Ludność według grup wiekowych – Koziegłowy – Gmina miejsko-wiejska

Płeć	Grupa wieku	2022*	2023*	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
K i M ogółem	Ogółem	14 147	14 111	14 067	14 030	13 992	13 972	13 961	13 926	13 875	13 819	13 767
	0-9 lat	1 274	1 215	1 181	1 126	1 068	1 022	992	965	933	911	898
	10-19 lat	1 456	1 462	1 482	1 510	1 533	1 543	1 538	1 507	1 477	1 430	1 370

*Stan w dniu 31 grudnia danego roku. Zweryfikowano na podstawie dokumentu „Rocznik Demograficzny”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2024.

Tabela 3. Liczba ludności w woj. śląskim w wybranych latach

2022	2030	2040	2050
4 347 000	4 179 000	3 886 000	3 577 000

Tabela 4. Ludność według pojedynczych roczników wieku (powiat myszkowski/ płeć ogółem K i M)

Wiek	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Ogółem	68054	67672	67289	66905	66516	66281	66094	65780	65391	64968	64533
0	440	413	406	402	396	396	392	394	392	393	390
1	468	451	424	420	416	413	415	410	411	408	409
2	565	476	459	431	429	429	426	426	420	420	417
3	551	570	480	463	435	437	439	432	432	426	426
4	635	554	573	484	467	443	446	445	436	436	430
5	690	636	557	574	486	473	451	451	449	438	438
6	660	691	636	557	574	492	479	455	454	451	439
7	654	660	691	637	558	580	500	482	456	455	452
8	635	654	660	692	639	565	589	505	485	459	458
9	698	636	655	661	693	647	574	595	509	489	462
10	683	698	638	657	663	701	658	577	596	510	491
11	700	684	699	639	658	669	709	663	579	596	510
12	744	699	683	698	638	663	676	712	665	581	597
13	748	745	700	684	698	644	671	680	715	667	583
14	676	748	745	700	683	702	651	674	681	715	666

Dla powiatu myszkowskiego oraz całego województwa śląskiego przewiduje się, że spadek liczby dzieci wpłynie na zmniejszenie liczby klas w szkołach oraz na konieczność adaptacji oferty edukacyjnej do zmieniającej się struktury wiekowej mieszkańców. Oznacza to, że liczba klas pierwszych

w szkołach podstawowych będzie najprawdopodobniej mniejsza, a szkoły mogą być zmuszone do ograniczenia niektórych kierunków lub dostosowania infrastruktury do mniejszych grup uczniów.

Działania zmierzające do przeciwdziałania depopulacji, takie jak: poprawa infrastruktury szkolnej, wsparcie dla rodzin oraz lokalne inicjatywy zachęcające do pozostawania w regionie, są kluczowe w strategii województwa śląskiego. Celem tych działań jest spowolnienie negatywnych zmian demograficznych oraz minimalizacja ich wpływu na system edukacji, by zachować jego stabilność i jakość.

Niniejsza strategia zakłada opracowanie rekomendacji dla gminy na lata 2025-2030. Dzieci są kluczowym elementem rozwoju systemu oświaty – to one stanowią jego istotę i wyznaczają kierunek działań edukacyjnych. Bez uczniów trudno mówić o istnieniu samego systemu, a planowanie przyszłości oświaty traci sens. To właśnie dzieci i ich potrzeby decydują o kształcie programów nauczania, metod dydaktycznych oraz infrastruktury edukacyjnej. Każda inicjatywa i reforma musi uwzględniać ich rozwój, bo tylko w ten sposób możemy tworzyć oświatę odpowiadającą na wyzwania przyszłości.

W 2024 roku swą edukację wczesnoszkolną rozpoczęły dzieci urodzone w 2017 roku. Obecnie, na podstawie danych meldunkowych w gminie w poszczególnych latach, jesteśmy w stanie pokazać, ile dzieci potencjalnie będzie rozpoczynać naukę w klasie I do 2030 roku. Stan meldunkowy nie podlega żadnym kontrolom, stąd ta liczba może nieznacznie odbiegać od stanu faktycznego.

Tabela 5. Liczba meldunków w gminie w latach 2017-2024 r.

Rok urodzenia dziecka	Rok rozpoczęcia 1 klasy	Liczba meldunków w gminie w danym roku
2017	2024	145
2018	2025	117
2019	2026	125
2020	2027	127
2021	2028	118
2022	2029	105
2023	2030	95
2024	2031	brak danych

W roku szkolnym 2023/2024 we wszystkich klasach I w szkołach podstawowych w Gminie Koziegłowy uczyło się 121 uczniów w 7 oddziałach.

Rocznik 2017 – uczęszczający obecnie (w roku szkolnym 2024/2025) do klas I wyróżnia się najwyższą wartością liczbową jeśli chodzi o liczbę meldunków w gminie. Również liczba uczniów w całej gminie w porównaniu do roku 2023/2024 zwiększyła się ogólnie o 54 w roku 2024/2025. I to jedyne optymistyczne dane, bowiem z każdym kolejnym rocznikiem dzieci zameldowanych jest coraz mniej (145 dzieci w 2017 roku do 95 dzieci w 2023 roku), co przekładać się będzie bezpośrednio na liczebność klas starszych.

Tabela 6. Liczba uczniów klas I w roku 2023/2024 i 2024/2025

Szkoła Podstawowa	2023/2024		2024/2025	
	Liczba klas I	Liczba uczniów w klasach I	Liczba klas I	Liczba uczniów w klasach I
SP w Koziegłowach	2	48	2	31
SP w Lgocie Górnej	1	18	1	17
SP w Pińczycach	1	25	1	22
SP w Cynkowie	1	14	1	17
SP w Gniazdowie	1	6	1	6
SP w Koziegłówkach	0	0	1	19
SP w Siedlcu Dużym	1	10	1	9
RAZEM	7	121	8	121

W roku szkolnym 2023/2024 pierwszoklasistami byli uczniowie urodzeni w 2016 roku. Liczba meldunków dzieci z tego rocznika w gminie wyniosła 155, z czego do I klas w gminie poszło 121. Przeliczając, 78% dzieci zameldowanych z rocznika 2016 realizowało swój obowiązek szkolny w publicznych szkołach gminnych. Na jedną klasę I przypadało średnio 17 uczniów. Szkoła Podstawowa w Koziegłówkach nie prowadziła klasy I w roku szkolnym 2023/2024.

W roku szkolnym 2024/2025 pierwszoklasistami byli uczniowie urodzeni w 2017 roku. Liczba meldunków dzieci z tego rocznika w gminie wyniosła 145, z czego do I klas w gminie poszło 121 osób. Przeliczając, 83% dzieci zameldowanych z rocznika 2017 realizowało swój obowiązek szkolny w publicznych szkołach gminnych. Na jedną klasę I przypadało średnio 15 uczniów.

Symulacja dla dzieci urodzonych i zameldowanych w 2023 roku w Gminie Koziegłowy wygląda następująco: 95 dzieci zostało zameldowanych w 2023 roku na terenie GiM Koziegłowy.

Będą one uczęszczały do klasy I w roku szkolnym 2030/2031. Przyjmując, że :

- 78% z nich pozostanie w publicznych szkołach gminnych, okaże się, że klasę I w 2030 roku rozpocznie 74 uczniów. Zakładając, że klasa I w gminie średnio liczy 17 osób – utworzone mogą zostać 4 klasy.
- 84% z nich pozostanie w publicznych szkołach gminnych, okaże się, że klasę I w 2030 roku rozpocznie 80 uczniów. Zakładając, że klasa I w gminie średnio liczy 15 osób – utworzonych może zostać 5 klas.

Przyjmując założenie tworzenia maksymalnie licznych oddziałów na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli, które określa, że liczba uczniów w oddziale klas I–III szkoły podstawowej nie może przekroczyć 25 osób, w poszczególnych wariantach obliczeń możemy utworzyć 3 lub 4 klasy.

Opierając symulację na tendencjach i danych liczbowych z dwóch ostatnich lat szkolnych, redukcja liczby klas do roku 2030 wydaje się być nieunikniona.

Demografia to również aspekt bezpośrednio związany z kadrami nauczycielską. Wiek emerytalny nauczycieli w Polsce wynosi obecnie 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, zgodnie z ogólnymi zasadami emerytalnymi. Jednak nauczyciele mogą skorzystać z dodatkowych możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę dzięki przepisom Karty Nauczyciela. Od 1 września 2024 roku, nauczyciele spełniający określone warunki (np. liczba lat pracy w zawodzie), będą mogli przejść na wcześniejszą emeryturę, co ma na celu dostosowanie systemu do specyfiki zawodu i ograniczenie wypalenia zawodowego. Obecnie jednak wielu nauczycieli decyduje się pozostać w pracy mimo osiągnięcia wieku emerytalnego. Powodem jest m.in. niedobór kadry pedagogicznej, który zwiększa zapotrzebowanie na doświadczonych nauczycieli, a także obawa o niską wysokość emerytury w porównaniu z bieżącymi dochodami. Wprowadzenie nowych przepisów może jednak wpłynąć na większą liczbę nauczycieli decydujących się na wcześniejsze zakończenie pracy, szczególnie w starszych rocznikach. Z tego względu, kluczowe jest monitorowanie tej sytuacji i planowanie ewentualnych zmian w strukturze zatrudnienia w szkołach.

Tabela 7. Etaty nauczycieli a wiek emerytalny

ROK	Roczniki które osiągną wiek emerytalny		Liczba pracowników w wieku emerytalnym		Pracujący emeryci
	Kobieta	Mężczyzna	Kobieta	Mężczyzna	
2024	1964	1959	7	0	10
2025	1965	1960	5	0	
2026	1966	1961	8	0	
2027	1967	1962	9	0	
2028	1968	1963	5	1	
2029	1969	1964	4	2	
			38	3	10

Źródło: opracowanie własne.

3.2. Placówki oświatowe

Za obsługę finansową, administracyjną i organizacyjną m.in. placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę i Miasto Koziegłowy odpowiada Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty Samorządowej Gminy i Miasta Koziegłowy. ZEAOS prowadzi obsługę Urzędu Gminy i Miasta Koziegłowy w zakresie spraw administracyjnych i organizacyjnych dotyczących zadań z zakresu kultury, edukacji oraz zadań w zakresie wspierania rodziny realizowanych z wykorzystaniem środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

Tabela 8. Spis placówek oświatowych w gminie Koziegłowy

PUBLICZNE PLACÓWKI OŚWIATOWE
Zespół Szkół w Koziegłowach ul. 3 Maja 12, 42-350 Koziegłowy W skład Zespołu wchodzi dwie placówki oświatowe: a) Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie b) Szkoła Podstawowa im. Alfreda Szklarskiego
Szkoła Podstawowa im. Agaty Mróz-Olszewskiej w Lgocie Górnej ul. Szkolna 1, Lgota Górna, 42-350 Koziegłowy
Szkoła Podstawowa w Pińczycach ul. Śląska 3, 42-350 Koziegłowy
Szkoła Podstawowa w Cynkowie ul. Strażacka 1, 42-350 Koziegłowy
Szkoła Podstawowa w Gniazdowie ul. Szkolna 85, 42-350 Koziegłowy
Szkoła Podstawowa w Siedlcu Dużym ul. Jana Pawła II 34, 42-350 Koziegłowy
Szkoła Podstawowa w Koziegłówkach ul. Lipowa 6, 42-350 Koziegłowy
Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi w Koziegłowach, w którym funkcjonuje 11 oddziałów, w tym 4 oddziały zamiejscowe zlokalizowane w Starej Hucie ul. 3-go Maja 27, 42-350 Koziegłowy ul. Szkolna 1, Stara Huta, 42-350 Koziegłowy
NIEPUBLICZNE PLACÓWKI OŚWIATOWE
Placówki prowadzone są przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie
Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Świętego Ojca Pio w Winownie ul. Szkolna 1, 42-350 Koziegłowy
Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Świętego Antoniego z Padwy w Mysłowie ul. Myszkowska 22, 42-350 Koziegłowy

W Koziegłowach od 1 stycznia 2025 roku rozpocznie działalność gminny żłobek dla 48 dzieci. Gmina bierze udział w Programie Maluch+ 2022-2029, który zakłada utworzenie 43 miejsc opieki, a następnie zapewnienie dofinansowania do funkcjonowania tych miejsc przez okres 36 miesięcy. Celem projektu jest zwiększenie odsetka dzieci objętych opieką oraz umożliwienie łączenia życia zawodowego z rodzinnym.

Budynek żłobka powstał w sąsiedztwie Pałacu Biskupów w Koziegłowach. Budynek, który będzie m.in. zapleczem funkcjonalno-użytkowym i administracyjnym żłobka, służyć ma zaspokojeniu potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Koziegłowy w zakresie m.in. opieki, edukacji, wychowania.

3.2.1. Wyposażenie

Wyposażenie szkół odgrywa kluczową rolę w procesie edukacji, stanowiąc fundament efektywnego nauczania i uczenia się. Współczesne placówki edukacyjne, dysponując bogatym zapleczem technologicznym i dydaktycznym, jak: książki, komputery, tablice interaktywne, tablety czy drukarki 3D, mogą lepiej odpowiadać na potrzeby uczniów i nauczycieli, stanowią ponadto o atrakcyjności danej szkoły. Dobre wyposażenie to nie tylko narzędzia wspierające przekazywanie wiedzy, ale także możliwość rozwijania umiejętności praktycznych, kreatywności i krytycznego myślenia. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym, uczniowie mają szansę na naukę w sposób bardziej angażujący, dopasowany do ich indywidualnych potrzeb oraz zgodny z wymaganiami współczesnego rynku pracy.

Poniżej został przedstawiony stopień wyposażenia (ilościowo) szkół podstawowych w komputery (laptopy), książki i inne urządzenia elektroniczne takie jak drukarki 3D, tablety, czy tablice interaktywne.

Tabela 9. Stan wyposażenia szkół w urządzenia specjalistyczne i książki stan na 2023/2024

Nazwa placówki (liczba uczniów)	Komputery dla uczniów	Tablice interaktywne	Monitory interaktywne	Drukarka 3D	Tablety	Ksero	Liczba woluminów
SP w Łgocie Górnej (189)	37	6	4	1	9	5	9657
SP w Gniazdowie (73)	27	4	6	1	38	1	6327
SP w Koziegłówkach (88)	16	2	6	1	2	1	1140
SP w Siedlcu Dużym (77)	14	6	0	1	14	1	2662
SP w Koziegłowach (337)	64	17	3	2	30	5	9208
SP w Cynkowie (128)	25	5	4	1	13	2	3636
SP w Pińczycach (237)	27	1	5	1	8	0	5905

W ankietach przeprowadzonych we wrześniu 2024 r., w których wzięło udział 309 uczniów, na pytanie „co podoba im się w innych szkołach, co warto byłoby wcielić w ich placówce”, 10% ankietowanych wskazało właśnie na wyposażenie. Było to wskazanie plasujące się na drugim miejscu w kolejności najczęściej wymienianych zaraz po „zajęciach pozalekcyjnych i dodatkowych”. Na wyposażenie składać się miały szafki na kluczyk, ławki na korytarzach, kanapy, sofy, krzesła, cymbergaj, komputery, lepszy monitoring, sprzęt sportowy, wyposażenie klas przedmiotowych, czy działający radiowęzeł. Podnoszono również kwestię wyposażenia szkół w dyspensery lub baniaki z wodą pitną.

Uczniowie w tym samym badaniu ankietowym oceniali również swoje szkoły pod względem wyposażenia, czego odzwierciedleniem jest poniższa tabela. Na zielono zaznaczono najwyższy procentowo wynik dla poszczególnej kategorii wyposażenia. Wyposażenie sportowe, w nowe technologie oraz w środki dydaktyczne oceniane są najwyżej. Stan tych trzech kategorii wyposażenia na „dobry” i „bardzo dobry” oceniło ponad 70% respondentów (sportowe – 74%, w nowe technologie – blisko 77% oraz w środki dydaktyczne – nieco ponad 77%). Najniżej z kolei uczniowie oceniają stan wyposażenia sanitarnego swoich szkół. Blisko 57% ankietowanych uważa, że ich kondycja jest „niedostateczna” lub „dostateczna”. Ten fakt potwierdzają również wypowiedzi uczniów (w pytaniu otwartym) dotyczące potrzeby odnowienia toalet oraz doposażenia szkół w artykuły sanitarne (wypowiedzi uczniów: biały papier toaletowy, mydło do rąk, płyn do dezynfekcji rąk). O samym stanie łazienek i potrzebie ich remontu dodatkowo w następnym podrozdziale „Infrastruktura”.

Tabela 10. Ocena szkoły pod względem wyposażenia

	niedostatecznie	dostatecznie	dobrze	b. dobrze	nie wiem
sanitarnego (toalety, środki myjące, armatura itp.)	21,68%	34,95%	31,06%	11,65%	0,66%
sportowego (akcesoria sportowe: koźły, piłki, siatki itp.)	4,85%	18,45%	38%	36%	2,7%
bezpieczeństwa (bramy, domofony, monitoring itp.)	12,65%	28,47%	38,5%	18,12%	2,26%
w nowe technologie (tablety, tablice interaktywne, dziennik elektroniczny, drukarka 3D, projektor, komputery itp.)	4,85%	15,55%	35,92%	40,77%	2,91%
w środki dydaktyczne dedykowane do konkretnych przedmiotów (mapy, bryły, modele, plansze itp.)	2,91%	15,53%	42,07%	35,29%	4,20%

Podczas warsztatów (luty 2023) dla różnych grup interesariuszy zainteresowanych rozwojem oświaty gminnej, pochyłono się również nad zagadnieniem „**wyposażenia marzeń**”. Stan obecny zdiagnozowano w poniższych podpunktach:

- Brak osobnych gabinetów dla psychologów, pedagogów, terapeutów;
- Brak odpowiedniego wyposażenia w narzędzia nauczyciela i dla ucznia (laptopy, drukarki ksero);
- Zbyt małe powierzchnie klas

Strategiczne propozycje działań dla rozwiązania zdiagnozowanych problemów:

Brak osobnych gabinetów dla: psychologów, pedagogów, terapeutów
Analiza przestrzeni w szkole: <ul style="list-style-type: none">• Przeprowadzenie audytu przestrzeni w budynku szkoły w celu zidentyfikowania pomieszczeń, które można przekształcić w gabinety.
Adaptacja istniejących pomieszczeń: <ul style="list-style-type: none">• Przekształcenie magazynów, archiwów lub innych rzadko używanych pomieszczeń w gabinety.
Budowa modułowych pomieszczeń: <ul style="list-style-type: none">• W przypadku braku miejsca w budynku, wnioskowanie o montaż kontenerowych gabinetów jako tymczasowe rozwiązanie.
Współpraca z lokalnymi instytucjami: <ul style="list-style-type: none">• Wykorzystanie przestrzeni w pobliskich instytucjach publicznych.
Brak odpowiedniego wyposażenia w narzędzia dla nauczycieli i uczniów
Zakup sprzętu w ramach budżetu szkolnego: <ul style="list-style-type: none">• Priorytetowe uwzględnienie zakupów technologicznych w planie finansowym szkoły.
Programy dotacyjne: <ul style="list-style-type: none">• Wykorzystanie programów (krajowych i zagranicznych), np. w ramach zadania rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych do pozyskania: laptopów, drukarek i innych narzędzi.
Współpraca z organizacjami pozarządowymi i firmami: <ul style="list-style-type: none">• Poszukiwanie partnerów, którzy mogą dostarczyć sprzęt w ramach akcji CSR (społeczna odpowiedzialność biznesu).

Crowdfunding i lokalne zbiórki:

- Organizacja zbiórek na sprzęt edukacyjny wśród lokalnej społeczności lub w Internecie.

Zbyt małe powierzchnie klas

Zmiana organizacji zajęć:

- Podział klas na mniejsze grupy w ramach niektórych przedmiotów, takich jak języki obce czy zajęcia laboratoryjne.

Reorganizacja planu lekcji:

- Wprowadzenie zmian w harmonogramie lekcji, aby efektywniej wykorzystać przestrzeń w różnych porach dnia.

Adaptacja innych przestrzeni szkolnych:

- Przekształcenie korytarzy lub bibliotek w sale lekcyjne w razie potrzeby.

Rozbudowa szkoły:

- Wnioskowanie o rozbudowę budynku szkoły lub dobudowanie nowych sal lekcyjnych.

Zdalne lub hybrydowe nauczanie:

- Wprowadzenie nauczania w trybie zdalnym dla niektórych grup, aby zmniejszyć obciążenie przestrzeni szkolnych.

Starania dyrekcji szkół o zapewnienie nowoczesnych i funkcjonalnych warunków do nauki oraz pracy zasługują na szczególne uznanie. Dzięki pozyskiwaniu środków zewnętrznych, np. z grantów, a także zaangażowaniu rodziców, którzy chętnie wspierają finansowo i organizacyjnie rozwój placówek, szkoły gminne mogą poszczycić się imponującym zapleczem edukacyjnym. Przykładem takich działań jest wyposażenie „Zielonych Pracowni” oraz realizacja projektów „Laboratoria Przyszłości”, które umożliwiają uczniom rozwijanie kompetencji technologicznych i ekologicznych w praktyczny sposób.

W Zespole Szkół w Koziegłowach powstała wirtualna strzelnica, na którą pozyskano zewnętrzne środki finansowe. Możliwość jej udostępniania, także poza godzinami pracy szkoły, podkreśla potencjał tego innowacyjnego rozwiązania, zarówno w zakresie edukacji, jak i integracji społecznej. Placówka ta dysponuje również świetnie wyposażoną salą do integracji sensorycznej oraz salą kuchenną, co pozwala na realizację różnorodnych zajęć praktycznych. Szkoła Podstawowa w Lgocie Górnej może się pochwalić salą do majsterkowania, a także do ćwiczeń rewalidacyjnych. Szkoły gminne dbają o kącki relaksacyjne i gry korytarzowe, tworząc przyjazne przestrzenie

do odpoczynku podczas przerw. Z kolei szkoła w Gniazdowie wykorzystuje nowoczesny sprzęt, taki jak: okulary VR, kamery GoPro, czy aparaty fotograficzne, co otwiera przed uczniami szerokie możliwości w obszarze edukacji multimedialnej i kreatywnej.

Dzięki tak różnorodnym inicjatywom, szkoły stają się miejscem sprzyjającym rozwojowi dzieci i młodzieży w wielu wymiarach – od nauki, przez relaks, aż po innowacyjne projekty przyszłości. To dowód na to, że inwestowanie w wyposażenie i przestrzeń edukacyjną przynosi realne korzyści dla całej społeczności szkolnej.

3.2.2. Infrastruktura

Infrastruktura szkół gminnych odgrywa ważną rolę w zapewnieniu odpowiednich warunków do nauki i rozwoju uczniów. Współczesne placówki edukacyjne, wyposażone w nowoczesne pomieszczenia dydaktyczne, sale specjalistyczne, boiska, a także zaplecze techniczne, stwarzają przestrzeń, która sprzyja efektywnej nauce i aktywności fizycznej. Dbłość o infrastrukturę szkoły, to nie tylko inwestycja w budynki, ale także w przyszłość uczniów, którzy korzystają z tych zasobów.

Pozyskane opinie uczniów i nauczycieli, wyniki wizytacji w poszczególnych placówkach oraz analiza raportów dot. stanu oświaty pozwalają na dokładniejszą ocenę jakości warunków edukacyjnych oraz wskazują obszary wymagające poprawy, by szkoły mogły w pełni sprostać rosnącym wymaganiom współczesnej edukacji.

Poniżej przedstawiono bieżące potrzeby w zakresie infrastruktury gminnych placówek oświatowych spisane podczas posiedzenia wyjazdowego Komisji Rozwoju Społecznego Rady Gminy i Miasta Koziegłowy wraz z Zespołem ds. Strategii Oświaty odbytego w dniu 1 października 2024 r.

Bieżące potrzeby infrastrukturalne/remontowe/ organizacyjne
<p style="text-align: center;">Szkoła Podstawowa w Lgocie Górnej</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Naprawa przeciekającego sufitu w sali gimnastycznej oraz usunięcie nieszczelności wywietrzników, które powodują przedostawanie się wody. ➤ Renowacja parkietu w sali gimnastycznej, który wymaga odnowienia ze względu na zły stan techniczny. ➤ Przeprowadzenie remontu kanalizacji ściekowej, aby zapobiec cofaniu się ścieków na teren kuchni i łazienek. ➤ Odnowa nawierzchni poliuretanowej boiska, która wymaga remontu ze względu na zużycie. ➤ Modernizacja kotłowni gazowej, która ze względu na swój ponad 20-letni wiek, wymaga wymiany kotłów w celu uniknięcia kosztownych awarii w przyszłości. ➤ Rozbudowa przestrzeni bibliotecznej ze strefą wypoczynkową. ➤ Zakup i montaż altany przeznaczonej do prowadzenia zajęć na świeżym powietrzu oraz zajęć integracyjnych.
<p style="text-align: center;">Szkoła Podstawowa w Gniazdowie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Przeprowadzenie remontu łazienki na parterze w celu poprawy jej funkcjonalności i estetyki. ➤ Remont sali gimnastycznej z uwzględnieniem usunięcia wilgoci, która niszczy ściany. ➤ Wymiana płytek na korytarzach na górnym i dolnym poziomie budynku ze względu na ich zużycie. ➤ Renowacja podłogi w jednej z pracowni, która wymaga remontu z powodu złego stanu technicznego. ➤ Uwzględnienie w planach wymiany obecnie 14-letniego pieca węglowego lub jego zastąpienia ekologicznym źródłem ciepła, aby zwiększyć efektywność energetyczną i dbłość o środowisko.

Szkoła Podstawowa w Koziegłówkach
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozbudowa i remont sali gimnastycznej, która jest zbyt mała, aby spełniać potrzeby użytkowników. ➤ Przeprowadzenie remontu drugiej łazienki, w której odnotowano brak ciepłej wody, co jest wymogiem stawianym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.
Szkoła Podstawowa w Siedlcu Dużym
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Odnowienie schodów wejściowych do budynku, aby poprawić ich estetykę i bezpieczeństwo. ➤ Renowacja parkietu w sali gimnastycznej, który wymaga odświeżenia. ➤ Zaplanowanie remontu łazienki na piętrze w przyszłości, aby poprawić jej funkcjonalność i stan techniczny. ➤ Adaptacja pomieszczeń przejętych od Gminy i Miasta Koziegłowy w celu dostosowania ich do potrzeb szkoły.
Szkoła Podstawowa w Cynkowie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozbudowa lub modernizacja sali gimnastycznej, która jest zbyt mała, aby spełniać potrzeby użytkowników. ➤ Remont schodów prowadzących do kuchni w celu poprawy ich bezpieczeństwa i funkcjonalności. ➤ Wymiana nieszczelnych okien, które przepuszczają wodę podczas intensywnych opadów deszczu. ➤ Odnowienie elewacji zewnętrznej po zakończeniu wymiany okien.
Szkoła Podstawowa w Pińczycach
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wymiana przeciekającego pokrycia dachowego, aby zapobiec dalszym uszkodzeniom budynku. ➤ Modernizacja placu zabaw, aby zapewnić dzieciom bezpieczne i atrakcyjne miejsce do zabawy. ➤ Modernizacja pieca lub całkowita wymiana systemu ogrzewania.
Zespół Szkół w Koziegłowach
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Remont ściany hali sportowej z powodu wilgoci w miejscu łączenia budynków wraz z koniecznością wykonania obróbek blacharskich. ➤ Ogólny remont hali sportowej (malowanie ścian, wymiana mechanizmów zamykających okna, wymiana kotar dzielących halę oraz cyklinowanie i malowanie parkietu). ➤ Remont pokrycia dachowego z papy termozgrzewalnej oraz wymiana uszkodzonego orynnowania, aby zapobiec dalszym uszkodzeniom. ➤ Naprawa popękanej ściany w sali gimnastycznej, usunięcie problemu wilgoci. ➤ Przeprowadzenie poprawek obróbek blacharskich nad sufitami dwóch korytarzy i sali fitness oraz wymiana zniszczonych kasetonów sufitowych w sali fitness, które zostały uszkodzone w efekcie intensywnych opadów deszczu. ➤ Wyposażenie kuchni w piec konwekcyjny oraz patelnię elektryczną, aby sprostać wymaganiom codziennego przygotowywania 250 posiłków.
Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi w Koziegłowach
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwiązanie problemu zalewania piwnic poprzez odpowiednie prace remontowe i zabezpieczenia. ➤ Zakup samochodu dostawczo-osobowego do dowozu posiłków do Oddziału Zamiejscowego w Starej Hucie z uwagi na wyeksploatowanie obecnie używanego pojazdu. <p style="margin-left: 20px;">Oddział zamiejscowy w Starej Hucie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zakup wyposażenia kuchni w celu sporządzenia posiłków na miejscu.

Poniżej w formie tabeli przedstawiono, jak uczniowie we wspomnianym już badaniu ankietowym ocenili szkołę pod kątem wyposażenia infrastrukturalnego. Każdy z trzech obszarów wyposażenia (wielkość sal lekcyjnych, obiekty sportowe oraz szatnie) został oceniony „dobrze” przez największą liczbę respondentów, co zostało zaznaczone kolorem żółtym. Kolorem szarym zostały oznaczone drugie w kolejności wskazania dla poszczególnych kategorii wyposażenia infrastrukturalnego. Wielkość sal lekcyjnych w oczach uczniów oceniana jest „dobrze” i „bardzo dobrze” przez nieco ponad 80% respondentów. Obiekty sportowe w ocenie „dobrej” i „bardzo dobrej” widzi blisko 73% ankietowanych. W poniższym zestawieniu najłabiej w oczach uczniów wypada wyposażenie szatni. 42% ankietowanych uznało je za „niedostateczne” lub „dostateczne”, co potwierdzają również wypowiedzi uczniów (w pytaniu otwartym) dotyczące potrzeby zapewnienia im zamykanych szafek.

Tabela 11. Wyposażenie infrastrukturalne szkół - ocena uczniów

	niedostatecznie	dostatecznie	dobrze	bardzo dobrze	nie wiem
wielkość sal lekcyjnych	4,85%	11,00%	50,16%	30,43%	3,56%
obiekty sportowe	6,15%	14,89%	39,48%	33,33%	6,15%
szatnie	13,59%	28,48%	33,66%	19,09%	5,18%

Infrastruktura wskazywana jest na trzecim miejscu wśród najczęstszych wyborów w zagadnieniu „co podoba się uczniom w innych szkołach, a co warto byłoby wcielić właśnie w ich placówce”. Ankietowani wymieniali potrzebę odnowienia toalet, sal, zapotrzebowanie na większe sale, plac zabaw, skatepark, większą przestrzeń na przerwy międzylekcyjne, halę sportową, czy ładniejsze wnętrza.

O opinię dotyczącą oceny stanu wyposażenia infrastrukturalnego szkół (oraz przedszkoli/oddziałów przedszkolnych) zostali zapytani w formie ankiety również nauczyciele w nich pracujący. W poniższej tabeli kolorem żółtym zostały oznaczone najczęstsze wskazania w poszczególnych kategoriach wyposażenia infrastrukturalnego. Wyposażenie infrastrukturalne, a dokładniej stołówka, wielkość sal lekcyjnych, szatnie, plac zabaw, czy pomieszczenia socjalne dla pracowników, oceniane są na poziomie „dobrym” przez blisko połowę respondentów. Obiekty sportowe z kolei „bardzo dobrze” przez ponad 57% ankietowanych nauczycieli z gminnych placówek.

Tabela 12. Wyposażenie infrastrukturalne szkół/przedszkoli – ocena nauczycieli

	niedostatecznie	dostatecznie	dobrze	bardzo dobrze	nie wiem
stołówka	1,75%	15,79%	42,11%	33,33%	7,02%
wielkość sal lekcyjnych	0%	14,04%	47,37%	36,84%	1,75%
obiekty sportowe	3,51%	8,77%	28,07%	57,9%	1,75%
szatnie	1,75%	12,28%	52,63%	29,83%	3,51%
plac zabaw	0%	12,28%	45,61%	31,58%	10,53%
pomieszczenie socjalne dla pracowników	8,77%	10,53%	50,88%	22,8%	7,02%

3.2.3. Dowozy

Dowóz dzieci do szkół jest jednym z kluczowych elementów realizacji obowiązku zapewnienia dostępu do edukacji. Zgodnie z art. 32 ust. 5 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737. ze zm.) gmina jest zobowiązana do zorganizowania bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dla uczniów, którzy nie mogą samodzielnie dotrzeć do szkoły w związku z odległością lub innymi okolicznościami. Przepis ten odnosi się szczególnie do dzieci uczęszczających do szkół podstawowych, których miejsce zamieszkania znajduje się powyżej 3 km (w przypadku klas I–IV) lub 4 km (w przypadku klas V–VIII) od placówki oświatowej.

Organizacja dowozów stanowi różnorodny przykład rozwiązań dostosowanych do lokalnych warunków. Gminy często decydują się na wynajęcie przewoźników specjalizujących się w transporcie dzieci, organizację własnych flot autobusowych, czy współpracę z rodzicami poprzez refundację kosztów dojazdów. W niektórych rejonach, szczególnie tam, gdzie szkoły oddalone są od mniejszych miejscowości, opracowywane są skomplikowane siatki tras, aby zapewnić bezpieczeństwo i punktualność przewozów. Efektywna organizacja dowozów jest nie tylko obowiązkiem gminy, ale również wyzwaniem, które wymaga uwzględnienia potrzeb społeczności lokalnych i specyfiki regionu.

Transport uczniów do szkół w Gminie i Mieście Koziegłowy jest realizowany za pomocą transportu publicznego organizowanego przez Związek Powiatowo-Gminny „Jedźmy Razem!”. Dzięki tej współpracy dzieci mogą korzystać z połączeń autobusowych obsługujących wiele miejscowości, co ułatwia dostęp do placówek oświatowych, zarówno w mieście Koziegłowy, jak i w pobliskich miejscowościach.

W trakcie prac nad opracowaniem niniejszej strategii, na podstawie przeprowadzonych analiz, ankiet oraz rozmów, pojawiło się wiele uwag dotyczących organizacji transportu dzieci szkolnych realizowanego w ramach transportu publicznego przez Związek „Jedźmy Razem”. Jednym z najczęściej zgłaszanych problemów była godzina realizacji ostatniego kursu powrotnego ze szkół, wskazywana jako zbyt wczesna, co uniemożliwia uczniom pełne korzystanie z zajęć pozalekcyjnych, takich jak: kółka zainteresowań, dodatkowe lekcje czy wydarzenia szkolne. Dodatkowo, uwagę zwrócono na fakt, że transport rozpoczyna się nawet o godzinie 6:30 rano, co może negatywnie wpływać na higienę pracy ucznia. W związku z tym, rekomenduje się przeanalizowanie obecnej siatki połączeń oraz wystąpienie z wnioskiem o jej reorganizację, aby lepiej dostosować ją do potrzeb uczniów i harmonogramu zajęć.

Sugestie te wskazują na potrzebę lepszego dostosowania rozkładu jazdy do rzeczywistych potrzeb uczniów i ich rodziców. Mimo że Gmina Koziegłowy, jako członek Związku, może zgłaszać takie postulaty, decyzje dotyczące zmian w siatce połączeń wymagają wspólnej zgody wszystkich gmin wchodzących w skład Związku. Taka współpraca może być kluczem do bardziej elastycznego i dostosowanego do lokalnych potrzeb systemu transportowego.

Możliwość ingerowania gminy w rozkład jazdy tych autobusów jest więc ograniczona, ponieważ za organizację przewozów odpowiada sam Związek. Rozkłady są ustalane na podstawie uchwał i decyzji wszystkich zrzeszonych jednostek, co wymaga współpracy wielu podmiotów. Gmina może jednak zgłaszać swoje potrzeby i propozycje do Związku, które mogą być uwzględnione w ramach wspólnych działań na rzecz mieszkańców.

3.2.4. Kształcenie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Kształcenie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) w mniejszych gminach to niezwykle ważny temat, zwłaszcza że liczba takich dzieci z roku na rok rośnie. Zapewnienie im dostępu do odpowiednich szkół i specjalistycznej opieki jest wyzwaniem, które wymaga również organizacji kosztownych dowozów do placówek oferujących wsparcie dostosowane do ich potrzeb. W Gminie Koziegłowy dostrzega się potrzebę utworzenia szkoły z oddziałami specjalnymi, co wpłynęłoby na optymalizację kosztów dowozu dzieci z niepełnosprawnościami oraz efektywniejsze wykorzystanie przestrzeni szkolnej w mniejszych szkołach.

W Szkole Podstawowej w Koziegłówkach utworzono oddziały integracyjne w klasach I i VII. Ich celem jest umożliwienie uczniom z niepełnosprawnościami rozwoju społecznego oraz zdobywania wiedzy i umiejętności wspólnie z rówieśnikami, w pobliżu miejsca zamieszkania. W klasach integracyjnych nauczyciele przedmiotowi korzystają podczas zajęć ze wsparcia specjalistów z zakresu pedagogiki specjalnej, co pozwala na indywidualne podejście do uczniów i tworzenie optymalnych warunków do nauki. Dodatkowo szkoła zapewnia pomoc logopedy, rehabilitanta, specjalistów integracji sensorycznej, pedagogów specjalnych, psychologa oraz pedagogów szkolnych. Dzięki temu, uczniowie mogą rozwijać się w sposób harmonijny zarówno pod względem emocjonalnym, jak i społecznym.

W 2022 roku Gmina Koziegłowy organizowała dowóz dla 14 uczniów z niepełnosprawnościami do placówek edukacyjnych poza jej terenem, w tym do: Częstochowy, Dąbrowy Górniczej, Będzina i Czeladzi. W 2023 roku liczba dowożonych uczniów wzrosła do 16, a w 2024 roku do 18 uczniów. Dodatkowo, liczba umów zawartych z rodzicami i opiekunami, którzy samodzielnie dowozili dzieci do szkół i przedszkoli, wynosiła 7 w 2022 roku, 10 w 2023 roku, a w 2024 roku wzrosła do 16.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi to dzieci i młodzież wymagające dodatkowego wsparcia w procesie nauczania z uwagi na różnorodne trudności lub ograniczenia. Mogą to być niepełnosprawności intelektualne, fizyczne, sensoryczne (np. zaburzenia słuchu, czy wzroku), zaburzenia ze spektrum autyzmu, trudności emocjonalne, czy specyficzne trudności w uczeniu się, takie jak dysleksja lub dyskalkulia. Aby sprostać ich potrzebom, szkoła musi zapewnić indywidualne podejście, dostosowane metody nauczania oraz odpowiednie warunki edukacyjne.

Placówki kształcące dzieci ze SPE są zobowiązane do zatrudniania specjalistów takich jak: nauczyciele wspomagający, pedagodzy specjaliści, logopedzi, psychologowie, czy terapeuci zajęciowi.

Współpraca tych specjalistów z nauczycielami i rodzicami jest kluczowa, aby umożliwić uczniom optymalny rozwój i integrację w środowisku szkolnym.

W 2023 roku do szkół i przedszkola na terenie gminy uczęszczały 173 osoby z opiniami oraz 68 z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, podczas gdy w 2022 roku było to odpowiednio 152 opinie i 62 orzeczenia. W roku 2024 liczba opinii wynosi 162, a liczba orzeczeń 71. Dane te wskazują na rosnącą tendencję w liczbie wydawanych opinii i orzeczeń, co świadczy o coraz większej liczbie dzieci wymagającej wsparcia oraz o większej świadomości w zakresie diagnozowania i odpowiadania na ich potrzeby edukacyjne.

Na podstawie dokumentu „*Działania na rzecz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*”, któremu koordynowała Pani Marta Czerepińska w Gminie Koziegłowy przedkładamy następujące rekomendowane działania, czyli **4 etapy pracy z uczniem**:

I. Działania skierowane do ucznia jako dziecka

1. Warsztaty równościowe: Organizacja warsztatów mających na celu rozwijanie empatii i zrozumienia dla różnorodności, prowadzonych przez osoby z orzeczeniami lub ich bliskich. Celem jest budowanie akceptacji i integracji w środowisku szkolnym.

2. Praca indywidualna: Zapewnienie indywidualnego wsparcia dostosowanego do potrzeb i możliwości ucznia. Praca koncentruje się na rozwijaniu potencjału dziecka i pokonywaniu jego trudności.

3. Praca grupowa: Zajęcia zespołowe dostosowane do potrzeb dzieci, takie jak kręgi dyskusyjne, trening umiejętności społecznych (TUS) czy inne formy wspierające współpracę i integrację w grupie.

4. Tydzień uważności: Dedykowany tydzień w roku, w którym uczniowie mogą skupić się na budowaniu relacji, rozwijaniu samoświadomości i byciu "tu i teraz". W tym czasie rezygnuje się ze sprawdzianów, kartkówek czy prac domowych, tworząc przestrzeń na relaks i rozwój emocjonalny.

5. Wdrożenie systemu ResQI w każdej placówce: Zapewnienie dostępu do systemu ResQI w szkołach, aby wspierać uczniów w sytuacjach kryzysowych, poprawiać ich poczucie bezpieczeństwa i umożliwiać skuteczną interwencję. System ResQI to narzędzie cyfrowe wspierające zarządzanie bezpieczeństwem w szkołach i placówkach oświatowych. Jego głównym celem jest ułatwienie identyfikacji, zgłaszania i monitorowania incydentów związanych z przemocą rówieśniczą oraz innymi zagrożeniami w środowisku szkolnym.

6. Dostosowanie wymagań do możliwości ucznia: Opracowanie wymagań edukacyjnych w taki sposób, aby uczniowie mogli odnosić sukcesy na miarę swoich możliwości. Tego rodzaju podejście sprzyja motywacji i budowaniu pozytywnej samooceny.

7. Zajęcia rozwijające mocne strony ucznia: Skupienie się na talentach i mocnych stronach ucznia, aby wspierać jego rozwój oraz budować poczucie wartości. Działania te pozwalają dzieciom ze SPE osiągać sukcesy i wzmacniać pozytywny obraz siebie, zamiast skupiać się wyłącznie na obszarach trudności.

II. Działania skierowane do rodziców

1. Grupa wsparcia: Tworzenie przestrzeni moderowanej przez psychologów, w której rodzice mogą dzielić się swoimi doświadczeniami, pomysłami i wiedzą, otrzymywać wsparcie oraz czuć się wysłuchani i zrozumiani. Grupa opiera się na wzajemnym szacunku i braku oceniania.

2. Indywidualne wsparcie psychologiczne: Zapewnienie rodzicom indywidualnych konsultacji z psychologiem, dostosowanych do ich potrzeb i sytuacji, w celu omówienia trudności, emocji oraz sposobów wspierania dziecka.

3. Warsztaty psychologiczne: Organizacja warsztatów, które pomagają rodzicom lepiej poznać siebie oraz zrozumieć potrzeby i emocje swojego dziecka. Warsztaty te rozwijają umiejętności komunikacyjne i wzmacniają kompetencje wychowawcze.

4. Warsztaty równościowe: Zajęcia dla rodziców, których celem jest zwiększanie świadomości na temat różnorodności, integracji oraz zrozumienia potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich otoczenia.

5. Stały kontakt z rodzicami: Utrzymywanie regularnej i bieżącej komunikacji z rodzicami poprzez spotkania (co najmniej raz w miesiącu) oraz przekazywanie informacji o pracy z dzieckiem, postępach i wskazówkach do pracy w domu (np. za pomocą dziennika elektronicznego). Dodatkowo, spotkania organizowane na początku roku szkolnego lub wkrótce po dostarczeniu orzeczenia mają na celu szczegółowe wyjaśnienie celów i form terapii jakie zostaną wdrożone dla dziecka.

III. Działania skierowane do nauczycieli i pracowników szkoły

1. Warsztaty równościowe: Organizacja warsztatów mających na celu zwiększanie świadomości zakresie różnorodności i inkluzji, co wspiera budowanie empatycznego i zrozumiałego podejścia do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

2. Warsztaty doksztalające: Szkolenia dla nauczycieli i pracowników szkoły prowadzone przez psychologów, które pogłębiają wiedzę o pracy mózgu, zmianach zachodzących w okresie dojrzewania oraz specyfice różnych chorób i zaburzeń. Warsztaty te mają na celu wyposażenie pracowników w narzędzia i umiejętności potrzebne do skutecznej pracy z uczniami ze SPE. Organizowane rotacyjnie w szkołach, aby zapewnić dostępność dla wszystkich placówek.

IV. Działania skierowane do społeczności

1. Międzyszkolne zawody sportowe: Organizacja zawodów sportowych integrujących uczniów z różnych szkół, w tym dzieci ze SPE, jako sposób na budowanie więzi, wzajemnego zrozumienia oraz promowanie aktywności fizycznej w duchu równości i współpracy.

2. Wystawy: Prezentacja prac artystycznych uczniów, w tym dzieci ze SPE, jako forma podkreślenia ich talentów i indywidualności. Wystawy mogą odbywać się w szkołach, lokalnych ośrodkach kultury, czy podczas wydarzeń gminnych, co wspiera integrację społeczności i budowanie akceptacji.

3. Konkursy talentów: Organizacja konkursów, w których wszyscy uczniowie, niezależnie od swoich możliwości, mają szansę zaprezentować swoje umiejętności i pasje. Tego rodzaju wydarzenia wspierają rozwój mocnych stron dzieci, promują ich osiągnięcia oraz wzmacniają pozytywny obraz osób ze SPE w społeczności.

Autorki dokumentu ponadto formułują **4 Etapy pracy szkoły:**

I. Relacje - Szkoła koncentruje się na budowaniu dobrostanu wszystkich członków społeczności szkolnej, wspierając relacje oparte na szacunku, tolerancji i wzajemnym zrozumieniu.

- Treningi asertywności dla uczniów i nauczycieli wspierające skuteczną komunikację.
- Nauka Porozumienia Bez Przemocy (NVC) rozwijająca umiejętność empatycznego słuchania i wyrażania potrzeb.
- Mediacje rówieśnicze jako narzędzie rozwiązywania konfliktów w sposób pokojowy.
- Warsztaty rozwijające tolerancję i akceptację różnorodności.

- Specjalistyczne szkolenia dla psychologów, w tym:
 - Wprowadzanie praktyk uważności,
 - Praca z kartami wartości,
 - Metoda Kids' Skills wspierająca rozwój umiejętności dzieci,
 - Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach (TSR).

II. Organizacja pracy szkoły - Skuteczna organizacja uwzględniająca potrzeby wszystkich uczniów, w tym dzieci ze SPE.

- Utworzenie klas integracyjnych i specjalnych w zależności od zapotrzebowania.
- Utworzenie pokoju wyciszeń w każdej placówce, umożliwiającego uczniom chwilę wytchnienia i samoregulacji emocji.
- Wdrożenie procedury „czerwonej koperty” – szybkiego wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

III. Dydaktyka - Dostosowanie procesu nauczania, aby wspierać rozwój każdego ucznia zgodnie z jego możliwościami i potencjałem.

- Praca metodą projektową, rozwijająca samodzielność i kreatywność.
- Wykorzystanie metod aktywizujących, motywujących uczniów do zdobywania wiedzy w sposób praktyczny i angażujący.
- Dostosowanie treści nauczania do indywidualnego poziomu uczniów poprzez przygotowanie zadań o różnym stopniu trudności.
- Stosowanie oceniania kształtującego, które wspiera proces uczenia się zamiast jedynie oceniać wyniki.
- Organizowanie lekcji poza szkołą, aby wzbogacić doświadczenia edukacyjne i rozwijać zainteresowania uczniów.

IV. Przestrzeń szkoły - Tworzenie środowiska przyjaznego uczniom, które sprzyja zarówno nauce, jak i odpoczynkowi.

- Dostosowanie budynków szkolnych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami fizycznymi.
- Wykorzystanie kolorystyki sal wspierającej koncentrację i wyciszenie.
- Ustawienie stolików w sposób ułatwiający pracę w grupach.
- Przygotowanie stref odpoczynku na korytarzach szkolnych.
- Możliwość korzystania ze słuchawek wyciszających przez uczniów wrażliwych na bodźce dźwiękowe.

- Dostęp do wody pitnej na lekcjach, aby zapewnić komfort i dobre samopoczucie uczniów.

Aby skuteczniej wspierać uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz poprawić organizację pracy szkół, autorki dodatkowo rekomendują:

- **Opracowanie ogólnogminnych procedur na wypadek sytuacji kryzysowych**, które będą jasno określały zasady postępowania w trudnych sytuacjach wymagających natychmiastowej interwencji.
- **Utworzenie świetlicy dedykowanej dzieciom z SPE** oraz zwiększenie świadomości rodziców o dostępnych formach wsparcia, w tym rozpowszechnienie informacji o już istniejących świetlicach i ich funkcjach.
- **Organizowanie regularnych spotkań zespołów pedagogów, psychologów i pedagogów specjalnych** zarówno na poziomie szkolnym, jak i gminnym, aby wymieniać doświadczenia i wypracowywać wspólne rozwiązania.
- **Zapewnienie superwizji dla psychologów co najmniej raz w miesiącu** lub częściej, jeśli zajdzie taka potrzeba, w celu omówienia trudnych przypadków, wymiany doświadczeń i zapobiegania wypaleniu zawodowemu.
- **Wypracowanie ogólnogminnego podziału obowiązków pomiędzy pedagogów, psychologów i pedagogów specjalnych**, aby zapewnić efektywną współpracę, uniknąć dublowania zadań i zagwarantować skuteczną pomoc uczniom.

Na podstawie wszystkich pozyskanych informacji, w wyniku prac nad niniejszą strategią, jej autorzy rekomendują ponadto utworzenie szkoły podstawowej z oddziałami specjalnymi w Gminie Koziegłowy. Choć zgodnie z Prawem Oświatowym zakładanie takich placówek należy do zadań powiatu, ich utworzenie jest możliwe po zawarciu porozumienia z odpowiednią jednostką samorządu terytorialnego. Taka inicjatywa przyniosłaby wiele korzyści zarówno dla uczniów jak i dla lokalnej społeczności.

Szkoła specjalna zapewniłaby:

- **Specjalistyczną kadre** z doświadczeniem w pracy z dziećmi o szczególnych potrzebach edukacyjnych.
- **Indywidualne programy nauczania** dostosowane do możliwości każdego ucznia.
- **Małe klasy**, co ułatwia skupienie uwagi na każdym dziecku.
- Możliwość nauki z **rówieśnikami o podobnych doświadczeniach**, co sprzyja lepszej integracji i rozwojowi społecznemu.
- **Zminimalizowanie kosztów dowozu dzieci** do szkół poza gminą (wydatki własne gminy na dowozy szkolne w 2023 roku wyniosły 516 452,91 zł).

3.2.5. Obwody

Obwody szkół są tworzone po to, aby zapewnić uczniom równy dostęp do edukacji i zagwarantować, że każde dziecko będzie miało możliwość uczęszczania do placówki znajdującej się w pobliżu jego miejsca zamieszkania. Dzięki wyznaczonym obwodom, szkoły mogą skuteczniej planować przyjęcia uczniów, co ułatwia organizację nauki oraz zarządzanie zasobami kadrowymi i finansowymi. Tworzenie obwodów szkolnych jest wymogiem wynikającym z przepisów prawa oświatowego. Ustalenie granic obwodów jest zadaniem jednostek samorządu terytorialnego, które odpowiadają za organizację i finansowanie szkół publicznych na swoim terenie.

Na podstawie ankiet przeprowadzonych we wrześniu 2024 r., w których wzięło udział 154 rodziców dzieci szkolnych z terenu Gminy i Miasta Koziegłowy, blisko 12% ankietowanych wskazało, że ich dzieci chodzą do innej placówki niż ta obwodowa. Najczęściej wskazywanym powodem takiej decyzji jest lokalizacja wybranej szkoły względem miejsca pracy rodziców oraz miejsce zamieszkania bliżej innej placówki niż ta obwodowa.

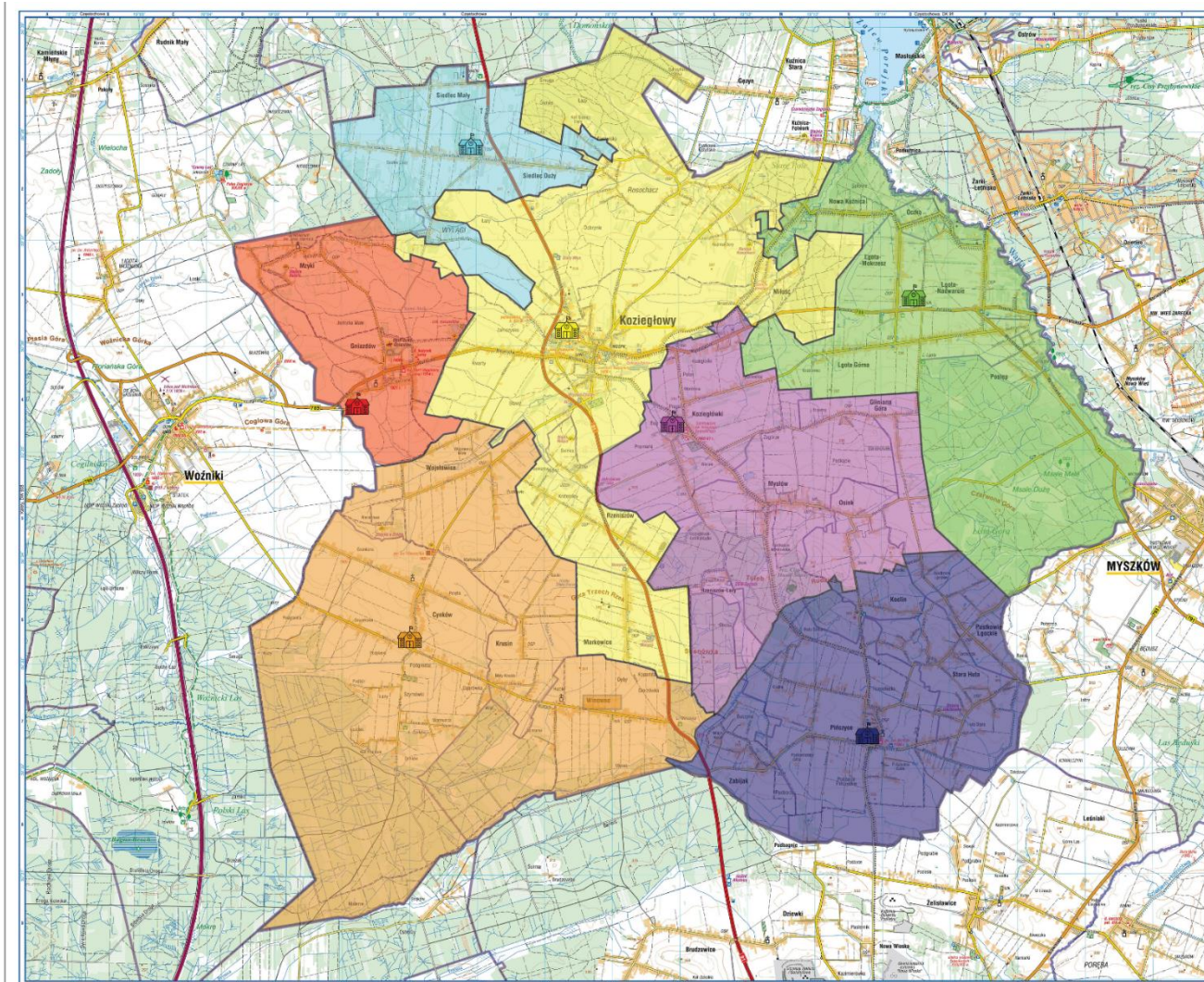
Obecne obwody szkół podstawowych na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy zostały ustalone Uchwałą nr 63/VI/2019 Rady Gminy i Miasta Koziegłowy z dnia 28 lutego 2019 roku, która określa plan sieci publicznych szkół podstawowych oraz granice ich obwodów, obowiązujący od 1 września 2019 roku. Poprzednie ustalenia dotyczące obwodów miały swoje źródło w Uchwale nr 125/XIV/2004 Rady Gminy i Miasta Koziegłowy z dnia 30 marca 2004 roku. Zmiany między tymi dokumentami były podyktowane m.in. utworzeniem niepublicznej Szkoły Podstawowej w Winownie i w Mysławie oraz reformą oświaty skutkującą wygaszeniem gimnazjów. Mimo tych korekt, podstawowy zamysł obwodów szkół pozostaje niezmienny od 20 lat. W związku z rozwojem gminy, w tym powstawaniem nowych ulic i osiedli, rekomenduje się ponowną analizę aktualności podziału obwodów szkolnych.

Tabela 13. Plan sieci i granice obwodów publicznych SP

Lp.	Nazwa szkoły	Adres siedziby szkoły	Granice obwodu szkoły od dnia 1 września 2019 r.
1.	SP w Koziegłowach	ul. 3 Maja 12, Koziegłowy	Koziegłowy, Koziegłowy-Rosochacz, Markowice, Rzeniszów, Miłość
2.	SP w Lgocie Górnej	ul. Szkolna 3, Lgota Górna	Lgota Górna, Lgota Nadwarcie, Lgota Mokrzesz, Oczko, Postęp, Nowa Kuźnica
3.	SP w Pińczycach	ul. Śląska 3, Pińczyce	Pińczyce, Koclin, Pustkowie Lgockie, Stara Huta, Zabijak
4.	SP w Cynkowie	ul. Strażacka 1, Cynków	Cynków, Wojstawice, Krusin, Winowno
5.	SP w Gniazdowie	ul. Szkolna 85, Gniazdów	Gniazdów, Mzyki
6.	SP w Koziegłówkach	ul. Lipowa 6, Koziegłówki	Koziegłówki, Gliniana Góra, Mysłów, Brzeziny, Osiek
7.	SP w Siedlcu Dużym	ul. Jana Pawła II 34, Siedlec Duży	Siedlec Duży, Siedlec Mały, Koziegłowy-Wylągi

Źródło: Załącznik do uchwały Nr 63/VI/2019 Rady Gminy i Miasta Koziegłowy z dnia 28 lutego 2019 r.

Rysunek 1. Granice obwodów szkół podstawowych w gminie.

Źródło: opracowanie własne.

SP im. A. Szklarskiego w Koziegłowach
SP im. A. Mróz-Olszewskiej w Lgocie Górnej
SP w Pińczycach
SP w Cynkowie
SP w Gniazdowie
SP w Siedlcu Dużym
SP w Koziegłówkach

Obowiązek szkolny powinien być realizowany w ramach przypisanych obwodów, co znacząco ułatwia organizację pracy szkół i zapewnia lepsze dostosowanie placówek do potrzeb lokalnej społeczności. Choć szkoła obwodowa jest często naturalnym wyborem, rodzice decydują się czasem na inną placówkę. Powodem mogą być czynniki takie jak: oferta dodatkowych zajęć, poziom nauczania, wsparcie dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi lub bliskość szkoły do miejsca pracy rodziców. Dzięki takiej elastyczności, rodzice mogą wybrać szkołę, która najlepiej odpowiada potrzebom i zainteresowaniom ich dziecka, o ile dana placówka dysponuje wolnymi miejscami.

Tabela nr 14 przedstawia dane dotyczące liczby dzieci zameldowanych w obwodach szkół oraz liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych. Dane zostały opracowane na podstawie Systemu Informacji Oświatowej (SIO) na dzień 30.09.2023 r. W odczycie wyników należy wziąć pod uwagę, że przedstawiają one m.in. liczbę dzieci zameldowanych (nikt jednak obowiązku meldunkowego nie weryfikuje), stąd istnieje dodatkowo grupa dzieci zamieszkująca wskazane tereny, będąca w obwodzie szkoły, jednocześnie niemająca meldunku. Wiersz „RAZEM WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE” przedstawia liczbę dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez Gminę i Miasto Koziegłowy.

Tabela nr 15 pokazuje analogicznie liczbę dzieci uczęszczających do Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi w Koziegłowach oraz dzieci uczęszczające do oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Mysłowie i Winownie.

W przypadku przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego nie obowiązuje rejonizacja. Wykazana liczba dzieci w szkołach podstawowych w kolumnie „liczba zameldowań” jest liczbą z której możemy prognozować liczbę dzieci, które zaczną uczęszczać do pierwszej klasy w przyszłych latach.

Tabela 14. Dzieci zameldowane i uczniowie w szkołach (SIO, 30.09.2023 r.) cz.1

Klasa w roczniku szkolnym	ROZNIKI	ZESPÓŁ SZKÓŁ W KOZIEGŁOWACH		SZKOŁA PODSTAWOWA W LGOCIE GÓRNEJ		SZKOŁA PODSTAWOWA W PIŃCZYCACH		SZKOŁA PODSTAWOWA W CYNKOWIE		SZKOŁA PODSTAWOWA W GNIAZDOWIE		SZKOŁA PODSTAWOWA W SIEDLCU DUŻYM		SZKOŁA PODSTAWOWA W KOZIEGŁÓWKACH	
		liczba zameldowań	liczba dzieci z SIO na dzień 30.09.2023	liczba zameldowań	liczba dzieci z SIO na dzień 30.09.2023	liczba zameldowań	liczba dzieci z SIO na dzień 30.09.2023	liczba zameldowań	liczba dzieci z SIO na dzień 30.09.2023	liczba zameldowań	liczba dzieci z SIO na dzień 30.09.2023	liczba zameldowań	liczba dzieci z SIO na dzień 30.09.2023	liczba zameldowań	liczba dzieci z SIO na dzień 30.09.2023
	2023	12		21		17		14		10		3		18	
	2022	21		14		23		18		10		3		16	
2-latki	2021	24		19		22		16		10		11		16	
3-latki	2020	29		22		21		19		7		6		23	
4-latki	2019	28		22		20		16		12		8		19	
5-latki	2018	25		24		22		9		6		8		23	
6-latki	2017	30		22		28		24		8		10		23	
I	2016	38	47	22	18	31	25	26	14	14	6	5	10	19	0
II	2015	41	55	20	15	24	23	24	12	8	8	10	9	32	15
III	2014	29	36	26	23	31	28	10	6	12	10	4	0	24	11
IV	2013	39	41	20	18	28	25	17	11	13	8	10	17	24	8
V	2012	40	51	25	20	25	20	31	19	19	9	5	0	18	4
VI	2011	44	50	21	17	27	23	24	15	14	11	7	0	29	17
VII	2010	36	40	23	18	28	20	25	17	18	10	3	16	24	0
VIII	2009	37	17	24	10	24	21	29	0	16	0	10	0	31	8
	RAZEM	304	337	181	139	218	185	186	94	114	62	54	52	201	63
RAZEM WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE		0	0	0	50	0	52	0	34	0	11	0	25	0	25

Tabela 15. Dzieci zameldowane i uczniowie w szkołach (SIO, 30.09.2023 r.) cz.2

	PRZEDSZKOLE Z ODDZIAŁMI INTEGRACYJNYMI W KOZIEGŁOWACH	DZIECI W PLACÓWKACH NIEPUBLICZNYCH
Liczba dzieci z SIO na dzień 30.09.2023 r.	231	50

Na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Oświaty zasadnym jest przyjrzenie się liczbie uczniów realizujących obowiązek szkolny w poszczególnych placówkach gminnych. Każda ze szkół w mniejszym lub większym stopniu zmagają się z utratą uczniów obwodowych, którzy wybierają inne placówki. Należy zadać pytanie: dlaczego tak się dzieje i jak temu zapobiegać w przyszłości?

Tabela nr 16 została opracowana na podstawie dokumentów: „Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych w szkołach podstawowych w Gminie i Mieście Koziegłowy za rok szkolny 2023/2024” przygotowanych przez dyrektorów placówek.

Dla dalszych obliczeń przyjęto zasadę opisaną na przykładzie SP w Gniazdowie. Liczba uczniów w całej placówce na rok 2023/2024 to 73. Gdyby wszyscy uczniowie „odpływający” (60) zostali, szkoła liczyłaby 133 uczniów, tj. 100%. Obliczamy zatem jaki % uczniów szkoła utraciła. Ze Szkoły Podstawowej w Gniazdowie odpłynęło ponad 45% potencjalnych uczniów. Opierając się na takiej analizie – największy procent utraty uczniów obwodowych obserwujemy w SP w Koziegłówkach tj. 60% oraz w SP w Gniazdowie – 45,11%. Z kolei najmniejszy w największej z gminnych szkół – w SP w Koziegłowach (utrata uczniów obwodowych na poziomie 16%) oraz w SP w Siedlcu Dużym (utrata na poziomie 17%).

Przeciwnym zjawiskiem do powyższego jest napływ uczniów do poszczególnych szkół spoza obwodu. W zestawieniu znajdują się dwie placówki, mające wyższą wartość napływu uczniów, niż ich utraty. Ta cecha wskazuje na atrakcyjność placówki. Dla SP w Siedlcu Dużym 77 uczniów to 100% z czego 30 napłynęło do placówki spoza obwodu, co stanowi 38%. Szkoła Podstawowa w Koziegłowach wskaźnik napływu uczniów na rok 2023/2024 miała na poziomie 43%.

Tabela 16. Liczba uczniów a realizacja obowiązku szkolnego 2023/2024

SZKOŁA/ liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów odpływająca		Liczba uczniów napływająca	
	→		←	
SP W GNIAZDOWIE 73	→	60	←	3
SP W CYNKOWIE 128	→	72	←	1
SP W SIEDLCU DUŻYM 77	→	16	←	30
SP W KOZIEGŁÓWKACH 88	→	132	←	2
SP W KOZIEGŁOWACH 337	→	66	←	145
SP W LGOCIE GÓRNEJ 189	→	56	←	22
SP W PIŃCZYCACH 237	→	54	←	9

Źródło: opracowanie własne.

Dalsze szczegółowe wnioski z analizy liczby uczniów realizujących obowiązki szkolny w poszczególnych placówkach za 2023/2024:

- Uczniowie odpływający ze Szkoły Podstawowej w Gniazdowie w szczególności wybierali ościennie placówki w Koziegłowach oraz Woźnikach (powiat lubliniecki). SP w Woźnikach leży w niedużej odległości od SP w Gniazdowie (ok. 3,3 km). Spoglądając na mapę, w tym przypadku brana jest pod uwagę przede wszystkim lokalizacja.
- SP w Cynkowie wskaźnik odpływu dzieci ma na poziomie 36 %, co oznacza, że jest trzecią placówką w zestawieniu szkół pod względem utraty uczniów obwodowych. Co istotne, uczniowie obwodowi wybierają przeróżne placówki, nawet te po drugiej stronie gminy, takie jak Lgota Górna, a ponadto: Siedlec Duży, Koziegłowy, czy Gniazdów.
- Szkoły Podstawowej w Koziegłówkach w roku szkolnym 2023/2024 nie wybrały 132 osoby, z czego aż 69 (ponad 52%) wybrało ofertę sąsiadującej niepublicznej Szkoły Podstawowej w Mysłowie. Spoza obwodu do szkoły dołączyło dwóch uczniów z doświadczeniem migracyjnym (z Ukrainy).
- Szkoły Podstawowej w Lgocie Górnej w roku szkolnym 2023/2024 nie wybrało z kolei 56 uczniów, którzy to swój obowiązek szkolny realizują w Kuźnicy Starej (gmina Poraj), czy w samym Myszkowie. Sąsiedztwo wsi Kuźnica Stara z pewnością sprzyja takim decyzjom.

- Najmniej dzieci odpłynęło w roku szkolnym 2023/2024 ze Szkoły w Siedlcu Dużym (tylko 16 osób), co należy podkreślić jeszcze raz, ponieważ drugi wynik ilościowy w rankingu to dopiero 54 osoby, które utraciła SP w Pińczycach. Ponadto, do Siedlca Dużego napłynęło 30 osób z różnych miejscowości z całej gminy, co z kolei pokazuje i podkreśla dobrą ofertę i wizerunek tej właśnie placówki.

W obszernym badaniu ankietowym z września 2024 roku, na 309 ankietowanych uczniów prawie 58% oceniło lokalizację szkoły względem domu „dobrze” i „bardzo dobrze”.

Aby zachęcić rodziców i uczniów do wyboru publicznych szkół gminnych oraz do pozostania w placówkach obwodowych, gmina może podjąć szereg działań. Poniżej opisane przedsięwzięcia mogą nie tylko podnieść atrakcyjność publicznych szkół gminnych, ale także przyczynić się do wzrostu ich renomy w społeczności lokalnej, co zachęci rodziców i dzieci do pozostania w obwodowych placówkach.

1. **Rozbudowa oferty edukacyjnej** – wzbogacenie programów o atrakcyjne zajęcia dodatkowe (np. zajęcia sportowe, artystyczne, zajęcia z kodowania i robotyki, nauka języka obcego, koła matematyczne, koła naukowe), które często są dostępne w szkołach prywatnych. Stworzenie ofert tematycznych, takich jak klasy sportowe, również może przyciągnąć zainteresowanie.
2. **Wsparcie dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych** – zapewnienie dobrze przygotowanych specjalistów, takich jak pedagodzy, psychologzy czy logopedzi, a także doposażenie szkół w sprzęt wspomagający rozwój dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Taka opieka może dać rodzicom pewność, że ich dzieci otrzymają kompleksowe wsparcie blisko domu.
3. **Nowoczesna infrastruktura i wyposażenie szkół** – inwestycje w nowoczesne wyposażenie pracowni (informatyczne, przyrodnicze, techniczne), remonty sal lekcyjnych oraz utworzenie przyjaznych przestrzeni do nauki i odpoczynku. Szkoły gminne powinny być przyjaznym, komfortowym miejscem, konkurującym standardem z placówkami niepublicznymi.
4. **Programy rozwijające zainteresowania i talenty** – organizacja konkursów, warsztatów, projektów i programów edukacyjnych, które rozwijają pasje i zainteresowania uczniów. Programy naukowe, artystyczne czy sportowe mogą przyciągnąć młodzież, a dodatkowo pozytywnie wpłynąć na wizerunek szkoły.
5. **Wzmocnienie relacji szkoła-rodzice** – budowanie bliskiej współpracy z rodzicami poprzez otwartość na ich potrzeby, regularne spotkania i angażowanie ich w życie szkoły. Im bardziej

rodzice czują się częścią społeczności szkolnej, tym większa szansa, że docenią gminną placówkę jako najlepsze miejsce dla swojego dziecka.

6. **Promocja sukcesów uczniów i placówek** – informowanie o sukcesach uczniów, nowościach edukacyjnych i wydarzeniach w szkołach gminnych poprzez media społecznościowe, stronę internetową gminy oraz lokalne media. Widoczność tych osiągnięć buduje pozytywny wizerunek placówek i zwiększa ich atrakcyjność w oczach lokalnej społeczności.
7. **Stworzenie programów wsparcia finansowego** – jeśli to możliwe, gmina może zaoferować wsparcie finansowe lub dofinansowania do zajęć dodatkowych, wycieczek czy programów edukacyjnych, co może być istotnym wsparciem dla rodzin i sprawić, że publiczna szkoła stanie się atrakcyjniejszym wyborem.

3.2.6. Wizerunek placówek oświatowych w środowisku lokalnym

Wizerunek placówki oświatowej odgrywa ważną rolę w budowaniu relacji z otaczającym środowiskiem lokalnym. To, jak szkoła jest postrzegana przez uczniów, rodziców, nauczycieli i społeczność, wpływa bezpośrednio na jej atrakcyjność oraz zdolność do przyciągania nowych uczniów podczas rekrutacji. Dobra reputacja, oparta na pozytywnych doświadczeniach oraz opiniach, może stać się jednym z najważniejszych atutów placówki, wyróżniając ją spośród innych instytucji edukacyjnych w regionie.

Jednym z istotnych elementów wizerunku szkoły jest kwestia postrzegania bezpieczeństwa. Zapewnienie uczniom poczucia komfortu i ochrony, a także odpowiednia reakcja na zagrożenia, to czynniki, które budują zaufanie społeczności lokalnej. Bezpieczne środowisko edukacyjne przyczynia się do lepszych wyników w nauce i większego zaangażowania w życie szkoły, a jednocześnie wzmacnia relacje między wszystkimi jej uczestnikami.

W niniejszym podrozdziale omówiono wizerunek placówki oświatowej w kontekście wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, nauczycieli oraz rodziców. Opinie te pozwalają na spojrzenie na temat z różnych perspektyw i ukazują, jak poszczególne grupy postrzegają zarówno mocne strony, jak i obszary wymagające poprawy.

- **stopień bezpieczeństwa pokonywanej drogi dziecka z domu do szkoły**

W skali od 0 do 5, gdzie 5 – to bardzo bezpieczna, a 0 – to niebezpieczna nieco ponad 45% ankietowanych rodziców, drogę dziecka z domu do szkoły oceniło na 4 i 5 (nieco ponad 28% na 3). Wśród uczniów oceny 4 i 5 przyznało z kolei 61,5% respondentów (nieco ponad 21% przyznało ocenę 3).

- **subiektywne odczucia uczniów wobec szkoły**

Zwróciliśmy się do rodziców z pytaniem: „Czy uważa Pani/Pan, że Państwa dziecko lubi swoją szkołę?”. 65% ankietowanych odpowiedziało „raczej tak” oraz blisko 21%, że „zdecydowanie tak”. Rodzice wskazują, że składają się na to w dużej mierze pozytywne relacje rówieśnicze. Znajdujemy w odpowiedziach również docenienie możliwości korzystania z urządzeń typu interaktywny dywan, czy robot do nauki języka angielskiego, pokój wyciszeń i kącik relaksu, czy ekopracownia.

To samo pytanie zadano nauczycielom z gminnych placówek. Nieco ponad 75% ankietowanych nauczycieli odpowiedziało „raczej tak” oraz blisko 16%, że „zdecydowanie tak”. Swoje odpowiedzi opierają na bezpośrednich rozmowach z uczniami, ich frekwencji na zajęciach dodatkowych oraz na obserwacji zachowań swoich podopiecznych.

- **atuty szkoły dostrzegane przez uczniów i rodziców**

W badaniu ankietowym uczniowie mieli zostawioną przestrzeń na wypowiedzi dotyczące docenienia dowolnych elementów funkcjonowania szkoły. Innymi słowy, „za co uczniowie lubią swoją szkołę?”.

1. **Nauczyciele i pracownicy szkoły** – Największą liczbę głosów (24,9%) zdobyli nauczyciele oraz inni pracownicy szkoły, z którymi można swobodnie porozmawiać. Wyróżniono szczególnie tych, którzy są mili, przyjaźni, zabawni, dobrze uczą oraz sprawiają, że lekcje są przyjemniejsze. Uczniowie docenili również osoby pełniące inne role, takie jak pan woźny, pani psycholog, czy konkretni nauczyciele przedmiotowi.
2. **Wyposażenie szkoły** – Na drugim miejscu znalazły się elementy wyposażenia, które uprzyjemniają czas spędzony w szkole, takie jak miejsca odpoczynku (pufy, kanapy, hamaki), zielona sala, szafki, a także nowoczesne udogodnienia, m.in. komputery, tablice interaktywne, drukarki 3D, czy kącik do gotowania.
3. **Koleżeństwo** – Ważnym powodem okazały się relacje z rówieśnikami, czyli: przyjaciele, znajomi i klasa.
4. **Infrastruktura szkoły** – Doceniono wygląd i wielkość szkoły, boisko, halę sportową, salę gimnastyczną, dziedziniec z leżakami, altankę, plac zabaw oraz park przed budynkiem.
5. **Obiady** – Uczniowie wskazali także na jakość i przystępne ceny szkolnych obiadów, które wielu z nich uważa za „pyszne”.
6. **Wycieczki** – Wyjazdy organizowane przez szkołę również znalazły się w gronie docenianych elementów.
7. **Atmosfera** – Wśród najczęściej wskazywanych znalazł się również ogólny, przyjazny klimat panujący w szkole.

Przedstawione aspekty wskazują, że uczniowie doceniają zarówno relacje interpersonalne, jak i otoczenie oraz możliwości jakie daje im szkoła. Wszystkie te elementy powinny posłużyć jako drogowskaz do dalszego ich utrzymywania oraz doskonalenia, bowiem nie tylko tworzą one pozytywny wizerunek szkoły, ale również przyciągają potencjalnych uczniów.

3.2.7. Finansowanie

Poniższej analizie dokonano na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu w placówkach oświatowych Gminy i Miasta Koziegłowy za 2023 rok. Wykres przedstawia wyłącznie **wydatki własne gminy** na poszczególne placówki edukacyjne. Ponadto z wydatków własnych gminy obsługa ZEAOS w 2023 roku wyniosła 767 863,85 zł, a obsługa dowozów szkolnych 516 452,91 zł.

Koszty poniesione w ramach dowozu uczniów i dzieci do szkół i przedszkoli obejmowały: wydatki związane z zakupem biletów miesięcznych dla uczniów szkół, którym przysługuje dowóz z miejsca zamieszkania do szkoły, organizację dowozów poza teren Gminy Koziegłowy dla uczniów z niepełnosprawnością (do Częstochowy, Dąbrowy Górniczej, Będzina i Czeladzi), organizację dowozów dzieci z niepełnosprawnością do Oddziału Przedszkolnego w Hucie Starej oraz wynagrodzenia z tytułu umów zawartych z rodzicami/opiekunami, którzy dowożą dzieci do szkół i przedszkola.

Łączna kwota wydatków własnych Gminy przeznaczona na oświatę, uwzględniająca obsługę jednostek oświatowych (ZEAOS) oraz dowozy w 2023 roku wyniosła 7 274 564,00 zł (8 917 324,68 zł za 2022 rok).

Tabela 17. Dochody i wydatki gminy w obszarze oświaty

GMINA KOZIEGŁOWY		Zrealizowane		Plan	Projekt
		2022	2023	2024	2025
DOCHODY	Subwencja/od 2025r. wyliczone potrzeby oświatowe	15 351 397,78	19 747 990,40	26 211 043,00	29 518 120,00
	dotacje	702 205,22	706 965,58	1 517 400,28	
	projekty, programy, granty	1 455 705,82	802 697,30	614 784,30	
	dochody własne szkół	874 078,71	1 069 989,23	1 216 540,00	986 000,00
	RAZEM DOCHODY	18 383 387,53	22 327 642,51	29 559 767,58	30 504 120,00
		27 300 712,21	29 602 206,51	37 010 051,58	38 015 000,00
WYDATKI	w tym:				
	dotacje dla szkół niepublicznych:				
	SPSPSK Myśłów	2 513 072,35	3 107 130,74	3 910 000,00	4 000 000,00
	SPSPSK Winowno	1 793 487,05	2 327 213,40	2 982 000,00	2 763 000,00
	719 585,30	779 917,34	928 000,00	1 237 000,00	
	WKŁAD WŁASNY GMINY	8 917 324,68	7 274 564,00	7 450 284,00	7 510 880,00

Plan na 2024r. uwzględnia wszystkie zmiany (zwiększenia, zmniejszenia) które miały miejsce w trakcie roku. W projekcie budżetu państwa na 2025r. uwzględniono nowy model finansowania samorządów. Nie ma w nim subwencji oświatowej, ale jest kwota potrzeb oświatowych. Wysokość kwoty potrzeb oświatowych uzależniona jest od liczby uczniów przeliczeniowych otrzymanej przez zastosowanie zróżnicowanych wag i wskaźników dla wybranych kategorii uczniów, słuchaczy, wychowanków i dzieci, określonych typów szkół i rodzajów placówek oraz wskaźnika korygującego uwzględniającego etapy rozwoju zawodowego nauczycieli. Natomiast wskaźnik korygujący umożliwi naliczenie wyższych kwot potrzeb oświatowych do tych JST, w których udział liczby etatów nauczycieli mianowanych i dyplomowanych w ogólnej liczbie etatów nauczycieli jest wyższy niż średnia w skali kraju. *Źródło:* Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2025.

Obecnie, według dostępnych danych, wydatki gminne kształtują się następująco:

- Średni koszt jednostkowy edukacji ucznia w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży prowadzonej przez gminę w województwie śląskim w 2022 roku wyniósł 17 523 zł oraz 20 002 zł w 2023 roku (*źródło:* SMUP).
- W większych miastach i gminach miejskich koszty mogą być niższe dzięki większej liczbie uczniów, co pozwala na lepsze wykorzystanie infrastruktury.
- Warto podkreślić, że budżet oświaty, na który samorządy **mają bezpośredni wpływ**, stanowi jedynie około 10% całkowitych wydatków na edukację. Pozostała część tych wydatków obejmuje wynagrodzenia pracowników oświaty oraz składki na ubezpieczenia i inne pochodne związane z wynagrodzeniami (*źródło:* edukacja.rp.pl - Patryk Rosiński).

Wykres nr 1 przedstawia średnie roczne wydatki z budżetu gminy (bez remontów i udzielonych dotacji) na zapewnienie edukacji na poziomie szkoły podstawowej w jednostkach prowadzonych przez samorząd **w przeliczeniu na 1 ucznia** w 2022 roku. Dane pochodzą z Systemu Monitorowania Usług Publicznych. Zestawiono Gminę Kozięgłowy ze wszystkimi gminami miejsko-wiejskimi w województwie śląskim.

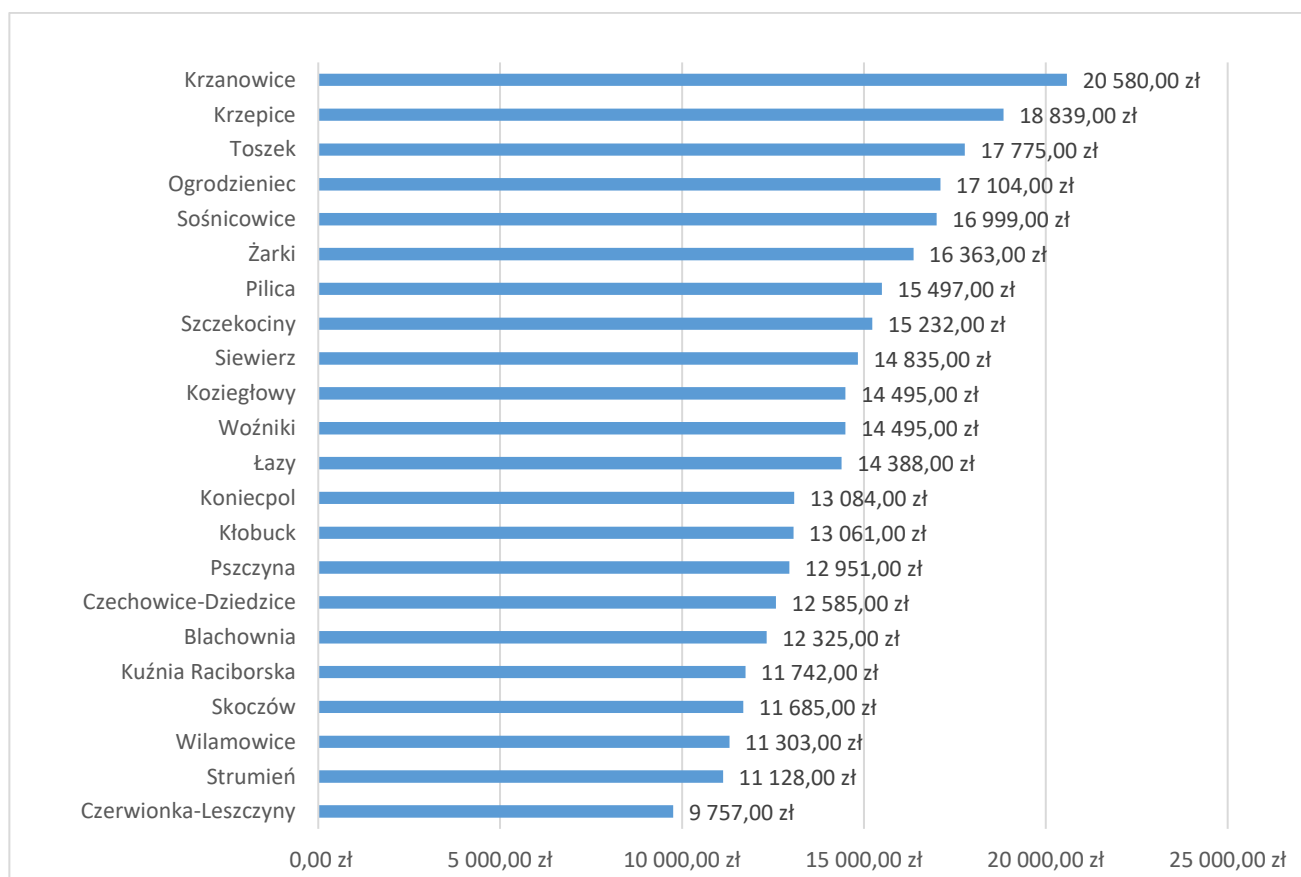
Wydatki w Kozięgłowych plasują na średnim poziomie, w stosunku do innych gmin miejsko-wiejskich z województwa śląskiego. Kozięgłowy znajdują się w górnej połowie tabeli, co oznacza, że poziom wydatków na edukację jest wyższy niż w gminach takich jak: Czerwionka-Leszczyny (9 757,00 zł), Strumień (11 128,00 zł), czy Blachownia (12 325,00 zł). Jednocześnie wydatki te są niższe

niż w gminach takich jak Żarki (16 363,00 zł), Sośnicowice (16 999,00 zł), czy Ogrodzieniec (17 104,00 zł).

Koziegłowy wydają na edukację więcej niż wynosi dolna granica wśród gmin miejsko-wiejskich, ale nadal są poniżej poziomu najwyższych wydatków, jak np. w Krzanowicach (20 580,00 zł).

Poziom wydatków w Koziegłowach świadczy o solidnym inwestowaniu w edukację, co może pozytywnie wpływać na jakość kształcenia i dostępność zasobów. Warto jednak analizować strukturę wydatków, aby w razie potrzeby dostosować je do rzeczywistych potrzeb uczniów i lokalnych warunków, szczególnie w kontekście nowo powstających osiedli i zmieniającej się liczby uczniów.

Wykres 1. Wydatki na edukację na ucznia w 2022 r. – gminy miejsko-wiejskie woj. śląskiego

Źródło: SMUP, opracowanie własne.

Tendencje

- W ostatnich latach koszty edukacji w gminach rosną. To wynik **rosnących wydatków na wynagrodzenia nauczycieli**, energię, utrzymanie budynków oraz działania dostosowujące szkoły do nowych wyzwań, takich jak cyfryzacja edukacji.
- Subwencja oświatowa z budżetu państwa nie pokrywa pełnych kosztów utrzymania szkół, co powoduje, że samorządy muszą dopłacać z własnych środków – **średnio nawet 30–40% kosztów oświaty pokrywane jest z budżetu własnego gminy** (źródło: Aesco.pl).

Samorządy stoją przed wyzwaniem równoważenia rosnących kosztów oświaty przy ograniczonych budżetach. Kluczowe jest poszukiwanie oszczędności tam, gdzie nie wpłynie to negatywnie na jakość edukacji, np. poprzez optymalizację sieci szkół, lepsze wykorzystanie zasobów czy inwestycje w efektywność energetyczną. Pokrywanie części wydatków na oświatę z własnych środków gmin jest nieuniknione i stanowi integralny element finansowania edukacji, choć samorządy wciąż dążą do większego wsparcia ze strony państwa.

Tabela nr 18 przedstawia koszt Gminy Koziegłowy przeliczony na 1 ucznia w poszczególnych szkołach (bez środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych: dotacje, granty, programy oraz środków wydanych na inwestycje, tzw. koszty jednorazowe). Z analizy kosztów przypadających na jednego ucznia w szkołach Gminy Koziegłowy wynika, że najniższy koszt obserwujemy w Zespole Szkół w Koziegłowach, co jest efektem dużej liczby uczniów w tej placówce. Najwyższy koszt przypada na Szkołę Podstawową w Gniazdowie, co jest związane z jej niewielką liczebnością. W przypadku małych szkół, takich jak SP Gniazdów, koszt wyraźnie przewyższa średnią, co jest typowe dla mniejszych jednostek edukacyjnych, gdzie stałe koszty operacyjne rozkładają się na mniejszą liczbę uczniów. Ogólnie rzecz biorąc, różnice w kosztach między placówkami Gminy Koziegłowy wynikają z różnic w liczbie uczniów oraz charakterystyki szkół, co jest zjawiskiem obserwowanym również na poziomie ogólnopolskim. Taka sytuacja może wskazywać na konieczność dalszej analizy efektywności finansowej, szczególnie w przypadku małych szkół.

Tabela 18. Koszt gminy na 1 ucznia w poszczególnych szkołach w 2023 r.

Szkoła	ZS Koziegłowy	Lgota Górna	Pińczyce	Cynków	Gniazdów	Koziegłówki	Siedlec Duży
Wydatki za 2023 r.	5 324 461,38	2 679 653,32	3 164 347,53	1 968 248,10	1 680 616,78	1 543 583,30	1 273 291,43
Liczba dzieci na 30.09.2023 r.	443	189	237	128	73	88	77
Koszt na dziecko	12 019,10 zł	14 178,06 zł	13 351,68 zł	15 376,94 zł	23 022,15 zł	17 540,72 zł	16 536,25 zł

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu w placówkach oświatowych Gminy i Miasta Koziegłowy za 2023 rok.

Tabela nr 19 przedstawia m.in. procentowy udział dochodów gminy do wydatków ogółem szkół za 2023 r. oraz procentowy udział środków własnych gminy do otrzymanych dochodów (w tym: subwencji, projektów, programów). Wyliczenia pokazują, że w zależności od specyfiki działalności i potrzeb szkoły, udział środków własnych gminy jest większy (realizowane projekty, inwestycje i remonty, pozostała działalność jednostki). Kolumna „wkład własny gminy” pokazuje wydatki własne Gminy Kozięgłowy na poszczególne szkoły w 2023 roku. Najwyższa kwota z wydatków własnych gminy w 2023 roku została przeznaczona na utrzymanie Zespołu Szkół w Kozięgłowach. Należy podkreślić, że jest to szkoła z najwyższą liczbą uczniów spośród wszystkich placówek gminnych, do której uczęszcza największa liczba dzieci (443 uczniów) i prowadzi zarówno Szkołę Podstawową jak i Liceum Ogólnokształcące. Najniższa kwota z wydatków własnych gminy trafia do SP w Cynkowie, do której uczęszcza 128 uczniów.

Tabela 19. Procentowy udział środków własnych gminy do wydatków ogółem szkół za 2023 r.

Jednostka	Wydatki ogółem	Dochody w tym: subwencja/dotacje/projekty/pozostałe dochody	Wkład własny gminy	Procentowy udział dochodów do wydatków ogółem	Procentowy udział środków własnych do otrzymanych dochodów
ZS W KOZIEGŁOWACH	6 625 657,33	5 620 210,41	1 005 446,92	84,82%	17,89%
SP W LGOCIE GÓRNEJ	3 096 846,83	2 728 109,01	368 737,82	88,09%	13,52%
SP W PIŃCZYCACH	3 704 929,85	2 718 780,30	986 149,55	73,38%	36,27%
SP W CYNKOWIE	2 195 329,63	2 070 917,49	124 412,14	94,33%	6,00%
SP W GNIAZDOWIE	1 814 012,88	1 363 137,62	450 875,26	75,14%	33,08%
SP W KOZIEGŁÓWKACH	1 820 376,30	1 619 801,43	200 574,87	88,98%	12,38%
SP W SIEDLCU DUŻYM	1 612 982,88	1 197 295,88	415 687,00	74,23%	34,72%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 20 przedstawia wydatki ogółem, które z kolei zostały pomniejszone o środki otrzymane na realizację dotacji, programów i projektów, tj. „Zielona Pracownia”, „Narodowe Czytelnictwo”, „Poznaj Polskę”, dotacja na podręczniki, „Ekopracownia pod Chmurką”, „Klasa z Drewna”, „Fundusz Pomocy” itp. Wyłączono także dochody z wpłat rodziców za żywienie, tzw. „wkład do kotła”, oraz zrealizowane remonty i inwestycje.

Tabela 20. Udział środków własnych gminy w wydatkach szkół za 2023 r. po pomniejszeniu

Jednostka	Wydatki ogółem	Subwencja	Wkład własny gminy	Procentowy udział subwencji do wydatków ogółem	Procentowy udział środków własnych do subwencji
ZS W KOZIEGŁOWACH	5 893 190,70	4 990 859,32	902 331,38	84,69%	18,08%
SP W LGOCIE GÓRNEJ	2 847 226,25	2 503 217,20	344 009,05	87,92%	13,74%
SP W PIŃCZYCACH	3 269 481,19	2 513 297,95	756 183,24	76,87%	30,09%
SP W CYNKOWIE	1 913 304,26	1 830 150,12	83 154,14	95,65%	4,54%
SP W GNIAZDOWIE	1 731 583,68	1 287 536,83	444 046,85	74,36%	34,49%
SP W KOZIEGŁÓWKACH	1 702 674,86	1 502 099,99	200 574,87	88,22%	13,35%
SP W SIEDLCU DUŻYM	1 317 923,92	912 740,72	405 183,20	69,26%	44,39%

3.3 Wnioski i rekomendacje

1. Optymalizacja sieci placówek

Możliwe jest rozważenie konsolidacji najmniejszych szkół, jeśli ich koszty w przeliczeniu na ucznia są relatywnie wysokie. Łączenie szkół lub reorganizacja ich pracy (np. zmiana obwodów szkolnych) może obniżyć koszty administracyjne i eksploatacyjne.

Pan Grzegorz Pochopień w dokumencie „Analiza zadań oświatowych gminy Koziegłowy (marzec, 2023 r.), analizując sieci szkolne zauważa, że szkoła w Koziegłówkach lokalizacyjnie jest położona najbliżej innych szkół. Ponadto szkoły w Gniazdowie i Siedlcu Dużym są relatywnie blisko Zespołu Szkół w Koziegłowach. Autor podkreśla, że w przypadku najdalej idącego scenariusza mówiącego o likwidacji mniejszych szkół, będzie się to wiązało z organizacją dowozów części dzieci z obwodów tych właśnie szkół oraz z koniecznością rozbudowy szkoły i przedszkola w Koziegłowach lub otwarciem drugiej szkoły w Koziegłowach należącej do już istniejącego Zespołu Szkół.

W październiku 2024 roku na potrzeby strategii przeprowadzona została symulacja połączenia szkół na przykładzie dwóch szkół z najmniejszą liczbą uczniów i z małolicznymi klasami. Analiza merytoryczna uwzględniała liczbę uczniów, bazę i wyposażenie, liczbę uczniów z orzeczeniami i opiniami, stan techniczny budynków, liczbę etatów i nauczycieli, zmianowość prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz cele systemu oświaty jakie zostały opisane w art. 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024, poz. 737 ze zm.), tak by po zmianach zapewniono ich realizację, w tym m.in.:

- 1) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju;
- 2) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny;
- 5) dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej;
- 6) możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie i zagrożoną niedostosowaniem społecznym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami;
- 7) opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych;

- 8) opiekę nad uczniami szczególnie uzdolnionymi poprzez umożliwianie realizowania indywidualnych programów nauczania;
- 12) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
- 14) utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach;
- 15) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie postaw sprzyjających jego wdrażaniu w skali lokalnej, krajowej i globalnej;
- 16) opiekę uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- 20) warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego.

W symulacji uwzględniono również aspekty finansowe, obejmujące takie elementy jak: liczba uczniów i oddziałów, liczba godzin wynikających z ramowego planu nauczania, realizacja zadań statutowych (m.in. niższa pensum dla dyrektora, biblioteka, świetlica, specjaliści, godziny poradni psychologiczno-pedagogicznej, kształcenie specjalne), a także koszty dowozu uczniów, wynagrodzenia nauczycieli i pracowników obsługi oraz utrzymania budynków.

Argumenty stanowiące podstawę do rozważenia korzyści płynących z konsolidacji mniejszych szkół:

- Efektywność finansowa: Połączenie szkół może prowadzić do oszczędności w budżetach, dzięki zmniejszeniu kosztów utrzymania budynków i zatrudnienia administracyjnego.
- Optymalizacja zasobów: Mniejsze koszty utrzymania jednego budynku oraz możliwość efektywnego wykorzystania przestrzeni dydaktycznych.
- Lepsza oferta edukacyjna: Większe szkoły mogą oferować szerszą gamę zajęć i programów edukacyjnych, co sprzyja lepszemu rozwojowi uczniów. Uczniowie zyskują dostęp do różnorodnych zajęć pozalekcyjnych, co może zwiększać ich zaangażowanie i motywację, a także sprzyja rozwojowi indywidualnych zainteresowań uczniów.
- Wzmacnianie współpracy: Połączenie szkół sprzyja integracji społecznej, co może wzmocnić postawy prospołeczne, poprzez organizację wspólnych działań, np. takich jak wolontariat.
- Zatrudnienie wykwalifikowanej kadry: Większe szkoły mogą przyciągać lepszych nauczycieli i specjalistów, którzy są zainteresowani pracą w placówkach z większymi możliwościami rozwoju zawodowego i bardziej zróżnicowanymi programami nauczania.

- Większa różnorodność uczniów: Połączenie szkół może stworzyć bardziej zróżnicowane środowisko uczniowskie, co sprzyja integracji i wymianie doświadczeń między uczniami z różnych środowisk.
- Usprawnienie zarządzania: Mniejsze szkoły często mają ograniczone zasoby, co może utrudniać efektywne zarządzanie. Połączenie może pomóc w centralizacji administracji i wprowadzeniu bardziej spójnych standardów edukacyjnych.
- Lepsze warunki nauczania: Połączenie szkół może umożliwić modernizację infrastruktury

Wyzwania i zagrożenia z połączenia mniejszych szkół z ograniczonymi zasobami lokalowymi

(na podstawie symulacji, przy aktualnym poziomie demografii aktualnym na 2023/2024 i prawa oświatowego):

- Niedobór sal dydaktycznych może prowadzić do przeludnienia i ograniczonego dostępu do odpowiednich warunków nauki, co negatywnie wpłynie na jakość kształcenia. Należy śledzić trendy w demografii, aby zminimalizować potencjalne negatywne skutki zmiany.
- Przeciążenie infrastruktury: większa liczba uczniów w oddziałach będzie prowadzić do przeludnienia klas, co utrudni indywidualne podejście do ucznia oraz może negatywnie wpływać na jakość nauczania.
- Zróżnicowanie potrzeb uczniów: większa różnorodność uczniów może rodzić trudności w zaspokajaniu indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, co wymaga elastyczności i innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych.
- Brak odpowiednich przestrzeni: Ograniczone zasoby lokalowe wpłyną na brak wystarczającej liczby sal lekcyjnych, pracowni specjalistycznych (np. do chemii czy informatyki, pracowni językowej, techniki) oraz innych przestrzeni, co utrudni realizację pełnego programu nauczania. Biorąc pod uwagę tendencję wzrostową dzieci potrzebujących specjalistycznego wsparcia (w woj. śląskim w 2022 roku zostało objętych obowiązkiem szkolnym 21 448 uczniów z orzeczeniami a w 2023 roku 25 202), szkoły powinny być wyposażane w sale do prowadzenia zajęć specjalistycznych: logopedycznych, SI, terapeutycznych. Widoczny jest pozytywny trend stopniowego doposażania większych placówek w niezbędny sprzęt i pomoce dydaktyczne. Zaaranżowanie przestrzeni szkolnej ma nieoceniony wpływ dla atmosfery oraz efektywności nauki, dlatego też szczególnie ważną rolę, odgrywa dostosowanie całej placówki oraz przestrzeni wokół niej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Ciasne korytarze i małe sale lekcyjne mogą znacznie utrudniać efektywne udzielanie pomocy uczniom z dysfunkcjami. Takie warunki często ograniczają przestrzeń potrzebną do swobodnego poruszania się, co jest szczególnie istotne dla uczniów, którzy mogą potrzebować

dodatkowego wsparcia, takiego jak terapeuta czy asystent nauczyciela. W wąskich korytarzach trudno jest zorganizować odpowiednie miejsca do odpoczynku czy interakcji, co może prowadzić do poczucia izolacji wśród uczniów z dysfunkcjami.

- Trudności w organizacji zajęć: W większej szkole może być trudniej zorganizować harmonogram zajęć, co może prowadzić do konfliktów czasowych i ograniczonego dostępu do specjalistycznych zajęć. W obecnych warunkach połączenie szkół może doprowadzić do wydłużonego czasu pracy szkół. Trudnością bardzo istotną będzie organizacja zajęć wychowania fizycznego w okresie jesienno-zimowym. Niepełnowymiarowe sale gimnastyczne w mniejszych placówkach mogą znacząco utrudniać realizację programu wychowania fizycznego oraz rozwijanie umiejętności sportowych uczniów. W takich przestrzeniach ogranicza się możliwość przeprowadzania różnorodnych aktywności fizycznych, które wymagają większej przestrzeni, jak np. gry zespołowe.
- Problemy z dostępnością: Uczniowie z różnych rejonów mogą mieć utrudniony dostęp do nowej, połączonej szkoły, co może skutkować problemami z dojazdami i wpływać na frekwencję. Należy więc dokonywać okresowej weryfikacji siatki połączeń i dostosowywać ją do zmieniających się potrzeb. Uczniom tym należy zapewnić opiekę przed i po dowozie do szkoły.
- Żadna świetlica nie jest przystosowana ze względu na wielkość do przyjęcia większej niż 25-osobowa grupa przyjmując, że wskaźnik powierzchni w pomieszczeniu do nauki dla jednego ucznia powinien wynosić 2,5 m². Poważne problemy mogą mieć uczniowie ze względu na niewystarczającą liczbę toalet. Biorąc pod uwagę prognozowane zmiany demograficzne problem nie powinien wystąpić.
- Zmiana kultury szkolnej: Połączenie szkół oznacza zderzenie różnych kultur szkolnych, co może prowadzić do napięć między uczniami oraz różnymi grupami nauczycieli, a także utrudniać integrację.
- Spadek morale i zaangażowania: Uczniowie i nauczyciele mogą czuć się niepewnie w nowej, większej strukturze, co może prowadzić do obniżenia zaangażowania w życie szkoły.
- Problemy z zarządzaniem: Większa liczba uczniów i nauczycieli wymaga efektywnego zarządzania, co w przypadku ograniczonych zasobów lokalowych może być wyzwaniem. Mogą wystąpić trudności w koordynacji działań i komunikacji.
- Ryzyko utraty lokalnych tradycji: Połączenie szkół może prowadzić do zaniku lokalnych tradycji i wartości, które były kultywowane w mniejszych placówkach, co może wpłynąć na tożsamość społeczności.

- Integracja uczniów: Wymaga pracy nad budowaniem wspólnoty szkolnej i przezwyciężaniem ewentualnych barier między uczniami z różnych środowisk.
- Zarządzanie zasobami: Konieczność opracowania strategii zarządzania szkołą.
- Wsparcie dla uczniów w trudnej sytuacji: Utrzymanie wysokiej jakości opieki nad uczniami z trudnościami materialnymi i życiowymi będzie wymagało większych nakładów i wysiłków ze strony szkoły oraz instytucji współpracujących.
- Potencjalne utworzenie szkoły niepublicznej w miejsce łączonej szkoły (dotacje w gminie w 2024 roku wg. planu wyniosły: dla szkoły niepublicznej liczącej 44 uczniów 928 000 zł, a dla szkoły publicznej liczącej 109 uczniów 2 982 000 zł).

Podstawą połączenia dwóch szkół jest nie tylko baza lokalowa, ale również **całościowe podejście do procesu integracji**. Właściwe warunki lokalowe, zgodne z przepisami prawa, stanowią fundament, na którym można zbudować nową jakość edukacji. Kluczowe jest, aby pomieszczenia były dostosowane do różnorodnych potrzeb uczniów, co pozwala na realizację różnych form zajęć – zarówno tradycyjnych lekcji, jak i innowacyjnych metod nauczania. Musi też spełniać funkcję opiekuńczą, a więc zapewnić warunki przebywania dzieci na świetlicy szkolnej.

Ważnym aspektem połączenia szkół jest także budowanie kultury organizacyjnej, która sprzyja współpracy i integracji różnych grup społecznych. Proces ten wymaga zaangażowania zarówno nauczycieli, jak i uczniów oraz ich rodziców, co w przypadku „wymuszania” takiego procesu może okazać się bardzo trudne. W kontekście wsparcia uczniów, szkoła powinna oferować różnorodne formy pomocy, które odpowiadają na indywidualne potrzeby. Wspieranie uczniów w trudnych sytuacjach życiowych może obejmować zarówno pomoc psychologiczną, jak i programy mentoringowe. Każda zmiana dla uczniów dysfunkcyjnych jest dużym obciążeniem.

Kształtowanie postaw prospołecznych i kreatywności jest również kluczowym elementem edukacji. Szkoła powinna inspirować uczniów do angażowania się w życie społeczności lokalnej oraz do podejmowania działań na rzecz innych. Poprzez organizowanie projektów, akcji charytatywnych czy wolontariatu, uczniowie mogą nauczyć się wartości współpracy, empatii oraz odpowiedzialności. Wymaga to jednak więzi społecznych, których zbraknie po ewentualnych zmianach.

Warto zauważyć, że połączenie szkół to nie tylko kwestia administracyjna, ale także społeczna, która ma wpływ na przyszłość uczniów i całej społeczności. Dlatego odpowiednie planowanie

i wdrożenie strategii są niezbędne, aby stworzyć nową, dynamiczną placówkę, w której uczniowie będą mogli nie tylko zdobywać wiedzę, ale także rozwijać swoje umiejętności interpersonalne i twórcze.

Po ewentualnej optymalizacji sieci szkolnej budynki oświatowe, które pozostałyby niewykorzystane, mogą być przekształcone w różnorodne funkcjonalne obiekty, odpowiadające potrzebom lokalnej społeczności. W gminach miejsko-wiejskich takie budynki mają potencjał do pełnienia wielu ról, co nie tylko zapobiega ich degradacji, ale także wzmacnia lokalną infrastrukturę. Oto kilka kierunków, które można rozważyć:

➤ **Centra kulturalne i społecznościowe**

- Budynki po szkołach mogą zostać przekształcone w domy kultury, biblioteki, świetlice czy miejsca spotkań dla lokalnych społeczności.
- Mogą pełnić rolę centrów aktywizacji społecznej, gdzie organizowane będą warsztaty, zajęcia artystyczne, kursy dla dorosłych czy spotkania integracyjne.
- W mniejszych miejscowościach takie obiekty mogą wspierać działalność lokalnych grup, takich jak: koła gospodyń wiejskich czy organizacje młodzieżowe.

➤ **Centra edukacyjne i szkoleniowe**

- Budynki można przeznaczyć na potrzeby edukacji nieformalnej, np. organizacji kursów zawodowych, szkoleń rolniczych czy programów edukacyjnych dla dorosłych.
- Można tam także organizować zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży, takie jak: korepetycje, zajęcia sportowe, czy rozwijanie talentów w dziedzinie muzyki lub sztuki.

➤ **Placówki opieki społecznej**

- Budynki mogą być zaadaptowane na potrzeby dziennych domów opieki dla seniorów lub osób z niepełnosprawnościami.
- Można w nich utworzyć żłobki, przedszkola lub kluby dziecięce, wspierając rodziny i młodych rodziców w lokalnej społeczności.

➤ **Siedziby instytucji lokalnych**

- Wolne budynki mogą być wykorzystane jako przestrzeń dla urzędów gminnych, archiwów lub punktów obsługi mieszkańców.
- Można tam przenieść siedziby jednostek gminnych czy organizacji pozarządowych.

➤ **Inkubatory przedsiębiorczości**

- Adaptacja budynków na potrzeby inkubatorów przedsiębiorczości lub co-workingów wspiera rozwój lokalnych firm i działalności gospodarczej.
- Wynajmowanie przestrzeni na małe biura, warsztaty czy pracownie może generować dochód dla gminy i aktywizować gospodarczo region.

➤ **Placówki rekreacyjno-sportowe**

- Sale gimnastyczne czy boiska przy szkołach można przekształcić w centra sportowo-rekreacyjne dostępne dla mieszkańców. Przykładem może być stworzenie siłowni, sal fitness, klubów sportowych lub miejsc do gry w tenisa stołowego czy bilard.

➤ **Lokale mieszkalne lub socjalne**

- Przy odpowiedniej modernizacji budynki mogą być przekształcone na potrzeby mieszkań komunalnych lub socjalnych, co może pomóc w rozwiązaniu problemu mieszkaniowego w gminie.

➤ **Ośrodki turystyczne**

- Budynki mogą być zaadaptowane na potrzeby schronisk młodzieżowych, hosteli czy centrów informacji turystycznej.
- Można je także wykorzystać jako miejsca organizacji kolonii, półkolonii lub obozów tematycznych.

➤ **Magazyny i bazy logistyczne**

- W niektórych przypadkach budynki szkolne można wykorzystać jako magazyny dla gminy lub bazy dla lokalnych służb, takich jak ochotnicza straż pożarna, pogotowie techniczne czy zarząd dróg gminnych.

➤ **Inne działania o charakterze społecznym lub ekonomicznym**

- W zależności od lokalnych potrzeb możliwe jest stworzenie np. lokalnych centrów zdrowia, poradni psychologicznych, punktów rehabilitacyjnych czy ośrodków terapii zajęciowej.

Każde z powyższych rozwiązań wymaga analizy specyfiki lokalnych potrzeb i możliwości adaptacji budynków. Ważne jest, aby decyzje w tym zakresie były podejmowane w konsultacji z mieszkańcami, co pozwoli na maksymalne wykorzystanie potencjału tych obiektów i wzmocnienie więzi społecznych.

Rekomenduje się okresowe monitorowanie zmian zachodzących w otoczeniu, aby móc z wyprzedzeniem identyfikować kierunki zmian najbardziej korzystne dla dzieci i młodzieży z jednoczesnym uwzględnieniem sytuacji finansowej gminy. Decyzja o ewentualnej optymalizacji sieci placówek w przyszłości powinna być poprzedzona ponowną diagnozą i kompleksową analizą. Rekomendacja ta opiera się na obecnej symulacji potrzeb edukacyjnych oraz całości prac Zespołu Roboczego ds. opracowania Strategii Rozwoju Oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy, które uwzględniają zarówno prognozy demograficzne, jak i aktualne przepisy regulujące organizację sieci szkół.

2. Zwiększenie roli szkół niepublicznych:

Zwiększenie roli szkół niepublicznych w systemie edukacyjnym gmin może być korzystne zarówno dla budżetu, jak i dla różnorodności oferty edukacyjnej. W przypadku przekazania uczniów z bardziej kosztownych placówek publicznych do szkół niepublicznych, gmina może obniżyć koszty utrzymania infrastruktury, kadry i innych wydatków związanych z prowadzeniem szkół publicznych. Finansowe wsparcie dla placówek niepublicznych w formie dotacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami, może być bardziej opłacalne niż utrzymywanie własnych szkół, szczególnie w małych gminach, gdzie koszty na jednego ucznia są wysokie.

Jednak takie rozwiązanie niesie też ryzyko. W przypadku zamknięcia placówek niepublicznych gmina musi przejąć ponownie uczniów i zapewnić im miejsca w publicznych szkołach. Taka sytuacja może wiązać się z dodatkowymi wydatkami na organizację infrastruktury, zatrudnienie kadry czy dostosowanie obiektów szkolnych.

Gmina Koziegłowy zna już ten scenariusz z doświadczenia. W przeszłości, po zamknięciu dwóch szkół publicznych, na ich miejsce powstały placówki niepubliczne. To rozwiązanie pozwoliło gminie na zmniejszenie bezpośrednich wydatków na utrzymanie szkół, ale jednocześnie wymagało wypracowania nowych zasad współpracy z niepublicznymi podmiotami oświatowymi. Taka sytuacja pokazuje, że przekazanie zadań edukacyjnych szkołom niepublicznym może być korzystne finansowo, ale wymaga starannego planowania, by uniknąć nagłych problemów związanych z ich ewentualnym zamknięciem.

3. **Modernizacja infrastruktury/ oszczędności energetyczne**

Modernizacja infrastruktury szkół poprzez inwestycje w oszczędności energetyczne stanowi ważny krok w kierunku redukcji kosztów utrzymania placówek oświatowych oraz ochrony środowiska. W przypadku większych szkół, takich jak Zespół Szkół w Koziegłowach czy Szkoła Podstawowa w Pińczycach, wdrożenie działań takich jak termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła na bardziej efektywne energetycznie lub instalacja systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii (np. panele fotowoltaiczne, pompy ciepła), może przynieść znaczące oszczędności w długim okresie.

Termomodernizacja, która obejmuje ocieplenie ścian i dachów, wymianę okien na energooszczędne oraz modernizację systemów ogrzewania, pozwala na znaczne ograniczenie strat energii cieplnej. Według szacunków, takie działania mogą zmniejszyć koszty ogrzewania nawet o 30–50%. W połączeniu z instalacjami fotowoltaicznymi szkoły mogą stać się bardziej samowystarczalne energetycznie, zmniejszając wydatki na energię elektryczną.

Aby sfinansować takie inwestycje, gmina może skorzystać z dostępnych programów i funduszy, takich jak Fundusz Termomodernizacji i Remontów (obsługiwany przez Bank Gospodarstwa Krajowego), programy NFOŚiGW (Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), czy regionalne środki unijne dostępne w ramach funduszy europejskich. Przykładem są dotacje z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko lub Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W niektórych przypadkach możliwe jest również pozyskanie finansowania w formie preferencyjnych pożyczek, które umożliwiają realizację dużych projektów przy ograniczonym wkładzie własnym gminy.

4. **Lepsze wykorzystanie zasobów**

- **Zwiększenie liczby uczniów w klasach do granic limitów**

Dążenie do optymalizacji liczebności klas w ramach obowiązujących przepisów prawnych może przyczynić się do zmniejszenia liczby oddziałów, co w efekcie obniży koszty związane z zatrudnieniem kadry nauczycielskiej, zużyciem energii i utrzymaniem infrastruktury. Mniejsze liczby oddziałów oznaczają także mniejsze zapotrzebowanie na przestrzeń, co pozwala ograniczyć koszty związane z utrzymaniem budynków szkolnych. Jednocześnie należy dbać, aby liczebność klas nie wpłynęła negatywnie na jakość nauczania ani komfort uczniów.

- **Wynajem wolnych pomieszczeń**

W placówkach, które dysponują niewykorzystanymi salami lekcyjnymi lub innymi przestrzeniami, możliwe jest ich udostępnienie na zasadach wynajmu. Mogą one służyć jako

przestrzeń dla zajęć dodatkowych, działalności organizacji społecznych, kursów czy nawet firm prowadzących działalność edukacyjną. W szczególności, pomieszczenia w szkołach mogą być atrakcyjne dla podmiotów organizujących kursy językowe, zajęcia artystyczne czy korepetycje.

- **Lepsze wykorzystanie infrastruktury sportowej**

Placówki oświatowe dysponują salami gimnastycznymi czy boiskami, które mogą być wynajmowane na potrzeby lokalnych klubów sportowych, grup fitness czy rekreacyjnych. Zyski z takiej działalności mogą być przeznaczone na pokrycie kosztów utrzymania tych obiektów, a nawet na ich modernizację.

- **Wprowadzenie współdzielenia infrastruktury między placówkami**

Szkoły w tej samej gminie mogą lepiej koordynować wykorzystanie swoich zasobów, np. sal przedmiotowych, bibliotek, boisk czy nawet kuchni. Dzięki temu możliwe jest ograniczenie nakładów na wyposażenie każdej placówki z osobna, przy jednoczesnym zapewnieniu uczniom dostępu do nowoczesnej infrastruktury. W przypadku kuchni – przygotowywanie posiłków w wybranych placówkach i rozwożenie ich do pozostałych.

- **Dostosowanie powierzchni budynków do liczby uczniów**

W sytuacji zmniejszającej się liczby uczniów w szkołach warto rozważyć przekształcenie części obiektu na inne cele takie jak: działalność administracyjna, edukacyjna czy nawet wynajem na cele komercyjne. Takie działania mogą nie tylko zwiększyć dochody, ale również obniżyć koszty ogrzewania i utrzymania niewykorzystywanych przestrzeni.

5. Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP)

Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP) we współpracy z placówkami oświatowymi to model, który może przynieść znaczące korzyści finansowe i organizacyjne zarówno dla gminy, jak i szkół. W ramach PPP część usług związanych z funkcjonowaniem placówek oświatowych może zostać powierzona prywatnym podmiotom, co pozwala na optymalizację kosztów oraz zwiększenie efektywności działania.

- a) **Zarządzanie stołówkami szkolnymi** - przekazanie prowadzenia stołówek firmom zewnętrznym specjalizującym się w usługach cateringowych.

- b) **Utrzymanie czystości i obsługa techniczna** - zlecenie usług sprzątania oraz utrzymania infrastruktury technicznej profesjonalnym firmom zewnętrznym pozwala nie tylko na redukcję kosztów, ale także na poprawę jakości wykonywanych prac.
- c) **Budowa i modernizacja infrastruktury szkolnej** - w bardziej rozbudowanym modelu PPP prywatne firmy mogą być zaangażowane w budowę nowych obiektów edukacyjnych takich jak: sale sportowe, boiska czy basen, w zamian za określone wynagrodzenie lub długoterminowy kontrakt na zarządzanie daną infrastrukturą. Tego typu współpraca pozwala gminom rozłożyć koszty w czasie, co jest korzystne w przypadku ograniczeń budżetowych.

4. Analiza strategiczna SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych metod oceny, która umożliwia zidentyfikowanie i zrozumienie kluczowych czynników wpływających na rozwój danej organizacji, w tym przypadku oświaty w Gminie i Mieście Koziegłowy. Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter czterech elementów analizy: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse) i Threats (zagrożenia). Metoda ta pozwala na kompleksową ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników, które mają wpływ na realizację celów strategicznych. Analiza SWOT w kontekście edukacji jest niezwykle ważnym narzędziem wspierającym proces tworzenia strategii rozwoju, ponieważ umożliwia ukierunkowanie działań w odpowiedzi na mocne strony i szanse, a jednocześnie identyfikuje obszary wymagające poprawy lub zmiany.

W ramach przygotowania Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie i Mieście Koziegłowy na lata 2025-2030, Zespół ds. Opracowania Strategii przeprowadził analizę SWOT w odniesieniu do kluczowych obszarów, które wpływają na jakość i efektywność systemu oświaty w regionie, tj. rozwiązania organizacyjne w edukacji, dydaktykę i jakość nauczania, infrastrukturę i wyposażenie oraz zarządzanie i finanse. Celem analizy było zidentyfikowanie silnych i słabych stron obecnego systemu edukacji, a także wskazanie szans i zagrożeń, które mogą wpłynąć na jego przyszły rozwój. Wyniki tej diagnozy stanowią fundament dla wyznaczenia działań strategicznych, które będą prowadzić do podniesienia jakości edukacji w gminie w nadchodzących latach.

4.1. Rozwiązania organizacyjne w edukacji

SZANSE	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE POZYTYWNE	możliwość zmiany obwodów szkół
	wyodrębnienie klas z uczniami o określonych zainteresowaniach (np. sportowe, językowe) oraz dodatkowych kół zainteresowań
	oddziały (klasy) integracyjne – realizowane tylko w jednej szkole na terenie gminy (w Szkole Podstawowej w Koziegłówkach)
	szkolnictwo dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych (przestrzeń i potrzeba utworzenia szkoły z oddziałami specjalnymi)
ZAGROŻENIA	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE NEGATYWNE	obwodowość – wygaszenie działalności niektórych szkół
	organizacja systemu edukacji: nieuniknione koszty organizacyjne dla rodziców związane z zapewnieniem dodatkowego wsparcia edukacyjnego dzieciom
	szkolnictwo specjalne – konieczność zapewnienia dowozu oraz wyposażenia
	tworzenie szkół niepublicznych w miejsce wygaszonych placówek
	odpływ dzieci do innych szkół
MOCNE STRONY	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE POZYTYWNE	e-dziennik – dostęp do osiągnięć i słabych stron ucznia
	dowozy – istnieje możliwość dowozów
	żywienie – posiłki przygotowane w placówkach
	współpraca z nauczycielami – stały kontakt nauczyciela z rodzicem, wspólna organizacja imprez szkolnych, chęć pomocy w pracach porządkowych, udział rodziców w projektach i konkursach realizowanych przez szkołę
	jednozmianowość w szkołach
SŁABE STRONY	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE NEGATYWNE	dowozy – brak nowoczesnych autobusów w transporcie publicznym, w ramach którego dojeżdżają uczniowie do szkół, niewystarczająca liczba kursów, wydłużone godziny odwozu
	żywienie – konieczność wyposażenia kuchni
	brak szkoły z oddziałami specjalnymi
	niewystarczające środki finansowe na inwestycje w przestrzeń i infrastrukturę szkolną

4.2. Dydaktyka i jakość nauczania

SZANSE	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE POZYTYWNE	młoda kadra
	doskonalenie zawodowe nauczycieli, uzyskiwanie dodatkowych kwalifikacji
	wyniki egzaminów z ostatnich lat utrzymujące się powyżej średniej krajowej
	baza pozwalająca na realizację zadań z zakresu edukacji zdrowotnej, gimnastyki korekcyjnej
	współpraca z podmiotami zewnętrznymi
	innowacyjność edukacji
	zindywidualizowana praca z uczniami LO
	aktywność Rad Rodziców
ZAGROŻENIA	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE NEGATYWNE	braki kadrowe w niektórych specjalnościach
	wzrost ilości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
	pogłębianie wad postawy
	brak spójności działań w zakresie edukacji zdrowotnej
	problemy zdrowotne uczniów
	złe planowanie realizacji programów profilaktycznych (jakość/liczba)
	oferta edukacyjna LO (profile/języki obce)
	coraz większa liczba rodzin dysfunkcyjnych zmęczenie nauczycieli – dojazd do kilku szkół
MOCNE STRONY	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE POZYTYWNE	wypracowany model analizy potrzeb w zakresie kwalifikacji kadry
	osiągnięcia uczniów w konkursach (chętny udział uczniów w konkursach)
	mało liczne klasy
	we wszystkich placówkach znajdują się sale do SI
	gabinety opieki zdrowotnej
	duży katalog ofert programów profilaktycznych
	zasoby infrastrukturalne, kadrowe
	znajomość środowiska dzieci duża liczba aktywnych grup społecznych
SŁABE STRONY	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE NEGATYWNE	kwalifikacje nie zawsze powiązane są z kompetencjami
	zbyt liczne klasy mają wpływ na indywidualizację procesu nauczania
	brak diagnozy wad postawy
	opieka stomatologiczna
	nikły efekt, niewspółmierny do oczekiwań i założonych celów
	brak atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych
	dojazd (położenie szkoły) brak wspólnego frontu działań

4.3. Infrastruktura i wyposażenie

SZANSE	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE POZYTYWNE	przestrzeń do założenia alternatywnych źródeł pozyskiwania energii/ ekologicznych (redukcja kosztów)
	możliwość wykorzystania budynków szkolnych po godzinach
	potencjał lokalowy dla lokalnej społeczności – pod wynajem
	możliwość budowy basenu jako szansa na przyciągnięcie uczniów
	możliwość pozyskiwania pomocy/akcesoriów z zewnętrznych źródeł finansowania
	zewnętrzne obiekty sportowe przy każdej szkole
dodatkowa pula środków finansowych dla każdej ze szkół na remonty w okresie wakacyjnym, systematyczne (bieżące remonty będą dla budżetu gminy mniejszym obciążeniem niż remonty generalne)	
ZAGROŻENIA	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE NEGATYWNE	potrzeba wymiany okien (celem m.in. redukcji kosztów ogrzewania)
	potrzeba naprawy/wymiany dachu szkoły
	zły stan techniczny niektórych pomieszczeń/konieczność remontów pilnych
	zły stan kanalizacji jednej ze szkół
	potrzeba wymiany pieców
	konsolidacja małych szkół
	odpływ dzieci do innych placówek
	brak basenu – poszukiwanie oferty nauki pływania w innych miejscach
MOCNE STRONY	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE POZYTYWNE	sala gimnastyczna w każdej szkole
	klasy wyposażone w środki dydaktyczne/w nowe technologie
	infrastruktura zewnętrzna sportowa/boiska wielofunkcyjne, place zabaw, siłownie zewnętrzne, altany
	szafki zamykane dla uczniów (w niektórych placówkach)
	dobry stan zaplecza sanitarnego (w niektórych placówkach)
	strzelnica wirtualna w Zespole Szkół w Koziegłowach
	możliwość spotkań tematycznych
	sale wyposażone w sprzęt do zajęć SI
	małe szkoły umożliwiają indywidualizację nauczania oraz lepszy dostęp do wyposażenia edukacyjnego, co sprzyja efektywniejszej nauce
	dzieci czują się bezpiecznie (ankiety)
duże sale lekcyjne, kąciki wyciszeń	

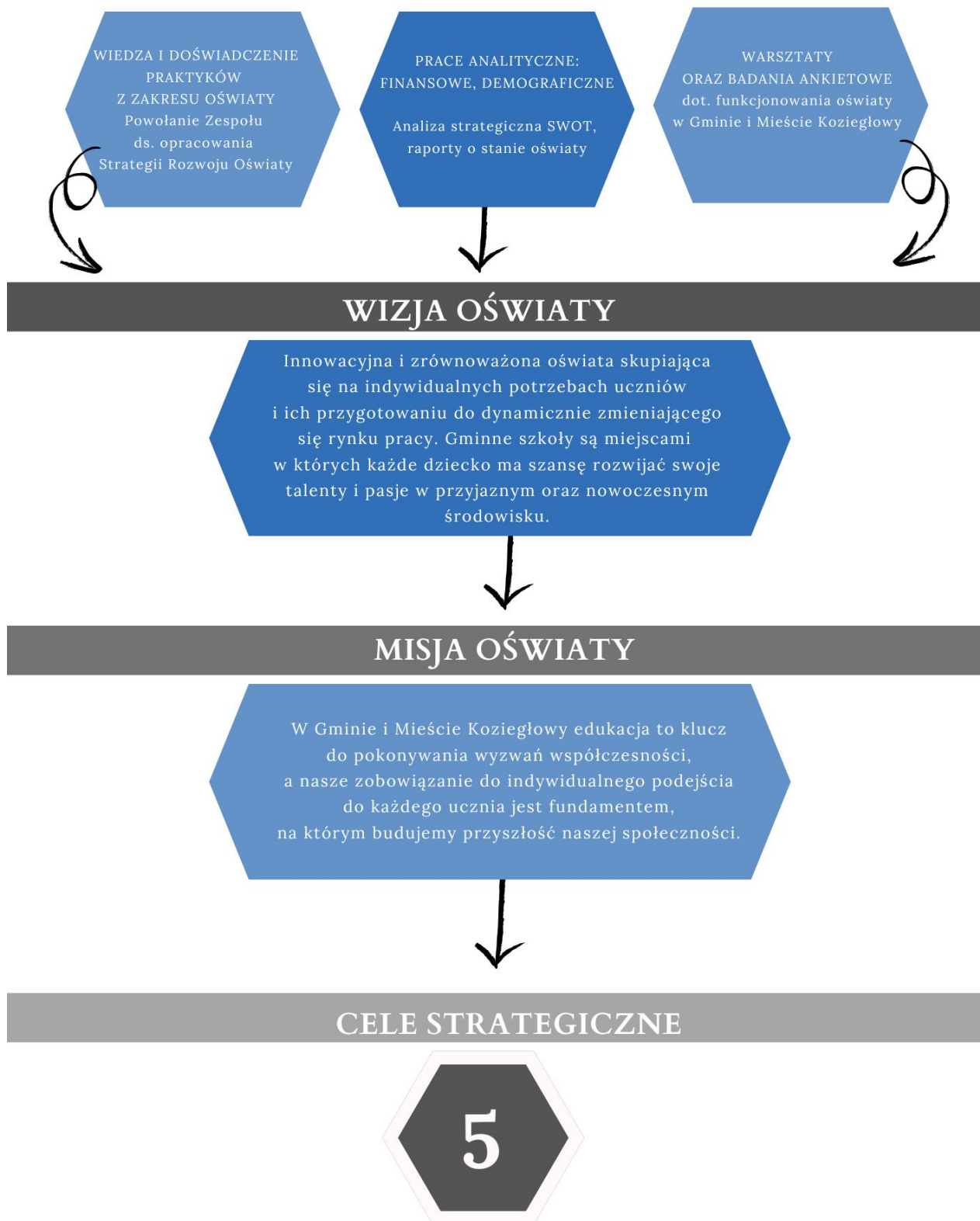
SŁABE STRONY	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE NEGATYWNE	nieefektywne źródła grzewcze generujące wysokie koszty
	niezadawalający stan techniczny sal gimnastycznych w niektórych szkołach
	słaba jakość środków myjących/papieru toaletowego
	słaba jakość zaplecza sanitarnego (w niektórych placówkach)
	potrzeba zakupu projektorów
	brak szafek dla uczniów (w niektórych placówkach)
	brak dystrybutorów na wodę
	brak automatów z jedzeniem/ sklepików
	potrzeba remontu schodów wejściowych w jednej ze szkół
	brak monitoringu w niektórych szkołach
	małe szkoły = negatywny wpływ na rozwój społeczny i emocjonalny
	brak nowoczesnych bibliotek, dobrze wyposażonych w szkołach

4.4. Zarządzanie i finanse

SZANSE	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE POZYTYWNE	możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych
	możliwość dostosowania obwodów do obecnej demografii
	otwartość organu nadzoru pedagogicznego na działania optymalizacyjne
	możliwość korzystania z innowacyjnych narzędzi wspierających zarządzanie finansami i administracją (np. platformy ERP, e-learningowe systemy zarządzania)
	zwiększanie środków publicznych na edukację - priorytetowe traktowanie edukacji przez państwo
	możliwość współpracy z sektorem prywatnym i organizacjami pozarządowymi - programy partnerskie z firmami oferującymi stypendia, granty edukacyjne lub wyposażenie techniczne
ZAGROŻENIA	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE NEGATYWNE	przerzucanie zadań centralnych na samorządy
	oparcie systemu o Kartę Nauczyciela
	demografia (mniejsza subwencja)
	wzrost udziału wydatków własnych w finansowaniu zadań oświatowych
	sztynne obwody szkolne (nieaktualizowane od 2019)
	niepewność w zakresie finansowania od stycznia 2025
	utrata płynności finansowej
	dotacje dla tworzących się szkół niepublicznych
MOCNE STRONY	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE POZYTYWNE	scentralizowanie zarządzania w ramach ZEAOS
	dobrze rozwinięta infrastruktura zewnętrzna w szkołach
	wyposażenie placówek w większości szkół dobrze i bardzo dobrze
	dobrze wykwalifikowana kadra
SŁABE STRONY	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE NEGATYWNE	duża liczba placówek
	rozdrobienia terytorialne
	uczniowie w szkołach i poza terenem Gminy
	wzrost kosztu utrzymania budynków
	rosnące potrzeby remontowe
	brak ekologicznych rozwiązań w placówkach pozwalających zredukować wydatki
	brak wytycznych dla kadry zarządzającej, brak stanowiska ds. kadr
	niewielki stopień komercjalizacji (szkoła wynajmuje sale po 15:00)

5. Wizja i misja oświaty oraz główne cele strategii

WIZJA I MISJA OŚWIATY W GMINIE I MIEŚCIE KOZIEGŁOWY ORAZ GŁÓWNE CELE STRATEGII

2025-2030

NASZE CELE

DYDAKTYKA
I JAKOŚĆ NAUCZANIA

01

Zapewnienie wysokiej jakości edukacji dostosowanej do potrzeb uczniów poprzez rozwój kompetencji nauczycieli, wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami oraz różnorodne programy promujące zdrowie i rozwój osobisty.

ROZWIĄZANIA
ORGANIZACYJNE
W EDUKACJI

02

Zapewnienie efektywnego zarządzania szkołami w gminie poprzez optymalizację kosztów, reorganizację systemu obwodów oraz modernizację infrastruktury żywieniowej, aby zwiększyć dostępność i jakość edukacji.

INFRASTRUKTURA
I WYPOSAŻENIE

03

Stworzenie nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury edukacyjnej, która zapewni komfortowe warunki do nauki oraz będzie wspierać efektywne nauczanie poprzez modernizację budynków i wyposażenia.

ZARZĄDZANIE
I FINANSE

04

Stworzenie planu zarządzania oświatą, który odpowiada na wyzwania demograficzne, wspiera lokalne szkoły i efektywnie wykorzystuje zasoby, w tym ekologiczne rozwiązania.

KONKURENCYJNOŚĆ

05

Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej, która przyciągnie nowych uczniów do publicznych szkół gminnych poprzez rozwój innowacyjnych programów nauczania, wzbogacenie zajęć pozalekcyjnych oraz aktywną promocję zalet lokalnych placówek edukacyjnych.

7. Cele strategiczne, operacyjne oraz proponowane działania

CEL STRATEGICZNY 1.	
Zapewnienie wysokiej jakości edukacji dostosowanej do potrzeb uczniów poprzez rozwój kompetencji nauczycieli, wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami oraz różnorodne programy promujące zdrowie i rozwój osobisty.	
1.1 CEL OPERACYJNY	Podniesienie kwalifikacji nauczycieli w zakresie nowoczesnych metod dydaktycznych i pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.
DZIAŁANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizacja corocznych szkoleń dla nauczycieli w obszarze: <ul style="list-style-type: none"> - edukacji włączającej i pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; - kompetencji cyfrowych; - nowoczesnych metod dydaktycznych/ kształcenia (np. metody projektowe, tutoring) ✓ Stworzenie systemu mentoringu wewnątrzszkolnego dla początkujących nauczycieli ✓ Organizacja doskonalenia kadry nauczycielskiej o język angielski ✓ Współpraca z ośrodkami doskonalenia nauczycieli i uniwersytetami w celu organizacji studiów podyplomowych według zapotrzebowania ✓ Wdrożenie programów mentoringowych, gdzie starsi uczniowie lub absolwenci wspierają młodszych w nauce i rozwoju ✓ Wprowadzenie systemu nagradzania lokalnych inicjatyw edukacyjnych, które angażują społeczność 	
1.2. CEL OPERACYJNY	Zwiększenie dostępności i jakości pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach gminy.
DZIAŁANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Przeprowadzenie audytu dot. dostępności i zapotrzebowania na specjalistów (psychologów, logopedów, terapeutów) we wszystkich szkołach. Przygotowanie raportów. Opracowanie planu działań. ✓ Rozwój pracowni terapeutycznych w szkołach, wyposażonych w pomoce dydaktyczne i sprzęt specjalistyczny /wprowadzenie współdzielenia infrastruktury specjalistycznej między placówkami. ✓ Organizacja warsztatów dla nauczycieli i rodziców na temat wspierania dzieci z różnymi trudnościami. ✓ Aplikowanie o środki zewnętrzne (programy rządowe, fundusze unijne) na zakup sprzętu oraz finansowanie specjalistycznej pomocy. 	

1.3. CEL OPERACYJNY	Wprowadzenie programów edukacyjnych i zajęć promujących zdrowie fizyczne i psychiczne uczniów.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Współpraca z lokalnymi ośrodkami zdrowia w organizacji warsztatów zdrowotnych (np. zdrowe odżywianie, profilaktyka zdrowotna, higiena psychiczna). ✓ Organizacja dodatkowych zajęć rekreacyjnych i sportowych, w tym: gimnastyki korekcyjnej, jogi czy nordic walking. ✓ Wprowadzenie regularnych dni tematycznych promujących zdrowy styl życia, np. „Dzień Zdrowia” z konkursami i prelekcjami. ✓ Modernizacja szkolnych stołówek i wprowadzenie zdrowszych opcji żywieniowych. ✓ Włączenie działań związanych z higieną psychiczną, takich jak warsztaty radzenia sobie ze stresem. ✓ Wprowadzenie rocznego programu „Zdrowy kręgosłup” dla dzieci i młodzieży obejmującego m.in.: zapoznanie dzieci z ergonomią pracy biurowej, gimnastykę oraz badanie profilaktyczne postawy ciała. 	
1.4. CEL OPERACYJNY	Rozwój kompetencji miękkich uczniów poprzez podjęcie odpowiednich działań.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Wprowadzenie warsztatów rozwijających kompetencje miękkie/proinnowacyjne - takie jak komunikacja, praca w grupie, umiejętność kreatywnego rozwiązywania problemów, zdolność do samodzielnego uczenia się. ✓ Uczestnictwo szkół w projektach międzynarodowych (np. Erasmus+). ✓ Promowanie programów wymiany uczniowskiej i konkursów, rozwijanie współpracy z innymi placówkami w kraju i za granicą. ✓ Realizacja programów, które promują rozwój pracy zespołowej, komunikacji i negocjacji, np. symulacje debat, mediacji czy zespołowych gier strategicznych. ✓ Zajęcia z kreatywnego myślenia, np. warsztaty „design thinking” dostosowane do poziomu uczniów. 	
1.5. CEL OPERACYJNY	Zwiększenie współpracy między szkołami, rodzicami, instytucjami społecznymi i przedsiębiorcami w celu podnoszenia jakości edukacji.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami przy organizacji warsztatów zawodowych i praktyk dla uczniów. ✓ Organizacja międzyszkolnych konferencji zarówno dla dzieci jak i nauczycieli mających na celu dzielenie się dobrymi praktykami z działań szkolnych. ✓ Zaangażowanie organizacji pozarządowych/ciekawych gości w realizację zajęć dodatkowych i projektów edukacyjnych. ✓ Stworzenie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami. ✓ Organizacja warsztatów i spotkań dla rodziców dotyczących wspierania dzieci w nauce, zdrowego żywienia i dbania o zdrowie psychiczne. ✓ Wprowadzenie systemu nagród dla szkół i nauczycieli za innowacyjne działania edukacyjne. 	

CEL STRATEGICZNY 2.	
Zapewnienie efektywnego zarządzania szkołami w gminie poprzez optymalizację kosztów, reorganizację systemu obwodów oraz modernizację infrastruktury żywieniowej, aby zwiększyć dostępność i jakość edukacji.	
2.1. CEL OPERACYJNY	Zoptymalizowanie kosztów utrzymania szkół w gminie poprzez efektywne wykorzystanie zasobów i dostosowanie wydatków do rzeczywistych potrzeb.
DZIAŁANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dokonywanie regularnych audytów wydatków na placówki oświatowe, identyfikacja najbardziej kosztownych elementów i obszarów do optymalizacji. ✓ Konsolidacja oddziałów klasowych - zmniejszenie liczby oddziałów w ramach jednego poziomu nauczania przy jednoczesnym utrzymaniu norm wynikających z przepisów (po uznaniu zasadności i dogłębnej analizie w kolejnych latach). ✓ Utworzenie szkoły z oddziałami specjalnymi. ✓ Zawiązanie partnerstw publiczno-prywatnych (PPP) w celu zlecenia wybranych usług takich jak: zarządzanie stołówkami, sprzątanie czy transport uczniów (po uznaniu zasadności i dogłębnej analizie w kolejnych latach). ✓ Przygotowanie ogólnodostępnej oferty zachęcającej do wynajmu niewykorzystanych pomieszczeń we wszystkich gminnych placówkach oświatowych. 	
2.2. CEL OPERACYJNY	Przeprowadzenie reorganizacji systemu obwodów szkolnych dla zapewnienia równomiernego dostępu uczniów do edukacji oraz redukcji kosztów transportu.
DZIAŁANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stworzenie szczegółowego raportu o liczbie uczniów, ich rozmieszczeniu oraz odległościach do szkół. ✓ Odświeżenie granic obwodów szkolnych, dostosowanie ich do aktualnych potrzeb demograficznych, możliwości placówek, odległości od miejsca zamieszkania uczniów z uwzględnieniem nowo powstających osiedli i ulic. ✓ Prowadzenie konsultacji społecznych i kampanii informacyjnych, które wyjaśnią rodzicom i mieszkańcom zasady oraz korzyści reorganizacji. 	
2.3. CEL OPERACYJNY	Modernizacja infrastruktury żywieniowej w szkołach, aby zapewnić zdrowe, smaczne i dostępne cenowo posiłki dla uczniów.
DZIAŁANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Modernizacja kuchni i stołówek szkolnych według zgłoszonego zapotrzebowania i możliwości finansowych. ✓ Opracowanie i wycenienie nowego planu zarządzania żywieniem w szkołach z uwzględnieniem współdzielenia infrastruktury między placówkami. Przejęcie funkcji przygotowywania obiadów przez najlepiej wyposażone placówki celem rozwożenia ich do innych. ✓ Wdrażanie ekologicznych rozwiązań: ograniczenie odpadów żywnościowych, wprowadzenie opakowań wielokrotnego użytku i segregacji odpadów w stołówkach. ✓ Wprowadzenie innowacyjnych programów żywieniowych, współpraca z dietetykami w celu zapewnienia zdrowych posiłków oraz wprowadzenie warsztatów żywieniowych dla uczniów. ✓ Pozyskiwanie dotacji unijnych i rządowych na modernizację infrastruktury żywieniowej. 	

2.4. CEL OPERACYJNY	Efektywne wykorzystanie budynków oświatowych po optymalizacji sieci szkół (w przypadku realizacji tego scenariusza).
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Przekształcenie obiektów na cele społeczne, np. centra kulturalne, świetlice środowiskowe, biblioteki czy kluby seniora. ✓ Wynajem lub sprzedaż nieruchomości w przypadku braku zapotrzebowania na obiekt przez gminę. ✓ Współpraca z sektorem prywatnym - udostępnianie budynków firmom lub organizacjom prowadzącym działalność edukacyjną czy społeczną. 	

CEL STRATEGICZNY 3.	
Stworzenie nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury edukacyjnej, która zapewni komfortowe warunki do nauki oraz będzie wspierać efektywne nauczanie poprzez modernizację budynków i wyposażenia.	
3.1. CEL OPERACYJNY	Wyposażenie sal lekcyjnych i pracowni w nowoczesny sprzęt dydaktyczny wspierający proces nauczania.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zakup tablic interaktywnych, projektorów, drukarek 3D i innego sprzętu multimedialnego według zgłoszonego zapotrzebowania i możliwości finansowych. ✓ Dalsze sukcesywne tworzenie specjalistycznych pracowni, np. językowych, chemicznych, fizycznych, dostosowanych do wymogów nowoczesnego programu nauczania. ✓ Modernizacja bibliotek szkolnych, w tym wprowadzenie zasobów cyfrowych oraz stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. ✓ Wdrażanie rozwiązań z zakresu sztucznej inteligencji i przemysłu 4.0, np. poprzez warsztaty dla uczniów i nauczycieli. 	
3.2. CEL OPERACYJNY	Rozwój infrastruktury sportowej w celu promowania aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dalsza i sukcesywna budowa lub modernizacja boisk szkolnych, hal sportowych oraz stref rekreacyjnych na terenie szkół według zgłoszonego zapotrzebowania i możliwości finansowych. ✓ Zakup nowego wyposażenia sportowego, w tym sprzętu do gier zespołowych, fitness i gimnastyki. ✓ Utworzenie zespołu roboczego, którego celem będzie opracowanie kompleksowego planu budowy oraz zarządzania basenem gminnym. ✓ Pozyskiwanie funduszy z programów rządowych i unijnych na rozwój infrastruktury sportowej. 	
3.3. CEL OPERACYJNY	Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów i pracowników poprzez wdrożenie nowoczesnych rozwiązań technicznych.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Instalacja monitoringu wizyjnego wewnątrz i na zewnątrz budynków szkolnych. 	

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wdrożenie systemów kontroli dostępu (np. elektroniczne wejściówki) w szkołach. ✓ Organizacja regularnych szkoleń z zakresu pierwszej pomocy i bezpieczeństwa przeciwpożarowego dla uczniów i nauczycieli. ✓ Współpraca z policją i strażą miejską w zakresie bezpieczeństwa w obrębie szkół. 	
3.4. CEL OPERACYJNY	Zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych szkół poprzez modernizację infrastruktury energetycznej.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Wykonanie audytów energetycznych wszystkich szkół w gminie, aby zidentyfikować obszary wymagające modernizacji. ✓ Według zgłoszonego zapotrzebowania i możliwości finansowych: termomodernizacja budynków szkolnych, w tym docieplenie ścian, wymiana okien i modernizacja systemów grzewczych. ✓ Instalacja paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz innych ekologicznych/energooszczędnych źródeł energii w placówkach. 	

CEL STRATEGICZNY 4.	
Stworzenie planu zarządzania oświatą, który odpowiada na wyzwania demograficzne, wspiera lokalne szkoły i efektywnie wykorzystuje zasoby, w tym ekologiczne rozwiązania.	
4.1. CEL OPERACYJNY	Wprowadzenie systemu efektywnego zarządzania finansami i zasobami edukacyjnymi.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zlecenie audytu kosztów operacyjnych szkół w celu identyfikacji obszarów do poprawy efektywności. ✓ Wprowadzenie centralnego systemu monitorowania wydatków i efektywności energetycznej w placówkach oświatowych. ✓ Szkolenia dla dyrektorów z zakresu zarządzania finansami i zasobami ludzkimi. ✓ Wdrożenie systemu zarządzania danymi uczniów, nauczycieli i zasobów materialnych (np. e-sekretariat). ✓ Stworzenie systemu elastycznych godzin pracy w szkołach - wprowadzenie zmianowych harmonogramów zajęć, aby dostosować się do mniejszej liczby uczniów i bardziej efektywnie wykorzystywać infrastrukturę. 	
4.2. CEL OPERACYJNY	Dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Regionalizacja specjalistycznych programów edukacyjnych – nawiązanie współpracy z kilkoma gminami w celu organizowania wspólnych klas lub programów dla uczniów o określonych zainteresowaniach (np. klasy sportowe, artystyczne czy technologiczne). ✓ Utworzenie wspólnych stref nauki i relaksu - stworzenie multimedialnych centrów w gminnych budynkach użyteczności publicznej, z których mogą korzystać uczniowie z różnych szkół. ✓ Wspieranie mobilności uczniów – zapewnienie bezpłatnego dojazdu uczniom do Liceum Ogólnokształcącego w Koziegłowach. 	

4.3. CEL OPERACYJNY	Wdrożenie ekologicznych rozwiązań w tym wspierających zrównoważony rozwój.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zakup i montaż zbiorników na wodę deszczową do podlewania terenów zielonych wokół szkół. ✓ Wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów i nauczycieli dotyczących ekologii i oszczędzania energii. ✓ Ubieganie się o środki z programów unijnych i rządowych na ekologiczne modernizacje. ✓ Organizacja międzyszkolnych programów ekologicznych. Wdrażanie projektów takich jak szkolne ogrody, kompostowniki czy programy segregacji odpadów. 	

CEL STRATEGICZNY 5.	
Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej, która przyciągnie nowych uczniów do publicznych szkół gminnych poprzez rozwój innowacyjnych programów nauczania, wzbogacenie zajęć pozalekcyjnych oraz aktywną promocję zalet lokalnych placówek edukacyjnych.	
5.1. CEL OPERACYJNY	Rozwój innowacyjnych programów nauczania, które odpowiadają na współczesne potrzeby edukacyjne.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Wprowadzenie zajęć związanych z kompetencjami przyszłości, takich jak programowanie, robotyka czy zajęcia z zakresu sztucznej inteligencji. ✓ Organizacja „Warsztatów przyszłości: kompetencje cyfrowe i technologie przemysłu 4.0 dla młodzieży”. ✓ Uruchomienie klas profilowanych, np. matematyczno-technicznych, artystycznych lub sportowych, aby różnicować ofertę edukacyjną w gminie. ✓ Organizacja warsztatów tematycznych, takich jak edukacja ekologiczna, przedsiębiorczość czy nowe technologie, angażujących zarówno uczniów, jak i rodziców. ✓ Rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych (odpłatnych i nieodpłatnych) w szczególności dla klas I-III. 	
5.2. CEL OPERACYJNY	Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych, aby wspierać rozwój pasji i talentów uczniów.
<p>DZIAŁANIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizacja kół zainteresowań w obszarach według zbadanego już zapotrzebowania (tj. sportowe - koszykówka, piłka nożna, piłka siatkowa, taneczne, pływanie, akrobatyczne/gimnastyczne, komputerowe, językowe). ✓ Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych (odpłatnych) we wszystkich placówkach. Usystematyzowanie jej/ zlecenie podmiotom zewnętrznym. 	
5.3. CEL OPERACYJNY	Zwiększenie widoczności działań szkoły i promocja jej osiągnięć w środowisku lokalnym w celu zwiększenia ich atrakcyjności.

DZIAŁANIA

- ✓ Aktywne prowadzenie stron internetowych szkolnych w tym: regularne publikowanie aktualności, relacji z wydarzeń i sukcesów uczniów. Udostępnianie harmonogramu działań oraz informacji o projektach edukacyjnych.
- ✓ Prowadzenie mediów społecznościowych (np. Facebook, Instagram) w tym: tworzenie angażujących treści (zdjęcia, filmy, wywiady z uczniami i nauczycielami) oraz promowanie wydarzeń, takich jak dni otwarte, festyny czy konkursy szkolne.
- ✓ Organizacja wydarzeń otwartych, np. wystaw tematycznych pokazujących prace uczniów.
- ✓ Produkcja krótkiego filmu promującego szkołę, który można udostępniać online.

Lista proponowanych innowacyjnych działań w organizacji pracy szkolnej inspirowana zarówno zagranicznymi, jak i lokalnymi rozwiązaniami:

Szkoła bez dzwonek

- **Opis:** Eliminacja tradycyjnych dzwonek i wprowadzenie bardziej elastycznych harmonogramów (szczególnie w klasach I-III), które pozwalają uczniom i nauczycielom na samodzielne zarządzanie czasem między zajęciami.
- **Korzyści:** Redukcja stresu, rozwój umiejętności zarządzania czasem, bardziej naturalne przejście między lekcjami.
- **Inspiracja:** Finlandia, gdzie w wielu szkołach zrezygnowano z dzwonek, aby stworzyć spokojniejsze środowisko edukacyjne.

Lekcje w plenerze (Outdoor Learning)

- **Opis:** Regularne prowadzenie zajęć na świeżym powietrzu, w parkach lub lasach, co wspiera rozwój sensoryczny i kreatywność uczniów.
- **Korzyści:** Poprawa zdrowia fizycznego i psychicznego, większe zaangażowanie w naukę oraz możliwość realizacji przedmiotów w praktyce, np. biologii czy geografii.
- **Inspiracja:** "Forest Schools" w Wielkiej Brytanii, które kładą nacisk na naukę przez doświadczenie w naturze.

Wprowadzenie "Genius Hour"

- **Opis:** Uczniowie mają jedną godzinę tygodniowo, aby pracować nad projektem lub tematem, który ich interesuje.
- **Korzyści:** Rozwój pasji, samodzielności, umiejętności badawczych i innowacyjnego myślenia.
- **Inspiracja:** Pomysł pochodzi z Google, gdzie pracownicy mieli czas na realizację własnych projektów, co doprowadziło m.in. do powstania Gmaila.

Klasy "elastycznego siedzenia" (Flexible Seating)

- **Opis:** Wprowadzenie różnorodnych miejsc do siedzenia, takich jak worki sako, piłki gimnastyczne, niskie krzesła czy miejsca stojące.
- **Korzyści:** Poprawa koncentracji, redukcja napięcia, większy komfort pracy uczniów.
- **Inspiracja:** Szkoły w USA, które zauważyły, że różnorodność w ustawieniu klas sprzyja lepszemu zaangażowaniu.

<p>Cyfrowa rzeczywistość (VR/AR w edukacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Wykorzystanie wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości do nauczania, np. zwiedzanie starożytnego Rzymu, wirtualne laboratoria chemiczne czy interaktywne mapy geograficzne. • Korzyści: Większa immersja w procesie nauczania, lepsze przyswajanie wiedzy poprzez interakcję. • Inspiracja: Programy edukacyjne w Korei Południowej, gdzie VR jest wykorzystywane do nauczania języków czy historii.
<p>Wieczne warsztaty tematyczne („Noce w szkole”)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Organizowanie wieczornych zajęć tematycznych, np. obserwacje astronomiczne, wieczory z literaturą czy warsztaty technologiczne. • Korzyści: Angażowanie uczniów w niesablonowy sposób, integracja społeczna. • Inspiracja: Takie wydarzenia są popularne w Kanadzie, gdzie uczniowie uczestniczą w wydarzeniach w szkole po godzinach.
<p>Międzynarodowe klasy online</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Współpraca z innymi szkołami na świecie, organizowanie wspólnych lekcji online, np. wymiana kulturowa, dyskusje na temat globalnych problemów. • Korzyści: Budowanie kompetencji międzykulturowych, rozwój językowy, nawiązywanie międzynarodowych znajomości. • Inspiracja: Projekty eTwinning w Europie, które łączą szkoły za pomocą technologii.
<p>Laboratoria kreatywności i innowacji (Makerspaces)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Tworzenie przestrzeni wyposażonych w narzędzia do prototypowania, programowania, drukowania 3D, a także zajęcia warsztatowe rozwijające praktyczne umiejętności. • Korzyści: Nauka przez tworzenie, rozwój umiejętności STEM i kreatywności. • Inspiracja: Amerykańskie "Maker Labs" w szkołach, które umożliwiają uczniom realizację własnych projektów technologicznych.
<p>Edukacja empatii i emocji (SEL – Social Emotional Learning)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Wprowadzenie programów rozwijających kompetencje emocjonalne i społeczne, np. nauka rozpoznawania emocji, warsztaty z komunikacji i rozwiązywania konfliktów. • Korzyści: Poprawa relacji między uczniami, mniejsza liczba konfliktów, lepsze zdrowie psychiczne. • Inspiracja: Programy SEL w USA, takie jak CASEL, które stają się obowiązkowym elementem edukacji.
<p>Rotacyjne systemy zajęć (Blended Learning & Flipped Classroom)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Połączenie tradycyjnych lekcji z pracą online i samodzielnym przygotowaniem materiałów, np. uczniowie oglądają wykłady w domu, a w szkole wykonują praktyczne zadania. • Korzyści: Większa autonomia uczniów, lepsze wykorzystanie czasu lekcyjnego. • Inspiracja: Rozwiązania stosowane w szkołach w Holandii, które wspierają zindywidualizowaną edukację.

Lista proponowanych innowacyjnych działań w organizacji pracy przedszkolnej inspirowana zarówno zagranicznymi, jak i lokalnymi rozwiązaniami:

<p>Międzynarodowe Przedszkole</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Wprowadzenie zajęć w języku angielskim oraz współpracy z przedszkolami z innych krajów, np. w formie wirtualnych spotkań czy wymiany kartek i projektów. • Korzyści: Rozwój kompetencji językowych i międzykulturowych. • Inspiracja: Przedszkola dwujęzyczne w Niemczech i Hiszpanii.
<p>Przedszkole Wielozmysłowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Wykorzystanie specjalistycznych narzędzi i przestrzeni sensorycznych, np. kącików doświadczania świata, integracji sensorycznej czy ścieżek dotykowych. • Korzyści: Stymulowanie rozwoju sensorycznego i motorycznego, wspieranie dzieci z różnorodnymi potrzebami edukacyjnymi. • Inspiracja: Wdrażanie takich przestrzeni w przedszkolach terapeutycznych w Polsce i za granicą.
<p>Cyfrowe Przedszkole</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Wprowadzenie aplikacji edukacyjnych, interaktywnych tablic oraz prostych robotów, które uczą dzieci podstaw programowania i technologii. • Korzyści: Przygotowanie dzieci do funkcjonowania w cyfrowym świecie. • Inspiracja: Edukacja przedszkolna w Singapurze, gdzie technologia jest włączana w programy od najmłodszych lat.
<p>Otwarte Przedszkole Społeczności</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Organizowanie wspólnych warsztatów z rodzicami, sąsiadami i lokalnymi artystami, którzy prowadzą zajęcia w przedszkolu. • Korzyści: Integracja lokalnej społeczności, zaangażowanie rodziców. • Inspiracja: Przedszkola w Holandii, które stawiają na współpracę z lokalnymi społecznościami.
<p>Tygodnie Tematyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Organizowanie tygodni skupionych na konkretnych tematach, np. "Tydzień Kosmosu", "Tydzień Zawodów" czy "Tydzień Kultury Japońskiej", w trakcie których wszystkie aktywności są związane z danym motywem. • Korzyści: Poszerzanie wiedzy dzieci w angażujący sposób. • Inspiracja: Przedszkola w Wielkiej Brytanii, które regularnie organizują tematyczne bloki zajęć.
<p>Eksperymenty STEAM dla Najmłodszych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Wprowadzenie prostych projektów z zakresu nauki, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki, takich jak eksperymenty z wodą, tworzenie prostych konstrukcji czy malowanie za pomocą technologii. • Korzyści: Rozwój umiejętności logicznego myślenia i kreatywności. • Inspiracja: Popularne w przedszkolach w USA, które łączą edukację z zabawą.
<p>Strefy Zainteresowań (Interest Zones)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opis: Podział sal na tematyczne strefy, np. naukową, artystyczną, sensoryczną, kulinarną, aby dzieci mogły wybierać aktywności zgodne z ich zainteresowaniami.

- **Korzyści:** Wspieranie autonomii, rozwijanie pasji i zainteresowań.
- **Inspiracja:** Metoda Montessori, która zakłada swobodny wybór aktywności przez dzieci.

Przedszkole w Naturze

- **Opis:** Regularne zajęcia w plenerze, takie jak zabawy w lesie, nauka o roślinach i zwierzętach, czy tworzenie dzieł sztuki z naturalnych materiałów.
- **Korzyści:** Rozwój motoryki, kreatywności oraz kontakt z naturą.
- **Inspiracja:** "Forest Kindertagens" w Skandynawii, gdzie dzieci spędzają znaczną część dnia na świeżym powietrzu, niezależnie od pogody.

Ogród Edukacyjny

- **Opis:** Zakładanie ogródków przedszkolnych, w których dzieci sadzą, pielęgnują i zbierają rośliny, ucząc się o ekologii i zdrowym odżywianiu.
- **Korzyści:** Nauka odpowiedzialności, rozwój wiedzy przyrodniczej.
- **Inspiracja:** Przedszkola we Włoszech w ramach programu "Orto in Condotta".

Przedszkole Bez Zabawek

- **Opis:** Wprowadzanie okresów, w których w salach nie ma gotowych zabawek, a dzieci wykorzystują dostępne materiały (pudełka, patyki, sznurki) do kreatywnej zabawy.
- **Korzyści:** Rozwój wyobraźni, samodzielności i współpracy.
- **Inspiracja:** Niemiecki projekt „Przedszkole bez zabawek” (Spielzeugfreies Kindergarten).

8. Monitoring i ewaluacja

Odpowiedzialność za wdrażanie i monitorowanie strategii.

Za realizację strategii odpowiada Burmistrz Gminy i Miasta Koziegłowy wspierany przez Radę Gminy i Miasta Koziegłowy. Monitorowanie wdrażania strategii odbywać się będzie w sposób systematyczny, a proces ten nadzorować będą Burmistrz oraz Rada. Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty Samorządowej (ZEAOS) będzie kluczowym organem wspierającym realizację strategii. Rokrocznie Dyrektorzy gminnych placówek oświatowych będą uwzględniać w „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych” sprawozdanie mówiące o powiązaniu realizowanych przedsięwzięć w danym roku szkolnym ze Strategią rozwoju oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2025-2030. Ponadto ZEAOS na podstawie zebranych dokumentów od Dyrektorów placówek oświatowych – będzie te informacje zamieszczać w dokumencie „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w danym roku szkolnym w Gminie i Mieście Koziegłowy”, przedkładając go Burmistrzowi i Radzie.

Wszystkie dokumenty, które posłużyły jako podstawa do opracowania niniejszej Strategii Rozwoju Oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy, w tym arkusze ankiet, wyniki badań ankietowych oraz przeprowadzone diagnozy, są przechowywane w Zespole Ekonomiczno-Administracyjnym Oświaty Samorządowej w Koziegłowach. Dzięki temu możliwe jest ich weryfikowanie, aktualizowanie oraz wykorzystywanie do przyszłych analizach i podejmowanych działaniach.

Ewaluacja i monitoring realizacji strategii

Ważnym elementem strategii jest systematyczna ewaluacja jej skuteczności oraz monitorowanie postępów. Proces ten obejmuje:

- Roczne sprawozdania z realizacji założeń Strategii rozwoju oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2025-2030 zawarte w dokumencie „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w danym roku szkolnym w Gminie i Mieście Koziegłowy”, przygotowane na podstawie raportów Dyrektorów przez Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty Samorządowej.
- Konsultacje z dyrektorami placówek oświatowych – regularne spotkania pozwolą na bieżącą wymianę informacji i identyfikację wyzwań.
- Badanie satysfakcji społeczności lokalnej – ankiety wśród rodziców, uczniów i nauczycieli pomogą ocenić skuteczność działań oraz dostosować strategię do zmieniających się potrzeb.

Współpraca i otwartość dokumentu

Strategia Rozwoju Oświaty Gminy i Miasta Koziegłowy jest dokumentem otwartym, co oznacza, że będzie aktualizowana o nowe zadania wynikające z potrzeb organizacyjnych, zmian demograficznych czy pojawiających się możliwości inwestycyjnych. Spisanie strategii w formie dokumentu umożliwi ogólne rozpowszechnianie jej założeń oraz proponowanych rozwiązań. Dzięki temu łatwiej wdrażać nowe działania, pozyskiwać partnerów i zawierać stosowne porozumienia, a także aplikować o zewnętrzne środki finansowe

Spis tabel

Tabela 1. Liczba uczniów i dzieci w placówkach oświatowych w latach 2022-2024.....	25
Tabela 2. Ludność według grup wiekowych – Koziegłowy – Gmina miejsko-wiejska	27
Tabela 3. Liczba ludności w woj. śląskim w wybranych latach.....	27
Tabela 4. Ludność według pojedynczych roczników wieku (powiat myszkowski/ płeć ogółem K i M)	27
Tabela 5. Liczba meldunków w gminie w latach 2017-2024 r.....	28
Tabela 6. Liczba uczniów klas I w roku 2023/2024 i 2024/2025	29
Tabela 7. Etaty nauczycieli a wiek emerytalny	31
Tabela 8. Spis placówek oświatowych w gminie Koziegłowy.....	32
Tabela 9. Stan wyposażenia szkół w urządzenia specjalistyczne i książki stan na 2023/2024.....	34
Tabela 10. Ocena szkoły pod względem wyposażenia	35
Tabela 11. Wyposażenie infrastrukturalne szkół - ocena uczniów	41
Tabela 12. Wyposażenie infrastrukturalne szkół/przedszkoli – ocena nauczycieli.....	42
Tabela 13. Plan sieci i granice obwodów publicznych SP	52
Tabela 14. Dzieci zameldowane i uczniowie w szkołach (SIO 30.09.2023 r.) cz.1.....	55
Tabela 15. Dzieci zameldowane i uczniowie w szkołach (SIO 30.09.2023 r.) cz.2.....	56
Tabela 16. Liczba uczniów a realizacja obowiązku szkolnego 2023/2024	57
Tabela 17. Dochody i wydatki gminy w obszarze oświaty.....	62
Tabela 18. Koszt gminy na 1 ucznia w poszczególnych szkołach w 2023 r.	66
Tabela 19. Procentowy udział środków własnych gminy do wydatków ogółem szkół za 2023 r.	67
Tabela 20. Udział środków własnych gminy w wydatkach szkół za 2023 r. po pomniejszeniu	68

Spis rysunków

Rysunek 1. Granice obwodów szkół podstawowych w gminie.	53
--	----

Spis wykresów

Wykres 1. Wydatki na edukację na ucznia w 2022 r. – gminy miejsko-wiejskie woj. śląskiego.....	64
--	----

Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Oświaty Samorządowej Gminy i Miasta Koziągłowy

Skontaktuj się z nami

+48 797 455 729

ul. 3-go Maja 10/1, 42-350 Koziągłowy

zeaos@koziagłowy.pl

